Nationaal Park
De Biesbosch

PARKSCHAP NATIONAAL PARK

DE BIESBOSCH

JAARSTUKKEN

2020

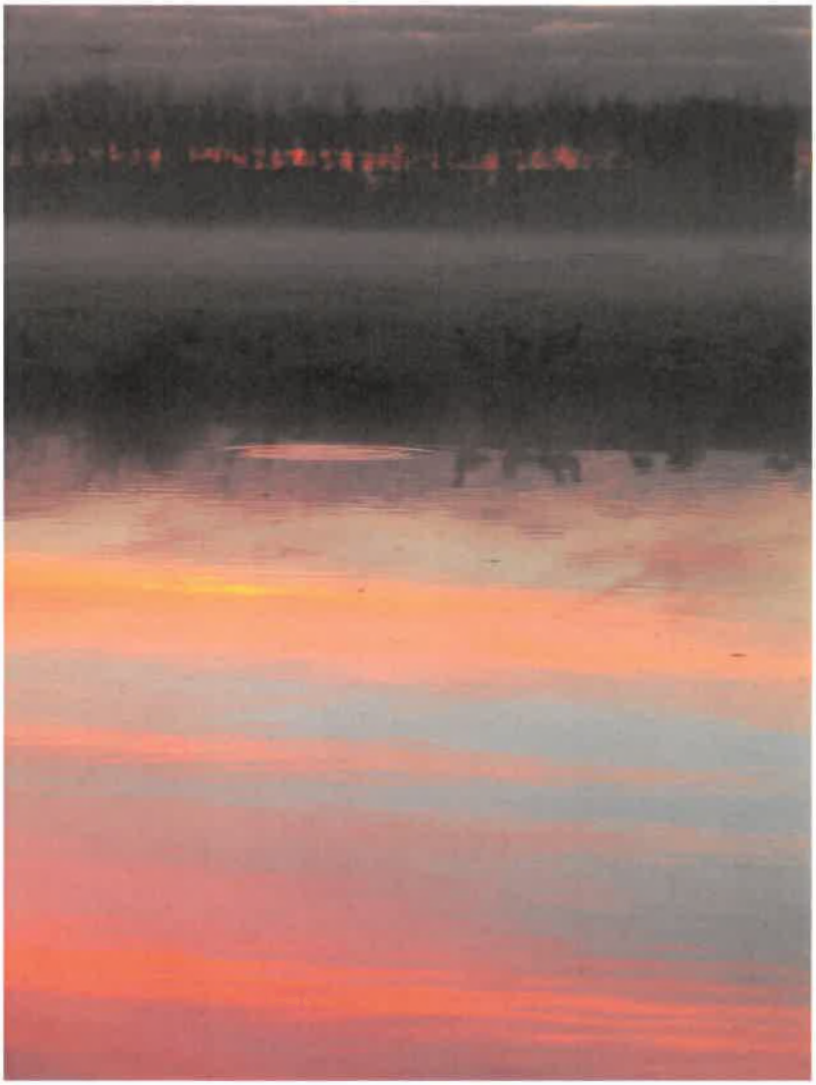
Versie: 22-3-2021

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 4
A. **JAARVERSLAG** 5
1. Bestuur en organisatie 5
2. Algemene ontwikkelingen 6
2.1 NLDelta 6
2.2 Governance Parkschap 6
3. Algemene taken 8
3.1 Bestuursondersteuning 8
3.2 Biesboschverordening 8
4. Projecten en programma's 9
4.1 Revitalisering Biesboschcentrum Dordrecht 9
4.2 Informatie in het veld 10
4.3 Gastheren 10
4.4 Marketing en communicatie Biesbosch 12
5. Beheer natuur- en recreatiegebied De Hollandse Biesbosch 14
5.1 Terreinbeheer 14
5.2 Handhaving en toezicht 17
5.3 Biesboschcentrum Dordrecht 18
6. Gebouwen en gronden 22
7. Werken voor derden 24
8. Algemene dekkingsmiddelen Hollandse Biesbosch 26
9. Investeringen 27
B. **FINANCIËLE PARAGRAFEN** 28
10. Programmarekening 28
10.1 Algemene dekkingsmiddelen 28
10.2 Algemene uitkeringen 28
10.3 Weerstandsvermogen en risico's 29
10.1 Onderhoud kapitaalgoederen 32
10.2 Bedrijfsvoeringsparagraaf 33
10.3 Verbonden partijen 34
10.4 Financieringsparagraaf 34
10.5 Grondbeleid 35
C. **JAARREKENING** 36
11. Overzicht baten en lasten (exploitatie) 36
12. Totaal saldo van baten en lasten, mutaties reserves en gerealiseerd resultaat 38
13. Balans per 31 december 2020 41
14. Vaste activa 45
15. Vlottende activa 47
15.1 Voorraden 47
15.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar 47
15.3 Liquide middelen 47
15.4 Overlopende activa 47
16. Vaste Passiva 49
16.1 Eigen vermogen 49
16.2 Voorzieningen 50
16.3 Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar 51
17. Vlottende passiva 52
17.1 Kortlopende schulden 52
18. SISA 55
19. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 55
19.1 Inleiding 55
19.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening 55
19.3 Balans - Vaste activa 56
19.4 Balans - Vlottende activa 57
19.5 Balans – Vaste passiva 58
19.6 Balans - Vlottende passiva 58

Bijlagen

1. Exploitatierekening (detail) (a+b)
2. Staat uit te voeren werken
3. Opbouw balanswaarde gronden in erfpacht
4. Staat van Activa (a + b)
5. Staat van reserves en voorzieningen
6. Inkomstenverdeelstaat
7. Kostenverdeelstaat
8. Overzicht lang lopende lening
9. Balans ultimo 2020 – Parkschap en Hollandse Biesbosch (a+b)

Hel- en Zuilespolder

Inleiding

Samen voor de Biesbosch

De samenleving verandert. Participatie en eigen verantwoordelijkheid zijn en worden steeds belangrijker voor mensen en organisaties. Er is een gemeenschappelijk besef dat de natuur van de Biesbosch uniek is. Dat de Biesbosch zorgt voor een trots gevoel en een enorme betrokkenheid bij veel mensen en partijen. Vanuit dit besef heeft het bestuur van het Parkschap in 2019 gekozen voor een koers die gericht is op samenwerken op basis van gelijkwaardigheid, flexibiliteit, participatie en eigen verantwoordelijkheid. Concreet betekent dit enerzijds het verstevigen van het netwerk van de Biesbosch en anderzijds een nieuwe vorm van samenwerking tussen gemeenten Altena, Drimmelen, Dordrecht en Staatsbosbeheer.

In 2020 is gestart met de benodigde transitie om invulling te geven aan deze koers. Een transitie die enerzijds gaat over het afbouwen van de gemeenschappelijke regeling (het Parkschap) en anderzijds een start maakt met het opbouwen van de nieuwe onderlinge samenwerking en het versterken van het Biesboschnetwerk.

Een forse transitie die bovenop de reguliere werkzaamheden van de medewerkers van het Parkschap komt. Ook het afgelopen jaar hebben zij zich weer met volle overtuiging ingezet voor alle bezoekers en overige bij de Biesbosch betrokken mensen en organisaties. Tel daarbij op de spanning die verandering met zich meebrengt en de gevolgen van de coronacrisis, dan is wel duidelijk dat de werkdruk voor de medewerkers van het Parkschap in 2020 onverminderd hoog is. Desondanks hebben zij hun werk voortreffelijk uitgevoerd en hebben ze met elkaar de schouders eronder gezet. Vanuit hun verantwoordelijkheidsgevoel voor en betrokkenheid bij het gebied laten zij hun veerkracht zien. Met als resultaat een soepele overgang van oud naar nieuw.

In 2020 hebben we weer vele bezoekers mogen ontvangen. Door corona was er zelfs soms sprake van een grote druk op de natuur. Het is niet voor niets dat het balanceren tussen enerzijds natuurbehoud en natuurontwikkeling en anderzijds de mogelijkheden om te verblijven in en te genieten van het gebied het uitgangspunt is voor de nieuwe samenwerking. Immers, het zoetwatergetijdengebied van Nationaal Park De Biesbosch is een zeldzaam fenomeen. 'Op en neer gaand' zoet water is op wereldschaal uniek! En dat moet behouden blijven. Tegelijkertijd is de Biesbosch ook een belangrijk recreatiegebied en zorgt het met zijn unieke karakter ervoor dat de Biesbosch een toeristische trekpleister is.

Met het vaststellen van deze jaarrekening 2020 in 2021 en het uitschrijven bij de KvK komt een einde aan de Gemeenschappelijke Regeling Nationaal Park De Biesbosch en houdt de werkorganisatie Parkschap op te bestaan. In de afgelopen jaren hebben de medewerkers elk op hun eigen wijze een bijdrage geleverd aan het behoud en ontwikkeling van de Biesboschnatuur en de beleving ervan. Nationaal Park De Biesbosch is mede dankzij het Parkschap een sterk merk met een grote naamsbekendheid. Niet voor niets is de Biesbosch een belangrijk icoon voor het toekomstig Nationaal Park NLDelta. Binnen dit grotere samenwerkingsverband gaat de inzet voor natuur en natuurontwikkeling door! Het beheer en onderhoud van het natuur- en recreatiegebied De Hollandse Biesbosch en de activiteiten van het Biesboschcentrum worden door de gemeente Dordrecht gecontinueerd.

In 2021 zal vanuit de nieuwe samenwerkingsvorm verder gebouwd worden aan een versterkt Biesboschnetwerk. Daarbij is sprake van een diversiteit aan invalshoeken en belangen: van aandacht voor het behoud en versterken van de kwetsbare natuur, educatie, regelgeving, handhaving, beheer en onderhoud tot aan de ontwikkeling van de recreatie voor een optimale beleving van de natuur en het versterken van de vrijetijdseconomie. Dat vraagt om balanceren. Het samenbrengen van al die verschillende belangen, het aangaan van samenwerkingen en vormen van allianties voor de Biesbosch, is nodig én in gang gezet. Daarbij is het de missie van alle partijen en belanghebbenden om de Biesbosch te behouden voor toekomstige generaties door samen te werken aan een duurzame Biesbosch.

A. JAARVERSLAG

1. Bestuur en organisatie

Het Algemeen Bestuur bestaat uit: Jürgen Vissers, Lieke Schuitmakers (gemeente Drimmelen), Rik van der Linden, Marco Stam (voorzitter, gemeente Dordrecht), Roland van Vugt, Matthijs van Oosten (gemeente Altena). De onderstreepte bestuursleden vormen het Dagelijks Bestuur.

De Bestuurscommissie bestaat uit de dagelijks bestuursleden en Sandra van Adel (Provinciehoofd Staatsbosbeheer Zuidwestelijke Delta). De Bestuurscommissie wordt voorgezeten door onafhankelijk voorzitter Max Hoefeijzers. De directeur van het Parkschap, Ingrid Koenraats, is de secretaris van Bestuurscommissie, Dagelijks en Algemeen Bestuur. Zij is aangesteld als interim directeur.

De bemensing van de Parkschap organisatie wordt gevormd door eigen personeel, inhuur via detachering en flexibele inhuurkrachten. Gedetacheerd vanuit de gemeente Dordrecht zijn: directeur (1 fte), managementondersteuning (0,5 fte), financial controller (0,45 fte) en manager Biesboschcentrum Dordrecht (0,5 fte).
Het eigen Parkschap personeel bestaat uit een beleidsmedewerker, een beheerder en assistent-beheerder, een handhaver en medewerkers Biesboschcentrum (in totaal circa 11 fte, 18 mensen) en diverse flexkrachten (ca. 3 fte).

Kruiskruid en kattenstaart

2. Algemene ontwikkelingen

2.1 NLDelta

2020 stond met name in het teken van de aanvraag van de status Nationaal Park Nieuwe Stijl voor NLDelta. Er werden vele gesprekken gevoerd met gemeentes en andere stakeholders om de inhoud van de aanvraag vorm te geven. Tevens werden diverse werksessies georganiseerd om input vanuit de diverse partijen op te halen. De Parkschapdeelnemers zijn als individuele gemeentes én als collectief voor de Biesbosch nauw betrokken bij de inhoud en het proces van de aanvraag. Ook in 2021 worden nog vele gesprekken gevoerd met stakeholders. Er wordt gebouwd aan een convenant waarin afspraken over samenwerking, governance en financiering worden vastgelegd. Dit gebeurt in samenspraak met de gemeentes en andere organisaties die betrokken zijn bij de oprichting van het nieuwe nationaal park. Het besluitvormingsproces bij de partners vindt plaats in 2021. Na ondertekening van de aanvraag en het convenant, wordt de aanvraag, na besluit door het College van Gedeputeerde Staten van de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant, in 2021 ingediend bij het Ministerie van LNV. Gedurende het transitiejaar 2021 bouwt het programmabureau in opdracht van de huidige SOK partners (gemeente Dordrecht, provincie Zuid-Holland, provincie Noord-Brabant, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Wereld Natuur Fonds, Sportvisserij Zuidwest Nederland en IVN) de organisatie van Nationaal Park NLDelta verder op voor de formele start op 1 januari 2022.
In 2020 heeft NLDelta naast de statusaanvraag diverse activiteiten en projecten getrokken en opgezet, waaronder de oprichting van een Jongeren Community en een campagne 'Beleef de Nationale Parken' in samenwerking met NBTC.

2.2 Governance Parkschap

Eind 2019 heeft het bestuur van het Parkschap gekozen voor een ander governancemodel om de samenwerking te organiseren. Een netwerkmodel dat zorgt voor een versterkte samenwerking doordat deze flexibel is, ruimte laat voor participatie, uitgaat van gelijkwaardigheid en zorgt voor een duidelijke koppeling tussen geld en resultaat voor de Biesbosch. Ook is gekozen voor een eenvoudige organisatievorm met zo min mogelijk bureaucratie. Deze keuze en koers betekent ook dat de huidige gemeenschappelijke regeling kan worden ontbonden.
Het jaar 2020 staat daarmee in het teken van de transitie: het opheffen en liquideren van het Parkschap met daaraan gekoppeld het proces van ontvlechten en invlechten én het bouwen aan de nieuwe manier van samenwerken.

Door de samenwerkende partijen is intensief gewerkt aan het voorbereiden van de besluitvorming over de opheffing van het Parkschap. De basis hiervoor is het liquidatieplan dat begin 2020 door het bestuur van het Parkschap is vastgesteld. Dit heeft in de zomer van 2020 geleid tot uniforme besluiten in de Colleges en gemeenteraden tot het opheffen van de gemeenschappelijke regeling.

Tegelijkertijd is met elkaar gewerkt aan het proces van ontvlechten en invlechten. De gemeente Dordrecht is de rechtsopvolger voor het deel Hollandse Biesbosch en wordt daarmee de werkgever voor de medewerkers die in dienst zijn van het Parkschap. Voor het gezamenlijk deel zijn eveneens afspraken gemaakt in het kader van het ontvlechten en invlechten. Zo is met elkaar intensief gewerkt aan het mogelijk maken van eenduidige regelgeving voor de Biesbosch als na 31 december 2020 de Biesboschverordening niet meer rechtsgeldig is. Ook is gezorgd voor het handhaven van één centraal punt voor de uitgifte van vergunningen en het innen van leges. Kortom: er is alles aan gedaan om al het goede dat is opgebouwd ten tijde van het Parkschap te borgen en te behouden voor de toekomst en de nieuwe manier van samenwerken.

In 2020 is ook gewerkt aan het opbouwen van de nieuwe manier van samenwerken. De Parkschapsorganisatie heeft dit proces in 2020 gefaciliteerd. De gemeenten en Staatsbosbeheer hebben de door hun gewenste samenwerking eind 2020 bekrachtigd. Ook zijn de eerste stappen gezet in het opbouwen van een versterkt Biesboschnetwerk. Met alle betrokkenen en belanghebbenden bij de Biesbosch is in 2020 een gebiedsvisie opgesteld met daarin opgenomen de ambities en doelstellingen voor het gebied. Daarnaast is een uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen tot stand gekomen dat in 2021 verder wordt uitgewerkt met alle betrokkenen en belanghebbenden. Eveneens is gestart met de werving van een Biesboschregisseur die onder meer als opdracht krijgt het netwerk te versterken.

Gebiedsvisie

3. Algemene taken

3.1 Bestuursondersteuning

Het Algemeen Bestuur heeft in 2020 zeven keer vergaderd. Voorafgaand aan de AB-vergaderingen hebben Bestuurscommissievergaderingen plaatsgevonden. De Parkschaporganisatie heeft ondersteuning geleverd in de vorm van het secretariaat, de inhoudelijke voorbereidingen, planning & control en verslaglegging. De belangrijkste thema's van 2020 waren: liquidatieplan en besluitvorming opheffen GR, samenwerkingsovereenkomst, profiel Biesboschregisseur, gebiedsvisie, Biesboschverordening en p&c-cyclus.

3.2 Biesboschverordening

Om ook na het opheffen van het Parkschap een eenduidige regelgeving in de Biesbosch te borgen heeft het DB in haar vergadering 20 juni ingestemd met het advies van de uit de gemeenten en Staatsbosbeheer samengestelde werkgroep "eenduidige regelgeving".
De drie gemeenten laten door hun gemeenteraden ieder voor haar eigen grondgebied een gelijkluidende, qua beleid ongewijzigde, nieuwe Biesboschverordening en nadere regels en aanwijzingsbesluiten vaststellen. De uitvoering van de nieuwe Biesboschverordening (inclusief de nadere regels en aanwijzingsbesluiten) wordt d.m.v. (onder)mandatering neergelegd bij Staatsbosbeheer.

Visarenden bij hun nest

4. Projecten en programma's

4.1 *Revitalisering Biesboschcentrum Dordrecht*

Tentoonstelling
Bos & Bos en Bruns hebben in nauwe samenwerking met de medewerkers van het Biesboschcentrum Dordrecht en de vrijwilligers van de VVHB een nieuwe tentoonstelling ontworpen met de 5 thema's water, vogels, planten, grienden en de bever. De tentoonstelling wil bezoekers uitdagen om de Biesbosch te gaan beleven. Aan het eind van de tentoonstelling worden er dan ook voor elk van de 5 thema's handvatten hiertoe aangeboden. De tentoonstelling wordt vanaf medio oktober 2020 in Bergeijk gefabriceerd en zal in de eerste helft van maart 2021 in het Biesboschcentrum Dordrecht worden geplaatst.

Klimbos
Met Klimbos is begin juli 2020 een huurovereenkomst ondertekend. De vergunningaanvraag is ingediend en na de benodigde flora- en faunaonderzoeken verleend. In de periode november 2020i - maart 2021 zal het parcours worden gebouwd, zodat bij de opening van het seizoen (1 april 2021) het Klimbos ook van start kan gaan.

Biestro
Eind 2019 is een vaststellingsovereenkomst getekend waarmee het contract met de huidige pachter per 31 december 2020 ten einde komt. De aanbesteding van de Biestro is begin 2020 voorbereid en in augustus 2020 uitgegaan. De aanbesteding heeft niet geleid tot inschrijvingen. De voornaamste oorzaak hiervoor is de coronacrisis waardoor horecaondernemers terughoudend zijn met nieuwe investeringen. Na afronding van de aanbestedingsprocedure zijn afzonderlijke gesprekken gevoerd met drie partijen. Dit heeft geleid tot een overeenkomst met een van de gesprekspartners. Dit betekent dat vanaf 1 januari 2021 een nieuwe pachter de Biestro overneemt.

Verbouwing Biesboschcentrum Dordrecht en sluiting
Het bestek voor de verbouwing van het Biesboschcentrum Dordrecht is medio augustus gereed gekomen en aan 4 aannemers aangeboden. Inmiddels is de opdracht gegund. De voorbereidingen voor de verbouwing zijn gestart. Om dit soepel te laten verlopen is besloten het Biesboschcentrum te sluiten met ingang van 1 december 2020. De daadwerkelijk verbouwing start begin januari 2021.
De belangrijkste ingrepen voor het Biesboschcentrum Dordrecht zijn: de toiletgroepen worden vernieuwd, er wordt intern een ruimte gecreëerd voor Klimbos, er wordt bij de ingang een "klaslokaal" gecreëerd waar onder andere gidsen instructies kunnen geven, het hele gebouw wordt aan de binnenzijde geschilderd, in het Botenhuis wordt een openbare toiletvoorziening met douche gemaakt, het sedum op het dak wordt hersteld, duurzaamheidsmaatregelen uit een eerder advies worden doorgevoerd.

Beverbos
Het Beverbos en de directe omgeving worden druk bezocht vooral door ouders met kinderen. Door vandalisme en slijtage is er veel kapot gegaan. Wekelijks werken er vier vrijwilligers iedere maandag aan het onderhoud van het Beverbos en omgeving. Ondanks hun grote inzet is het voor hen niet mogelijk om alles te onderhouden en te herstellen. Dit jaar is gestart met het opknappen en herstellen van het Beverbos en het aanpassen van de speurtocht, zodat bij de officiële heropening van het Biesboschcentrum Dordrecht het Beverbos er ook weer netjes uitziet en zijn educatieve functie weer vervult.

4.2 *Informatie in het veld*

In april werden twee Van-baken-naar-baken-kaarten geplaatst in de Biesbosch. Op de Bandijk werd een fraaie rust-, uitkijk- en oriëntatieplek gecreëerd met het informatiepaneel als onderdeel. Ook bij Biesboschcentrum Dordrecht werd een informatiepaneel geplaatst. De kosten zijn voor rekening gekomen van de gemeente Altena respectievelijk bijgedragen door het Biesbosch Streekfonds.

Rustpunt Bandijk met uitzicht op de Kleine Noordward

4.3 *Gastheren*

Toeristisch-recreatieve ondernemers die een gastheercursus hebben gevolgd mogen zichzelf Gastheer van de Biesbosch noemen. Elke ondernemer heeft een individuele overeenkomst met de Biesbosch en betaalt een jaarlijkse bijdrage van (in 2020) € 80. De activiteiten en producten voor gastheren worden gefinancierd uit de jaarlijkse bijdrage van de gastheren, aangevuld met advertenties van gastheren en bijdragen van andere partijen. Vier gastheren hebben om uiteenlopende redenen (fusie, einde bedrijf en financiële krapte vanwege corona) hun lidmaatschap opgezegd. Het aantal gastheren waarmee in de nieuwe samenwerking in 2021 van start wordt gegaan is 67.

Het eerste half jaar van 2020 is met IVN, de drie gemeentes en Staatsbosbeheer verkend op welke wijze het gastherennetwerk na de opheffing van het Parkschap zou kunnen worden gecontinueerd. Voor 2021 neemt IVN deze taak op zich, met commitment en een actieve deelname van de 4 partners en voldoende dekking om het huidige dienstverleningspakket in 2021 te continueren.
De overgang naar een nieuwe samenwerkingsvorm is een goed moment voor een doorontwikkeling van het gastheerschap. De betrokkenheid van de Biesboschgastheren moet groeien naar een grotere verantwoordelijkheid en naar een gevoel van eigenaarschap voor de Biesbosch, zodat Biesbosch Gastheren daadwerkelijk van toegevoegde waarde zijn voor het gebied. Dit vraagt om gastheren die bereid zijn een bijdrage te leveren aan de Biesbosch, waarbij tegelijkertijd rekening

gehouden wordt met de belangen van de gastheren zelf. Zo'n doorontwikkeling kan daarom alleen plaatsvinden in overleg met de gastheren zelf.
Met het oog op de doorontwikkeling van het gastherennetwerk is in 2020 geen gastheercursus georganiseerd.

DE BIESBOSCH
75 JAAR BEVRIJD

Op uitnodiging van het Biesbosch MuseumEiland hebben op 9 maart bijna 30 gastheren in het MuseumEiland de tentoonstelling 'Biesbosch 75 jaar bevrijd' bekeken en de crossingstocht gevaren.
De tweede netwerkbijeenkomst van dit jaar moest vanwege corona digitaal plaatsvinden. In oktober deden 24 gastheren mee aan deze bijeenkomst, die in het teken stond van 600 jaar Sint Elisabethsvloed in 2021.
Alle gastheren zijn uitgenodigd voor deelname aan de digitale sessies over de gebiedsvisie en de recreatiezonering. Een aantal van hen heeft hierin actief geparticipeerd.

Net voor aanvang van het toeristenseizoen in maart werd een nieuwsbrief verzonden waarin stond dat gastheren promotiefolders konden bestellen. Op de verzending van het promotiemateriaal zat i.v.m. de coronamaatregelen een flinke vertraging.
Gedurende het jaar zijn diverse berichten naar de gastheren verstuurd: o.a. over de tijdelijke sluiting van de bezoekerscentra, namens Staatsbosbeheer over het afsluiten van kreken vanwege drukte in de week van Pinksteren en namens Evides over het project Innamepompstation Bergsche Maas.

Dankzij een gift van Evides kon na ruim 10 jaar weer een recreatievaarkaart voor de Biesbosch worden uitgegeven. Alle gastheren krijgen een stapel kaarten om aan hun gasten en relaties te geven. De gift was door Evides al in 2018 toegezegd, maar de realisatie van de kaart is enkele keren uitgesteld omdat er nog geen duidelijkheid was over de nieuwe recreatiezonering.

Recreatievaarkaart

4.4 *Marketing en communicatie Biesbosch*

In 2020 is een nieuwe algemene Biesbosch folder ontwikkeld, gedrukt en verspreid via de bezoekerscentra en de Biesbosch Gastheren. De website van NP De Biesbosch en de social media werden door het Parkschap actief beheerd. Tevens werden de regiokaart 'Waar naartoe in de Biesbosch', hotspotkaarten, advertenties en redactionele stukken geproduceerd.
Door de Parkschapdeelnemers werd gezamenlijk gewerkt aan een advies t.a.v. de overkoepelende marketing en communicatieactiviteiten, die door de werkorganisatie van het Parkschap werden uitgevoerd. Deze taken worden door de verschillende partijen gezamenlijk voortgezet.

Als één van de sterkste gebiedsmerken van Nederland vormt de Biesbosch een belangrijk icoon van Nationaal Park NLDelta i.o. In dit kader wordt nauw samengewerkt met NLDelta om die positie van de Biesbosch te bestendigen. Daarnaast is een goede samenwerking tussen Biesbosch partijen zelf, zowel overheden als organisaties, op de thema's merk, marketing en communicatie essentieel om de Biesbosch sterk te blijven positioneren in het NP NLDelta i.o. én als zelfstandig natuur- en recreatiegebied en sterk Nederlands streekmerk.

Wat heeft het gekost?

Parkschap	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	
Lasten bestuursondersteuning				
Personeel OVERHEAD PARKSCHAP	206.687	231.935	208.253	
Personeel - RECREATIE	57.411	58.403	95.975	
Algemene kosten - OVERHEAD	76.260	71.307	83.801	
	340.357	**361.646**	**388.029**	**-26.400**
Baten bestuursondersteuning				
Bijdragen inzake personeel OVERHEAD	25.616	25.616	25.616	
Bijdragen - RECREATIE	21.046	0	20.054	
Bijdragen algemene kosten - OVERHEAD	20.688	6.250	61.270	
	67.349	**31.866**	**106.940**	**75.100**
Lasten Parkschapsbeleid				
Parkschapsbeleid algemeen	2.750	0	26.344	-26.300
NLDelta	0	0	212.382	-212.400
Ecolodge, oplaadpunten en Grienduil	22.087	18.731	20.517	-1.800
Gastheerschap	13.402	12.000	5.094	6.900
	38.238	**30.731**	**264.337**	**-233.600**
Baten Parkschapsbeleid				
Parkschapsbeleid algemeen	2.667	0	26.658	26.700
NLDelta	3.118	0	212.560	212.600
Ecolodge, oplaadpunten en Grienduil	22.031	16.831	19.624	2.800
Gastheerschap	13.372	12.000	5.130	-6.900
	41.189	**28.831**	**263.972**	**235.100**
Baten Bijdragen deelnemers in nadelig saldo				
Gemeente Dordrecht	94.904	112.067	112.068	
Gemeente Drimmelen	22.357	25.651	25.651	
Gemeente Altena	44.608	52.310	52.310	
	161.869	**190.028**	**190.029**	**0**
Baten Uittredesommen en begrotingssubsidie				
Provincie Zuid-Holland	64.691	62.912	62.912	
Gemeente Sliedrecht	15.828	15.828	63.311	
Provincie Noord-Brabant	62.912	62.912	125.824	
	143.431	**141.652**	**252.047**	**110.400**
Totaal saldo der baten en lasten	-35.242	0	-160.622	160.600
Mutatie algemene reserve	35.242	0	160.622	
Geraamd en gerealiseerd resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Het saldo voor bestuursondersteuning is € 160.622 voordelig, hetgeen kan worden toegevoegd aan de reserve ten behoeve van de frictiekosten.

De lasten bestuursondersteuning zijn € 26.400 hoger dan begroot (nadelig), omdat:

- De personele overhead van het Parkschap € 23.700 lager is dan begroot, omdat de directeur/secretaris a.i. in deeltijd is ingehuurd;
- De lasten voor personeel recreatie zijn € 37.600 hoger dan begroot. Onder deze post is de gebiedsvisie ad. € 29.100 incl. opmaak verantwoord. Het overige verschil betreft de afrekening van het verlof en een lagere doorbelasting van de (lagere) inzet voor gastheren.
- De algemene kosten (overhead) zijn € 12.500 hoger dan begroot, door kosten die in het kader van de liquidatie zijn gemaakt (gefinancierd vanuit de resterende middelen governance) en door een niet begrote bijdrage proceskosten Waterdriehoek (welke door de resterende middelen Ondergedompeld is gefinancierd).

De baten bestuursondersteuning zijn € 75.100 hoger dan begroot (voordelig), omdat:

- een bijdrage ad. € 20.000 van NLDelta voor de inzet van de beleidsmedewerker is verkregen (deze bijdrage is ingezet voor de gebiedsvisie),
- De bijdragen algemeen zijn in totaal € 55.000 hoger door de vrijval van de resterende middelen voor governance en Ondergedompeld.

De lasten en baten voor het Parkschapsbeleid algemeen zijn respectievelijk € 229.000 (nadelig) en € 235.100 (voordelig) hoger dan begroot, omdat (per onderwerp):

- De lasten voor Parkschapsbeleid algemeen € 26.300 hoger zijn dan begroot (nadelig) en betrekking hebben op een vaarkaart gefinancierd door Evides en een doorbetaling van de bijdrage vanuit het afscheid van voormalige directeur D.C.H. Verheijen aan NLDelta voor de Junior Rangers. De baten zijn hierdoor eveneens hoger dan begroot (€ 26.700 voordelig).
- De verschillende projecten die gefinancierd zijn uit het prijzengeld NLDelta zijn in 2020 daadwerkelijk afgerond en afgerekend met de partners en met het ministerie (het gaat om afgerond € 212.400 aan lasten (nadelig) en € 212.600 aan baten (voordelig)).
- De lasten voor de exploitaties zijn € 1.800 hoger dan begroot, omdat er beperkt kosten zijn gemaakt op grond van de resterende middelen van de deelnemers, terwijl er alleen verzekeringskosten waren geraamd. De baten zijn € 2.800 hoger dan begroot door de resterende middelen van de deelnemers om de exploitatie van de oplaadpunten en de zonnepont te continueren tot de liquidatie van het Parkschap. Dit resulteerde voor 2020 in een positief saldo van € 1.000.
- De baten en lasten van het gastheerschap zijn € 6.900 lager (per saldo neutraal). In 2020 heeft geen gastheercursus plaatsgevonden.

De algemene dekkingsmiddelen zijn € 110.400 hoger, omdat de baten in de vorm van uittredesommen zijn vrijgevallen wegens de opheffing van de gemeenschappelijke regeling.
N.B. de kosten voor marketing en communicatie Biesbosch werden tot op heden financieel gedragen door het onderdeel Hollandse Biesbosch.

5. Beheer natuur- en recreatiegebied De Hollandse Biesbosch

Onder natuur- en recreatiegebied De Hollandse Biesbosch valt zowel het beheer als toezicht & handhaving en het Biesboschcentrum Dordrecht.

5.1 Terreinbeheer

Nature Office

Eind 2016 is het Parkschap een samenwerking aangegaan met Nature Office, een Duitse milieuorganisatie die zich inzet voor projecten gericht op CO_2-compensatie. Drukkerij Tuijtel uit Hardinxveld-Giessendam is aangesloten bij Nature Office en heeft natuur- en recreatiegebied De Hollandse Biesbosch 'geadopteerd' als gebied om CO_2-compensatie projecten te ondersteunen. In 2020 is hiertoe ongeveer € 7.400 door Tuijtel aan het Parkschap ter beschikking gesteld voor de herplant van het door essentaksterfte geteisterde recreatiebos nabij de Helsluis in natuur- en recreatiegebied De Hollandse Biesbosch.

Bos herplant Recreatiegebied Hollandse Biesbosch

Voorziening dag- en verblijfsrecreatie

Om de waardering van de bezoekers aan het natuur- en recreatiegebied te behouden is het van belang dat de basisvoorzieningen heel, schoon en veilig aangeboden kunnen worden.
Naast het dagelijks onderhoud aan de basisvoorzieningen "spaart" het Parkschap om in de toekomst groot onderhoud of het vervangen van deze basisvoorzieningen te bekostigen. Op basis van een meerjarig-onderhoudsplanning wordt dit "spaartegoed" jaarlijks toegevoegd aan de onderhoudsfondsen.

Jaarlijks regulier onderhoud

Het Dagelijks Bestuur heeft op 7 april 2017 de verordening uitsluitend recht Drechtwerk groenonderhoud Biesbosch vastgesteld. Invulling van de vastgestelde verordening heeft op 21 december 2017 geleid tot een marktconforme inschrijving van DWGroen tot uitvoering van Raamovereenkomst 2018 e.v..
Ter invulling van het gestelde in de genoemde raamovereenkomst is op 11 januari 2020 de jaaropdracht'20 voor een bedrag van € 404.757,82 (exclusief BTW) verstrekt.
In het kader van social return on investment is het door deze opdrachtverstrekking mogelijk om in ieder geval voor 2020 gebruik te kunnen (blijven) maken van inzet van mensen uit de regio met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Opvallend dit jaar:
2020 was opnieuw een jaar van warmterecords, (record)droogte en hitte, maar we zagen ook wateroverlast, stormen en een paar koele perioden. Het enige wat ontbrak was winterweer. We blikken terug op een van allerwarmste en zonnigste jaren ooit gemeten. Extremen die naast de coronapandemie een bijstelling in frequentie van de onderhouds- en beheersmaatregelen noodzakelijk maakten.
Door corona met als tijdelijke maatregel (met een afschrikkende werking) de incidentele sluiting van het gebied op aanwijzing van de Veiligheidsregio zijn er vooral tijdens het begin van de intelligente lock down minder bezoekers geweest. Minder recreanten betekende ook minder zwerfvuil. Dit en vanwege de bescherming van de DrechtwerkGroen-medewerkers kon het zwerfvuil ruimen in de eerste maand van de lockdown met een lagere frequentie worden uitgevoerd dan gebruikelijk.
De opening en daarmee de aanvang van de schoonmaak van de openbaar toegankelijke toiletgroepen is pas per 1 juni van start gegaan, maar heeft met een hogere frequentie dan normaal moeten plaatsvinden.
Het merendeel van de vakanties is doorgebracht in Nederland en dat betekende ook een (extra) druk op het gebied en de hieruit voortvloeiende noodzakelijke beheersmaatregelen.
Een ander effect is dat – eveneens meer dan normaal - het gebied is geteisterd door het dumpen van bouw- en sloopafval. Heel Nederland is met name in de eerste maanden van corona aan het opruimen en verbouwen geslagen. Het daarbij vrijkomende restafval werd zonder schroom op grote schaal gedumpt in de Hollandse Biesbosch. Het beheer en onderhoud is ondanks corona en de extreme weersverwachtingen financieel neutraal geëindigd.

Het te verhuren evenemententerrein heeft, na een totaal verbod op het organiseren van evenementen, per 1 juli onder nieuwe richtlijnen weer outdoorevenement kunnen huisvesten. Bij deze nieuwe richtlijnen bleef de 1,5 meter overeind. Onder de voorwaarden reserveren, zitplaatsen en gezondheidscheck vooraf mocht het aantal bezoekers worden losgelaten. Genoemde richtlijn en de in de nazomer daarop volgende verzwaring hebben ertoe geleid dat slechts een handvol kleine evenementen heeft plaatsgevonden.

Reparatie brug recreatiegebied Hollandse Biesbosch

Wat heeft het gekost?

HOLLANDSE BIESBOSCH overhead	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	
Personele lasten - OVERHEAD	172.704	177.991	213.457	
Personele baten - OVERHEAD	-941		-57	
Treasury - rente	3.469	14.563	0	
Treasury - verdeelde rente	-3.469	-14.563	0	
Totaal saldo der baten en lasten	171.763	177.991	213.400	-35.400

Toelichting

Een deel van de kosten heeft betrekking op overhead in de vorm van management en financiële administratie zowel voor het beheer en onderhoud als voor de exploitatie van het Biesboschcentrum. De overige kosten voor deze onderdelen staan in de tabellen hierna. De afwijking heeft betrekking op:

- de afrekening van de verlofrechten als gevolg van de liquidatie van het Parkschap.

RECREATIE- EN NATUURGEBIEDEN Hollandse Biesbosch	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	
Lasten				
Groen	470.432	509.013	526.884	
Infrastructuur	106.318	133.787	131.227	
Recreatieve voorzieningen	24.569	27.523	27.123	
Water en Oevers	136.721	116.242	116.883	
Administratie / Beheer	46.179	52.585	48.461	
	784.219	839.149	850.579	-11.400
Baten				
Groen	40.989	26.314	51.800	
Infrastructuur	5.701	4.535	7.302	
Recreatieve voorzieningen	0	0	0	
Water en Oevers	4.979	5.015	4.979	
Administratie / Beheer	22		154	
	51.692	35.865	64.234	28.400
Totaal saldo der baten en lasten	732.527	803.285	786.345	16.900
Mutaties reserve	0	0	0	
Geraamd en gerealiseerd resultaat	**732.527**	**803.285**	**786.345**	16.900

Toelichting:

De lasten zijn € 11.400 nadelig en als volgt te verklaren:

- Het nadeel heeft betrekking op de uitgaven welke zijn gemaakt voor de herinplant van het door essentaksterfte geteisterde recreatiebos nabij de Helsluis in natuur- en recreatiegebied de Hollandse Biesbosch voor in totaal € 16.700 en voor een infopaneel. Daarnaast is sprake van minder uitgaven op infra en een beperkt voordeel op de lasten voor administratie en beheer.

De baten zijn € 28.400 voordelig en als volgt te verklaren:

- Het voordeel onder groen van € 25.500 heeft betrekking op de bijdrage van € 16.700 uit 2019 + 2020 van Nature Office welke is aangewend voor de herinplant van de het door essentaksterfte geteisterde recreatiebos. De rest van het voordeel onder groen is te verklaren door een ontvangen vergoeding van team Grondzaken van de gemeente Dordrecht voor voorbereiding en toezicht van het onderhoud van de kadastraal aan de gemeente Dordrecht behorende polder Stededijk en overige gemeentelijke percelen.
- Het voordeel van € 2.900 onder infrastructuur is te verklaren door een ontvangen bijdrage van het Beleef- en Geeffonds voor een geplaatst informatiepaneel.

5.2 *Handhaving en toezicht*

De handhavende aandacht voor het rechtsgebied van het nationaal park inclusief het natuur- en recreatiegebied De Hollandse Biesbosch is toegespitst geweest op het "heel, schoon en veilig" kunnen aanbieden aan onze gebruikers.

Naast de uitvoerende taken voor toezicht en handhaving onder aansturing van de beheerder van het natuur- en recreatiegebied de Hollandse Biesbosch is de coördinatie van de taken en inzet van alle handhavende partijen in het hele nationaal oark voor twintig uur belegd bij Staatsbosbeheer. De kosten van deze bij Staatsbosbeheer in dienst zijnde coördinator worden gedragen door Rijkswaterstaat, Evides en vier gemeenten welke verantwoordelijk zijn voor de openbare orde en veiligheid (OOV) in het Nationaal Park. Genoemde gebiedspartijen hebben inzake de te leveren coördinatie met Staatsbosbeheer een dienstverleningsovereenkomst (DVO Biesbosch) afgesloten.

De handhaving in natuur- en recreatiegebied De Hollandse Biesbosch vindt plaats door 1 BOA in dienst van het Parkschap, 1 BOA gedetacheerd door de afdeling openbare orde en veiligheid (OOV) van de gemeente Dordrecht en ingehuurde BOA's van Handhaving Dordrecht Daarbovenop is nog één parkwachter zonder BOA-bevoegdheid werkzaam voor enkele uren per week.

Wat heeft het gekost?

TOEZICHT EN HANDHAVING Hollandse Biesbosch	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	
Lasten				
Toezicht en handhaving	77.467	140.394	130.783	
	77.467	140.394	130.783	9.600
Baten				
Toezicht en handhaving	14.032	7.632	14.562	
	14.032	7.632	14.562	6.900
Totaal saldo der baten en lasten	**63.435**	**132.762**	**116.221**	16.500

Toelichting

- De lasten zijn € 9.600 lager, omdat de BOA in vaste dienst deels ingezet is voor toezicht in de Nieuwe Dordtse Biesbosch;
- De baten zijn € 6.900 hoger, dit voordeel is volledig het gevolg van meer ontvangen leges; de begroting is destijds niet aangepast (samenvoeging leges Brabantse en Hollandse kant).

Boa's en politie controleren in Hollandse Biesbosch

5.3 *Biesboschcentrum Dordrecht*

Corona
Corona is van grote invloed geweest op de activiteiten en dus ook op de inkomsten van het Biesboschcentrum Dordrecht. De coronaprotocollen van het Biesboschcentrum Dordrecht zijn afgestemd met de gemeente Dordrecht.

Biesboschcentrum Dordrecht
Het bezoekerscentrum is door de lockdown vanaf half maart tot 1 juni volledig dicht geweest. Vanaf 1 juni 2020 is de baliefunctie weer geopend. De tentoonstellingsruimte is het hele seizoen gesloten gebleven. In de zomermaanden zijn de activiteiten in beperkte mate en coronaproof hervat. In verband met de verbouwing is het bezoekerscentrum weer gesloten vanaf 1 december 2020 en zal dat blijven tot de heropening in april 2021.

Personele inzet
Tijdens de lockdown verviel een aantal taken die direct betrekking hebben op de bezoekers van het Biesboschcentrum Dordrecht (baliewerkzaamheden, verhuur boten vanaf april etc.). Het vaste personeel heeft tijdens de lockdown en de daarop volgende periode zowel reguliere als bijkomende werkzaamheden uitgevoerd. Door corona zijn er in de periode half maart tot eind mei geen uitzendkrachten ingehuurd. Vanaf juni zijn wel uitzendkrachten ingehuurd.

Vrijwilligers VVHB
Door corona is er slechts heel beperkt gebruik gemaakt van vrijwilligers. Excursies konden door de coronamaatregelen niet plaats vinden. Bovendien behoren de meeste vrijwilligers tot de risicogroep (> 65). Vanaf maart is er een maandelijkse "Nieuwsbrief Biesboschcentrum Dordrecht" verschenen om de band met de vrijwilligers zo goed als mogelijk in stand te houden.

Tentoonstelling 75 jaar bevrijd: Biesbosch crossings
In het kader van 800 jaar Dordrecht is een kleine tentoonstelling over de crossings in de Biesbosch tijdens WO II gemaakt met behulp van een subsidie. Ook zijn er crossingtochten samengesteld met de Sterling door de Biesbosch. Door corona hebben er slechts enkele crossingstochten plaatsgevonden in februari en maart.

Winkelomzet
Door beperktere openingsperiode en minder bezoekers is de omzet uit de groenwinkel achtergebleven bij andere jaren.

Excursies
In de periode maart-mei konden excursies niet doorgaan in verband met de lockdown. In juni vond een verruiming van activiteiten plaats. Vaar- en wandelexcursies met gidsen bleken echter niet mogelijk. Vanaf medio juni zijn wel de kano-excursies opgestart.

Sterling, Zonnepont en Griend-uil
De Sterling heeft in de maanden januari tot en met half maart amper gevaren in verband met accuproblemen. De Sterling lag in de periode half maart tot en met mei volledig stil. Vanaf juni kon de Sterling weer varen. Normaal gaan er 40 passagiers aan boord. In verband met corona en de 1,5 meter maatregel konden er maximaal 12 passagiers aan boord.
Van april tot september was een deel van de Biesbosch afgesloten in verband met een broedende visarend. Hierdoor waren er minder mogelijkheden voor de Sterling en voor de kano's, sups en kajaks.
De Zonnepont kon ook pas vanaf 1 juni varen. Normaal gaan er 12 passagiers mee. Door de 1,5 meter maatregelen konden slechts 6 passagiers per overtocht worden vervoerd.
De Grienduil vaart tussen de Kop van het Land en het Biesboschcentrum. Door de 1,5 meter afstandmaatregel zouden er slechts 4 passagiers vervoerd kunnen worden, waarmee de pont verre van kostendekkend zou zijn. Om deze reden is ervoor gekozen om de Grienduil het hele seizoen niet in te zetten.

Bootverhuur
De bootverhuur vindt onder normale omstandigheden plaats tussen 1 april en eind oktober. Door corona is de bootverhuur pas in juni gestart. Om veiligheidsredenen is er voor gekozen om de boten na iedere vaart te reinigen/desinfecteren. Om dit te kunnen organiseren is er in gespreide blokken verhuurd. Omdat de kano's en kajaks iedere keer uit het water moesten, konden door ruimtegebrek ook niet alle kano's en kajaks worden ingezet.

Kanoërs Jongeneele Ryuigt

Experiment gesloten rondvaartboot
In februari en maart is een experiment gehouden met La Silence, een gesloten rondvaartboot. Doel was om te bekijken of verlenging van het seizoen, meer activiteiten in de winter, mogelijk zou worden door een gesloten rondvaartboot met verwarming. Om 2 redenen mislukte het experiment: in februari waren er 3 weekends met stormachtig weer, waardoor om veiligheidsredenen de boot niet kon varen. En vanaf 15 maart werden alle activiteiten afgelast door corona.

Wat heeft het gekost?

BIESBOSCHCENTRUM DORDRECHT Hollandse Biesbosch	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	
Lasten				
Gebouw en inrichting	149.833	171.560	177.093	-5.500
Algemeen	303.293	283.228	263.156	20.100
Promotie & marketing	164.488	135.943	180.744	-44.800
Voorlichting & educatie	49.326	54.606	48.583	6.000
Rondvaarten (Sterling)	85.905	108.258	61.092	47.200
Exploitatie pontje en Verhuringen	206.315	193.954	212.525	-18.600
Revitalisering Biesboschcentrum	27.799	0	39.960	-40.000
	986.959	947.549	983.154	-35.600
Baten				
Gebouw en inrichting	24.015	28.382	13.588	-14.800
Algemeen	47.885	45.031	27.953	-17.100
Promotie & marketing	764		914	900
Voorlichting en educatie	4.389	13.611	6.212	-7.400
Rondvaarten (Sterling)	174.003	151.969	21.436	-130.500
Exploitatie pontje en Verhuringen	265.383	241.909	183.174	-58.700
Revitalisering Biesboschcentrum	27.799	0	70.209	70.200
	544.238	480.902	323.487	-157.400
Totaal saldo der baten en lasten	442.721	466.648	659.667	-193.000
Mutaties bestemmingsreserves	15.833	2.183	28.630	-26.400
Geraamd en gerealiseerd resultaat	**458.554**	**468.831**	**688.296**	-219.500

Toelichting

Gebouw en inrichting (per saldo € 20.300 nadelig)

- De lasten zijn € 5.500 hoger dan begroot (nadelig) als gevolg van diverse plussen en minnen. Er is een overschrijding op de posten onderhoudskosten en aanschaf inventaris (incidenteel € 7.800 nadelig), schoonmaak (structureel € 15.700 nadelig) en het Beverbos (incidenteel € 17.300 nadelig, alwaar een onttrekking uit de reserve tegenover staat). Daartegenover staan voordelen op de kapitaallasten (€ 16.400 voordelig) als gevolg van het nog niet hebben geïnvesteerd in de tentoonstelling, tegenover deze lasten staan een incidenteel nadeel uit de reserve afschrijving) en enkele andere voordelen (€ 18.800 op o.a. belastingen, energie en verzekeringen).
- De baten zijn € 14.800 lager dan begroot (nadelig) met name als gevolg van minder verhuurinkomsten van de groepsruimte en kwijtschelding over de periode maart t/m mei van de huur van de Biestro door corona-maatregelen.

Biesboschcentrum algemeen

- De lasten zijn € 20.100 lager dan begroot (voordelig), hetgeen met name wordt veroorzaakt door een lagere inkoop van de groenwinkel ad. € 10.400 en de onderuitputting van de marketingkosten (€ 8.500 voordelig, de uitgaven zijn geboekt onder Promotie & marketing, zie hierna). De personele kosten zijn € 15.300 nadelig, wat voornamelijk wordt veroorzaakt door de verkoop van uren, de afkoop van verlofrechten en een naheffing. De inhuur van uitzendkrachten voor de balie was € 19.500 lager als gevolg van de sluiting van het centrum in verband met corona.
- De baten zijn incidenteel € 17.100 lager dan begroot, hetgeen grotendeels wordt verklaard door lagere opbrengsten van de groenwinkel door de tijdelijke sluiting als gevolg van corona en de sluiting door de revitalisering van het centrum per 1 december.

Promotie & marketing (per saldo incidenteel € 43.900 nadelig)

- De kosten voor promotie & marketing zijn € 44.800 hoger, door hogere personele lasten (€ 14.100, waarvan € 5.500 als gevolg van de afkoop van verlofrechten), de lasten voor de vervangende inhuur wegens inzet voor NLDelta (€ 26.200 nadelig) en promotiekosten (€ 4.400 nadelig). Deze laatste post wordt veroorzaakt doordat een deel van de lasten onder Biesboschcentrum algemeen zijn begroot, maar hier zijn geboekt. N.B. het Parkschap heeft een extra deelnemersbijdrage ontvangen van de gemeente Dordrecht van € 40.000 voor vervangende inhuur wegens inzet voor NLDelta (zie Algemene Dekkingsmiddelen).

Voorlichting & educatie (per saldo incidenteel € 1.400 nadelig)

- De lasten zijn per saldo € 6.000 lager dan begroot (voordelig), omdat er als gevolg van corona nauwelijks inzet is geweest van vrijwilligers. Wel zijn er begin 2020 extra kosten gemaakt in het kader van 'De Biesbosch 75 jaar bevrijd!'.
- De baten zijn per saldo € 7.400 lager dan begroot (nadelig), omdat er geen schoolprogramma's zijn gedraaid (€ 13.000 nadelig). Voor de voorbereiding en uitvoering van een tentoonstelling en enkele tochten van de crossings in het kader van 'De Biesbosch 75 jaar bevrijd!' is een subsidie van € 5.600 ontvangen (voordelig).

Rondvaarten (per saldo incidenteel 83.400 nadelig deels door corona)

- De lasten zijn € 47.200 voordelig. De kosten voor personeel, inhuur en vrijwilligers zijn in totaal incidenteel € 29.600 lager dan begroot, omdat er nauwelijks is gevaren. De catering is € 35.000 lager dan begroot, omdat de catering via het centrum niet meer plaatsvindt. De begroting moet hierop worden bijgesteld. Er is sprake van een incidenteel nadeel van € 17.700 op onderhoud, dat voornamelijk wordt veroorzaakt door het vervangen van de kapotte accu's en de inspectie hiervan. Het overige verschil van € 300 voordelig wordt niet nader toegelicht.
- De baten zijn incidenteel € 130.500 lager dan begroot (nadelig) deels als gevolg van kapotte accu's en het niet meer cateren via het centrum en grotendeels als gevolg van corona.

Exploitatie pontje en verhuringen (per saldo incidenteel € 77.300 nadelig door corona)

- De lasten zijn € 18.600 nadelig, omdat de lasten voor het personeel hoger waren dan begroot, door de verkoop van uren en de afrekening van verlofrechten.
- De baten zijn € 58.700 nadelig, omdat de verhuur als gevolg van de corona-maatregelen pas per 1 juni is gestart. De verhuur mist hierdoor 2 maanden van de normaliter 7 maanden (-28%) aan inkomsten (-20%). De conclusie is dat ondanks de beperkende maatregelen sprake is geweest van een goede omzet (mede dankzij het mooie weer).

Revitalisering Biesboschcentrum (saldo € 30.200 voordelig)

- De lasten voor het project Revitalisering Biesboschcentrum bedragen € 40.000 (naast het investeringskrediet voor de tentoonstelling ad. € 60.100).
- De baten bedragen € 70.200 op grond van subsidies verdienmodellen en de bijdrage vanuit de Waterdriehoek. De bijdrage vanuit de bestemmingsreserve wordt verantwoord onder mutaties reserves. Deze baten dekken de lasten in de exploitatie én een deel van de investering in de tentoonstelling (via de reserve afschrijving). Feitelijk is geen sprake van een voordeel, maar dekken de baten de totale lasten.

Mutaties reserves (per saldo € 26.400 nadelig)

- De onttrekking uit de reserve donaties is € 17.300 hoger (voordelig) dan begroot, op grond van de uitgaven voor het Beverbos, dat in het kader van de revitalisering is opgeknapt.
- De onttrekking uit de reserve Tentoonstelling is per saldo € 16.400 hoger (voordelig) dan begroot, op grond van de uitgaven in het kader van de revitalisering Biesboschcentrum (waaronder de uitgaven voor de nieuwe tentoonstelling).
- De toevoeging aan de reserve afschrijving bedraagt € 60.100 (nadelig) op grond van de uitgaven voor de nieuwe tentoonstelling (investeringskrediet).

N.B. de lasten en baten voor de revitalisering Biesboschcentrum inclusief Beverbos waren niet begroot en zijn gebaseerd op een bestuursbesluit.

Bundelzwam

6. Gebouwen en gronden

De (erf)pacht voor de gronden (Hollandse Biesbosch) in gebruik bij StayOkay, golfbaan Crayestein, Skicentrum Drechtsteden, restaurant de Merwelanden en twee agrariërs is in rekening gebracht. Met als reden inkomstenderving als gevolg van aan hen opgelegde coronamaatregelen heeft het overgrote deel van de (erf)pachters gevraagd om (deels) kwijtschelding van het betalen van de canon. Het AB heeft in haar vergadering van 28 september besloten om de lijn van de gemeente Dordrecht te volgen en geen kwijtschelding (erf)pacht in relatie tot corona te verlenen.

Naast bovenstaande blijft betalingsgedrag van één pachter verontrustend. Deze pachter heeft gerekend vanaf 2018 voor € 37.767 aan facturen openstaan voor de pacht (inclusief boete) van 1,91 hectare grond in de Hollandse Biesbosch. De crediteur maakt met enige regelmaat "kleine" bedragen over en blijft door dit betalingsgedrag net binnen of buiten de grens van de termijn van twee jaar in gebreke blijven van de -in twee termijnen jaarlijks te betalen- pachtcanon. Op sommige momenten in het jaar lijkt het dan ook mogelijk de erfpachtovereenkomst te ontbinden. Dit mag slechts – conform het Burgerlijk Wetboek – wanneer de termijn van twee jaar daadwerkelijk wordt overschreden.
Nu het Parkschap per 31-12-2020 is opgeheven (geliquideerd), en de gronden waar het om gaat en de betreffende vordering overgaan naar gemeente Dordrecht - welke eveneens een vordering van € 10.000 op genoemde crediteur heeft - is het efficiënt en effectief om een dagvaarding voor beide bedragen op te stellen. De afweging is gemaakt dat het publicitair en politiek gezien het afgelopen jaar niet het juiste moment is om een gerechtelijke procedure voor het innen van een vordering te starten met alle mogelijke consequenties van dien als beslaglegging, faillissement etc. De rechtsopvolger (gemeente Dordrecht) van het Parkschap heeft aangegeven het opstarten van de gerechtelijke procedure voor het innen van de vordering na 01-01-2021 ter hand te nemen.

Het gebruik van de wielerbaan is aan de hand van het aantal leden met DRC de Mol afgerekend. In lijn met hoe de gemeente Dordrecht de huur voor sportaccommodaties tijdens de pandemie int, heeft ook DRC de Mol drie maanden geen huur hoeven te betalen. Er zijn rekeningen voor de huur gestuurd aan Drechtwerk Groen en de Biestro in het Biesboschcentrum voor het medegebruik van opstallen in eigendom van het Parkschap. De huurder van de Biestro heeft over de maanden maart, april en mei net als de huurders van gemeentelijk horecavastgoed geen huur hoeven te betalen. De huur van de twee dienstwoningen is doorbelast aan de bewoners.

De Zuileshoeve
Op 8 april 2020 heeft het DB ingestemd met het volgende aangaande de ontwikkeling van De Zuileshoeve tot recreatief rustpunt in de Hel- en Zuilespolder in de Hollandse Biesbosch:

- uitgifte in erfpacht van De Zuileshoeve voor een periode van 30 jaar;
- huur- en exploitatieovereenkomst voor de Ecolodge voor een periode van 5 jaar;
- beschikbaar kunnen stellen van maximaal € 200.000 in de vorm van een incidentele subsidie aan de exploitant ten behoeve van de aanleg van de Basisvoorzieningen (bewoonbare staat);
- aanleg drukriool;

De door de exploitant aan te vragen vergunning is eind december 2020 behoudens de ontheffingsverlening, vleermuis en kerkuil verleend. De omgevingsdienst gaat akkoord dat de renovatiewerkzaamheden ondanks het nog ontbreken van de ontheffingsverlening mogen starten, mits de werkzaamheden niet verstorend zijn voor de te beschermen soorten. De exploitant heeft eind december een aanvraag ingediend voor een incidentele subsidie voor het project Fundamentele renovatie monumentale boerderij "De Zuileshoeve". De aanvraag is in behandeling genomen en de exploitant ontvangt medio maart 2021 een beslissing op zijn aanvraag. Daar de exploitant reeds een aannemer heeft geselecteerd en de financiering van het project door zijn bank al in oktober 2020 is goedgekeurd lijkt een start van de renovatie - na het door hem bij de notaris te vestigen recht van erfpacht – in het voorjaar van 2021 tot de mogelijkheden te behoren.

Zuileshoeve

7. Werken voor derden

Nieuwe Dordtse Biesbosch

Het beheer van een gedeelte van de Noorderdiepzone en het dagrecreatieterrein is door de gemeente Dordrecht belegd bij het Parkschap. Dit recreatieve beheer is via uitsluitend recht per april 2019 uitgevoerd door DrechtwerkGroen. In 2020 heeft het Parkschap in totaal voor € 306.277,-- aan kosten doorberekend aan de gemeente Dordrecht. Naast de onderhoudskosten gemaakt door DrechtwerkGroen zijn hier ook de kosten voor de aansturing door het Parkschap en handhaving en toezicht in verdisconteerd.

Nieuwe Dordtse Biesbosch

Polder Stededijk

De in 2018 door Rijkswaterstaat aan de gemeente Dordrecht opgeleverde polder Stedelijk kent een minimale recreatieve invulling. Deze slechts per water bereikbare polder wordt in opdracht van de gemeente Dordrecht door het Parkschap beheerd. Dit basale beheer spits zich toe op het maaien van de ringdijk waardoor deze begaanbaar blijft voor wandelaars.

Doorberekening energiegebruik en overige kosten

De doorberekening van propaan voor de verwarming van beide dienstwoningen en het gebouw van de Stichting Volkssterrenwacht Mercurius heeft één op één met de gebruikers van genoemde opstallen plaatsgevonden. Met DrechtwerkGroen en Biestro Biesboschcentrum is hun aandeel in het gebruik van aardgas, propaan, elektriciteit en water voor het medegebruik van de opstallen Baanhoekweg 63A en Baanhoekweg 53 doorbelast.
Ook heeft de in omvang beperkte doorbelasting van overige kosten plaatsgevonden. Het gaat hierbij voornamelijk om onderhoudswerkzaamheden rondom en aan objecten welke met toestemming op gronden van het Parkschap zijn geplaatst. Deze werken derden zijn door reguliere opdrachtnemers van het Parkschap uitgevoerd en één op één in rekening gebracht bij de betreffende ondernemers in het gebied.
Met de afdeling Grondzaken van de gemeente Dordrecht is schriftelijke overeengekomen dat het Parkschap aan hen de kosten door kan berekenen voor onderhoudswerkzaamheden aan

versnipperde stukken grond gelegen in natuur- en recreatiegebied de Hollandse Biesbosch welke kadastraal toebehoren aan de gemeente Dordrecht.

Wat heeft het opgebracht?

GEBOUWEN EN GRONDEN Hollandse Biesbosch	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	
Lasten				
Golfbaancomplex en skihelling (gronden)	0	0	-267	0
Gebouwen en Woningen	156.577	134.158	163.632	-29.500
Werk voor derden	46.190	25.000	36.415	-11.400
Werken derden - Nieuwe Dordtse Biesbosch	191.124	208.743	276.244	-67.500
	393.891	367.901	476.024	-108.100
Baten				
Golfbaancomplex en skihelling (gronden)	103.525	101.834	102.797	1.000
Gebouwen en woningen	69.399	72.196	99.364	27.200
Werk voor derden	46.975	25.000	36.960	12.000
Werken derden - Nieuwe Dordtse Biesbosch	233.974	238.743	312.091	73.300
	453.873	437.773	551.212	113.400
Totaal saldo der baten en lasten	**-59.983**	**-69.872**	**-75.188**	5.300
Mutaties bestemmingsreserves	0	0	-1.304	
Geraamd en gerealiseerd resultaat	**-59.983**	**-69.872**	**-76.492**	6.600

Toelichting

Gronden

- De baten zijn € 1.000 hoger dan geraamd wegens indexering.

Gebouwen en woningen:

- De lasten zijn € 29.500 hoger dan begroot als gevolg van uitgevoerde adviezen en onderzoeken en het laten opstellen van contracten voor het in erfpacht kunnen uitgeven van de Zuileshoeve.
- De baten zijn € 27.200 voordelig en worden bijna geheel verklaard door een door een bestuursbesluit gedekte onttrekking uit de voorziening ad. € 28.300 voor de extra lasten voor de Zuileshoeve.

Werken voor derden

- De lasten zijn € 11.400 hoger dan begroot (nadelig) door extra werkzaamheden. Het betreft de onderhoudsopdrachten van het team Grondzaken van de gemeente Dordrecht voor de aan hen kadastraal toebehorende percelen.
- De hogere baten ad. € 12.000 (voordelig) worden hierdoor eveneens verklaard (doorbelasting aan de gemeente Dordrecht).

Werken voor derden – Nieuwe Dordtse Biesbosch

- De lasten zijn € 67.500 hoger (nadelig), omdat sprake is geweest van meerwerk in de vorm van aan het Parkschap opgedragen nog openstaande werkzaamheden uit de aanlegfase en aanpassingen aan de infrastructuur welke na twee na twee jaar gebruik noodzakelijk bleken. Daarnaast heeft meer toezicht en handhaving plaatsgevonden als gevolg van de grotere drukte gerelateerd aan het mooie weer en aan corona.
- De baten zijn € 73.300 hoger (voordelig), omdat de extra werkzaamheden op nacalculatiebasis worden doorbelast aan de gemeente Dordrecht. Op de extra inzet van de Parkschaps-BOA wordt ook overhead in rekening gebracht, waardoor per saldo een voordeel ontstaat.

Mutaties bestemmingsreserve

- De lasten zijn € 34.700 hoger (nadelig), omdat dit bedrag in de reserve afschrijving is gestort op grond van de investering in het drukriool;
- De baten zijn € 36.000 hoger (voordelig) op grond van een onttrekking aan de algemene reserve t.b.v. de kosten voor onderzoeken en adviezen voor de Zuileshoeve en de aanleg van het drukriool.

8. Algemene dekkingsmiddelen Hollandse Biesbosch

Wat heeft het opgebracht?

Er is naast de deelnemersbijdrage van de gemeente Dordrecht, nog enkele jaren sprake van een uittredesom (Sliedrecht) en daarnaast van de begrotingsboekjaarsubsidie van de provincie Zuid-Holland.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN Hollandse Biesbosch	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	
Lasten				
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	
	0	0	0	
Baten				
Bijdrage deelnemers in het nadelig saldo	1.057.234	1.048.066	1.278.066	
Uittredesom en begrotingsubsidie	474.481	464.930	464.930	
	1.531.715	1.512.996	1.742.996	230.000
Totaal saldo der baten en lasten	-1.531.715	-1.512.996	-1.742.996	230.000
Mutaties algemene- en bestemmingsreserves	165.417	0	15.226	
Geraamd en gerealiseerd resultaat	-1.366.298	-1.512.996	-1.727.770	214.800

Toelichting

- De baten zijn 230.000 hoger dan geraamd door een extra deelnemersbijdrage van de gemeente Dordrecht van:
  1) ad. € 40.000 voor de inzet van de senior medewerker marketing voor NLDelta,
  2) ad. € 190.000 als gevolg van de ingeschatte effecten van corona.
- Na alle afgesproken mutaties op reserves (in het kader van de Revitalisering/tentoonstelling inclusief Beverbos en de Zuileshoeve) kan € 15.226 worden toegevoegd aan de algemene reserve Hollandse Biesbosch.

Heidelibel

9. Investeringen

In de begroting stonden vervangingsinvesteringen gepland voor een **fluisterboot en voor zonnepont 7**. De vervangingsinvestering voor de fluisterboot is destijds 'naar voren gehaald' en al in 2019 uitgevoerd. De zonnepont wordt nog niet vervangen; de pont is in 2020 grondig gereviseerd. Het krediet wordt doorgeschoven.

Het doorgeschoven investeringskrediet voor de **tentoonstelling** in het Biesboschcentrum is in 2020 deels gerealiseerd, en wordt voorjaar 2021 afgerond. Dit is onderdeel van de uitwerking van de revitalisering van het Biesboschcentrum (AB-besluit d.d. 17 februari 2020). Hierdoor ontstaat een voordeel op de afschrijving. Er ontstaat echter een bijna even groot nadeel op de dekking hiervan via 'mutatie reserves' (reserve afschrijving).

In de vergadering van 8 april 2020 is het krediet van € 57.500 voor de aanleg van een **drukriool** naar de Zuileshoeve geaccordeerd; in 2020 is hiervan ca. € 34.700 uitgegeven; de dekking hiervoor is gestort in de reserve afschrijving. De rest van de middelen blijft in de bestemmingsreserve Zuileshoeve beschikbaar (uitvoering wanneer het Parkschap is opgeheven).

Driekantige bies

B. FINANCIËLE PARAGRAFEN

10. Programmarekening

10.1 Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen betreffen die inkomsten waarvan de besteding niet gerelateerd is aan een vooraf bepaald doel en staan zo ter vrije afweging door het bestuur. De besteding is dus niet gebonden; er staat geen verplichtingen tegenover.

10.2 Algemene uitkeringen

De deelnemers in het Parkschap staan garant voor het nadelig exploitatiesaldo. De verdeling van het negatief saldo over de deelnemers en de voormalige deelnemers is hierna verwoord, evenals de *compensabele BTW,* welke is doorgeschoven naar de deelnemers en per deelnemer weergegeven.

10.2.1 Parkschapsaangelegenheden:

De gemeentes Dordrecht, Drimmelen en Altena dragen naar rato van het inwoneraantal d.d. 1 januari van het verslagjaar bij aan het restant. Voor 2020 is dit de verdeling op basis van het inwoneraantal d.d. 1 januari 2019 (CBS-cijfers). In 2020 is de begroting niet gewijzigd. Conform de afspraak met de belastingdienst wordt de compensabele BTW welke in rekening is gebracht bij het schap, doorgeschoven naar de deelnemers. Deze kunnen zelf hun recht op compensatie effectueren.

Op basis van de verdeelsleutels bedraagt de verdeling van de deelnemersbijdrage € 190.029 en de BTW BCF ad. € 84.646 per deelnemer:

- Gemeente Altena € 52.310 exclusief € 23.301 BTW BCF
- Gemeente Dordrecht € 112.068 exclusief € 49.919 BTW BCF
- Gemeente Drimmelen € 25.651 exclusief € 11.426 BTW BCF

De subsidiebijdrage van de Provincie Zuid-Holland is voor de periode 2018-2021 100% van de omvang van de deelnemersbijdrage 2017. Van de uittredesommen van de provincie Noord-Brabant en de gemeente Sliedrecht is een deel, te weten met de omvang van de deelnemersbijdragen 2017, verwerkt in de exploitatie. Vanwege de opheffing van het Parkschap per 1-1-2021 is de resterende uittredesom vrijgevallen. Deze vrijval wordt conform het vastgestelde liquidatieplan aangewend voor de frictiekosten. De bijdrage inclusief vrijval is in totaal € 442.076 en per voormalige deelnemer:

- Provincie Zuid Holland € 62.912
- Provincie Noord Brabant € 125.824 (2x € 62.912)
- Gemeente Sliedrecht € 63.311 (4x € 15.828)

10.2.2 Natuur- en recreatiegebied De Hollandse Biesbosch:

Dit onderdeel wordt voor 100% gefinancierd door de gemeente Dordrecht. De deelnemersbijdrage en de BTW BCF bedragen:

- Gemeente Dordrecht € 1.278.066 exclusief € 314.988 BTW BCF

De deelnemersbijdrage bevat 2 extra bijdragen, namelijk € 190.000 voor de geprognosticeerde tekort als gevolg van corona en € 40.000 voor vervangende inhuur in relatie tot de inzet van het Parkschap voor NLDelta.

De subsidiebijdrage van de Provincie Zuid-Holland is voor de periode 2018-2021 100% van de omvang van de deelnemersbijdrage 2017. Van de uittredesom van de gemeente Sliedrecht is een deel, te weten met een omvang van de deelnemersbijdrage Sliedrecht in 2017, verwerkt in de begroting om deze te sluiten.

- Provincie Zuid Holland € 337.758
- Gemeente Sliedrecht € 127.172

Voor de periode 2021-2023 is nog (3x) € 127.172 van de uittredesom van de gemeente Sliedrecht beschikbaar op de balans. Omdat de deelnemer garant staat voor het tekort is geen post onvoorzien opgenomen.

10.3 Weerstandsvermogen en risico's

Het weerstandsvermogen kan in algemene zin worden gedefinieerd als de mate waarin het schap in staat is tegenvallers op te vangen. De twee elementen die relevant zijn voor de beoordeling van het weerstandsvermogen, zijn enerzijds de relevante risico's en anderzijds de weerstandscapaciteit. Onder relevante risico's worden in dit verband verstaan exploitatie- en overige risico's die niet anderszins zijn te ondervangen. Weerstandscapaciteit is de verzamelterm van al die bronnen waaruit de financiële gevolgen van tegenvallers bekostigd kunnen worden. Gesteld kan worden dat het weerstandsvermogen zich op een adequaat niveau bevindt indien het schap in staat is om substantiële tegenvallers op te vangen zonder dat afbreuk wordt gedaan aan eerder vastgesteld beleid en de hieraan gekoppelde niveaus van programma's en activiteiten. Op grond van de BBV is de financiële weerbaar- en wendbaarheid vervat in enkele kengetallen.
In de bedrijfsvoering van het Parkschap stond een adequaat risicomanagement voorop en is de (financiële) weerstandscapaciteit het sluitstuk van het risicomanagement. Vanwege de opheffing van het Parkschap per 1-1-2021 is geen sprake meer van risico's; alle activiteiten zijn beëindigd. In dat kader zijn alle risico's belicht waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn voor het balanstotaal of de financiële positie.

10.3.1 Weerstandscapaciteit

De bronnen van het Parkschap om financiële tegenvallers ten gevolge van relevante risico's (zie dit hoofdstuk) te kunnen ondervangen (de weerstandscapaciteit) bestaan uit:
1. De reserves op de balans;
2. De verzekeringsportefeuille;
3. De garantstelling door de deelnemers.

10.3.2 Reserves

Reserves kunnen worden onderscheiden in algemene en bestemmingsreserves. De algemene reserve dient onder andere ter egalisatie van exploitatiesaldi. Dit houdt in dat positieve jaarresultaten in de algemene reserves worden gestort en bij een negatief jaarresultaat vindt een onttrekking plaats. Algemene reserves zijn vrij aanwendbaar bij tegenvallers (bufferfunctie). Bestemmingsreserves daarentegen dienen een specifiek doel en zijn dus in principe niet vrij inzetbaar in geval van tegenvallers (bestedingsfunctie).
De algemene reserve is gesplitst in een deel Parkschap en een deel Hollandse Biesbosch. De bestemmingsreserves hebben alle betrekking op de Hollandse Biesbosch.

De reservepositie per 31 december 2020 bedraagt in totaal € 1.260.858 en is als volgt opgebouwd:

• Algemene reserve Parkschap	€ 266.293
• Algemene reserve Hollandse Biesbosch	€ 478.758
• Bestemmingsreserves Hollandse Biesbosch:	
– Reserve Zuileshoeve	€ 144.590
– Reserve donaties	€ 3.251
– Reserve onderhoud tentoonstellingen	€ 273.169
– Reserve afschrijving	€ 94.796
Totaal reserves	€ 1.260.858

De totaalstand van de reserves per 31 december 2019 bedroeg € 1.057.684, welke per 31 december 2020 is gestegen naar € 1.260.858. Twee reserves zijn toegenomen, te weten de algemene reserve Parkschap als gevolg van het vrijvallen van resterende uittredesommen en andere bijdragen en de reserve afschrijving. De overige reserves zijn gedaald als gevolg van besteding.

In 2020 is de reserve afschrijving aangemaakt ter dekking van de afschrijving van de investeringen in de tentoonstelling Biesboschcentrum en het drukriool naar de Zuileshoeve; er is per saldo dus sprake van een "vanaf 1 januari 2020 opgebouwde reserve".
De bestemmingsreserves zijn qua bestemming nagenoeg volledig vastgelegd (verplicht), en zullen voor een groot deel in 2021 worden aangewend (Donaties, Revitalisering Biesboschcentrum en ontwikkeling Zuileshoeve).

Zie voor het verloop van de reserves de bijlage 'Staat van reserves'.

Het financiële aandeel van de provincie Zuid-Holland in de reserves bedraagt 25%, zijnde het percentage van haar voormalige deelnemersbijdrage (zowel met betrekking tot het Parkschapsdeel als het deel Hollandse Biesbosch). Als ijkpunt voor de hoogte van de reserves geldt de vastgestelde jaarrekening 2017.
Het aandeel van de provincie in de reserves d.d. 31-12-2020 is gecorrigeerd voor A. de vrijval van uittredesommen van Sliedrecht en de provincie Noord-Brabant ad. € 110.395 (algemene reserve Parkschap) en B. de extra bijdragen van de gemeente Dordrecht voor 1) corona ad. € 190.000 en 2) NLDelta, het gaat hierbij om de niet bestede deel van de extra middelen m.b.t. NLDelta ad. € 13.800 (algemene reserve Hollandse Biesbosch).

Naam reserve	31-12-2017	25% PZH 2017 (ijk)	31-12-2020	aandeel PZH 2020
algemene reserve Parkschap	120.406	30.102	266.293	38.975
algemene reserve Hollandse Biesbosch	302.054	75.514	478.758	68.740
bestemmingsreserves:				
reserve donaties	27.597	0	3.251	0
reserve tentoonstelling	248.220	62.055	273.169	68.292
reserve Zuileshoeve	144.590	36.147	144.590	36.147
reserve afschrijving	0	0	94.796	23.699
SOM	**842.866**	**203.817**	**1.260.858**	**235.853**

De algemene reserve Parkschap wordt na de opheffing van de GR Parkschap aangewend voor de liquidatiekosten (zie art.6, 3e lid a. van de overeenkomst t.b.v. financiering recreatiebeheer Nationaal Park De Biesbosch). De algemene reserve Hollandse Biesbosch en de bestemmingsreserves worden overgedragen aan de rechtsopvolger gemeente Dordrecht, die de Hollandse Biesbosch inclusief Biesboschcentrum qua beheer en exploitatie continueert.

10.3.3 Verzekeringen

Binnen het schap zijn voorzieningen getroffen voor voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden (per balansdatum) min of meer onzeker zijn (bijvoorbeeld groot onderhoud). Naast het treffen van voorzieningen bestaat ook de mogelijkheid bepaalde risico's te verzekeren. Het schap doet dit onder andere op het gebied van risico's van brand, ongevallen, aansprakelijkheid, bedrijfsauto en vaartuigen. Binnen deze risico's is niet alles gedekt, wat het treffen van preventieve maatregelen, voor zover deze in het vermogen van het schap liggen om te beïnvloeden, des te belangrijker maakt.

10.3.4 Financiële kengetallen

In onderstaande tabel is een drietal financiële kengetallen opgenomen die inzicht geven in de financiële positie van het Parkschap (conform BBV-regelgeving).
Aangezien het Parkschap geen leningen verstrekt, geen grondexploitatie kent en geen belastingen heft, zijn die kengetallen niet van toepassing.

Jaarverslag 2020	Verloop van de kengetallen		
Kengetallen:	Verslag 2019	Begroting 2020	Verslag 2020
netto schuldquote	-0,2%	7,0%	-6,7%
solvabiliteitsratio	35,7%	58,1%	94,8%
structurele exploitatieruimte	-1,7%	-8,2%	-1,8%

Noot: de totale baten in de berekening van de netto schuldquote en de structurele exploitatieruimte zijn inclusief de verhaalde btw bcf.

De netto schuldquote van het Parkschap is laag. De resterende lening is nagenoeg afgelost; in 2020 heeft de laatste aflossing plaatsgevonden. Landelijk wordt een schuldquote van maximaal 130% als toelaatbaar gezien.
De solvabiliteit is de laatste jaren gemiddeld circa 34,5% (geen grote afwijkingen). In de jaarrekening 2020 schiet deze omhoog. Het eigen vermogen is gestegen door het rekeningresultaat, met name die van het Parkschap, als gevolg van het beëindigen van de activiteiten en het vrijvallen van gereserveerde middelen. Het was de verwachting dat het eigen vermogen zou afnemen als gevolg van de besteding van gereserveerde middelen voor de revitalisering van het Biesboschcentrum en de ontwikkeling van de Zuileshoeve; dit krijgt echter grotendeels in 2021 zijn beslag bij de rechtsopvolger gemeente Dordrecht.
Het vreemd vermogen is fors gedaald in relatie tot de liquidatie. De lening is afgelost, de omvang van de crediteuren en nog te betalen bedragen is fors gedaald en enkele subsidies zijn afgerekend. De post vooruit ontvangen bedragen daarentegen is gestegen vanwege de bijdrage vanuit de Waterdriehoek voor de Revitalisering van het Biesboschcentrum en het laatste deel van de uittredesom van de gemeente Sliedrecht voor de Hollandse Biesbosch. Er bestaat dus nog steeds een behoorlijke omvang van vreemd vermogen.
De negatieve structurele exploitatieruimte betreft een tekort. Dit betekent dat een deel van de structurele lasten wordt gefinancierd met incidentele baten, in geval van de onderhavige jaarrekening door eindige uittredesommen. De oorsprong hiervan is de uittreding van enkele deelnemers.

De kengetallen moeten in samenhang worden bezien voor een goede duiding van de financiële positie van het Parkschap:
De netto schuld is relatief laag, dit is positief. Het eigen vermogen is – in relatieve zin (solvabiliteitsratio)- momenteel behoorlijk hoog. Een kanttekening hierbij is op zijn plaats. De algemene reserve Parkschap zal worden aangewend voor frictiekosten en een deel van de bestemmingsreserves zal naar verwachting in 2021 worden besteed.
Het Parkschap relateerde een relatief laag eigen vermogen in het verleden aan het gegeven dat de deelnemers garant staan.
De structurele exploitatieruimte is negatief, hetgeen is veroorzaakt door een terugtredende overheid.
Al met al een beeld dat aandacht behoefde, maar in deze jaarrekening kenterde; de positieve verschuiving van deze kengetallen in deze jaarrekening is gerelateerd aan de opheffing van de GR Parkschap per 1-1-2021.

Er zijn geen beleidsindicatoren uit de regeling van BZK van 24 maart 2016 (tot vaststelling van de beleidsindicatoren die door gemeenten in de programma's en programmaverantwoording) op het Parkschap van toepassing.

10.3.5 Risicoparagraaf

Nieuwe ontwikkelingen – Parkschap
In november 2019 heeft het AB Parkschap de intentie uitgesproken tot liquidatie van de GR. Inmiddels is de liquidatie vormgegeven, evenals het proces van ontvlechting en invlechting (in de gemeentelijke organisaties).

De omvang van de algemene reserve aandeel Parkschap bedraagt per 31/12/2020 circa € 266.000 en wordt op grond van het vastgestelde liquidatieplan aangewend voor de frictiekosten in de vorm van de resterende arbeidsduur van 0,89 fte. He betreft per 1-1-2021 een aanstelling bij de gemeente Dordrecht; de omvang van deze reserve zal dus over gaan naar de gemeente Dordrecht.

Continuering beheer en onderhoud Hollandse Biesbosch inclusief Biesboschcentrum
In het kader van de liquidatie en de overgang per 1-1-2021 van het beheer en onderhoud inclusief Biesboschcentrum Dordrecht naar de gemeente Dordrecht is het goed om het volgende te benoemen:

Ondernemersrisico Biesboschcentrum Dordrecht

Gezien de aard van de activiteiten die met name in en rond het Biesboschcentrum Dordrecht zijn georganiseerd, zijn de inkomsten onder meer afhankelijk van externe factoren als de weersomstandigheden, de ontwikkelingen op de vrijetijdsmarkt, als ook de economische situatie, de ontwikkeling bij partners en de gevolgen van een lockdown.
Het onderhoud in de Sterlinggriend en de Otterpolder (o.a. Griendmuseumpad), in eigendom van Staatsbosbeheer, staat echter al enige jaren onder druk. Dit is het gebied waarin excursies vanuit het Biesboschcentrum plaatsvinden. Het gaat hierbij om middelen voor het onderhoud en/of vervanging van recreatieve voorzieningen (becijferd op € 40.000 per jaar naast de beschikbare SNL-middelen van Staatsbosbeheer), maar bijvoorbeeld ook om het ontbreken van middelen voor het baggeren van kreken. Het risico bestaat in eventuele beperkte recreatie- en excursiemogelijkheden. Dit leidt tot een niet nader te kwantificeren ondernemersrisico (PM).

Afgeschreven activa Hollandse Biesbosch
Een aantal voorzieningen in de Hollandse Biesbosch, te weten rondvaartboot de Sterling, een aantal steigers, waaronder die in de haven van het Biesboschcentrum, het rolstoeltoegankelijke fluisterbootje, de glasvezelkabel van Biesboschcentrum naar Sionpolder en het hekwerk van de Sionpolder zijn afgeschreven. Deze activa hoeft niet op korte termijn te worden vervangen, vervanging van de steigers zou medio 2034 plaats moeten vinden. Dit betekent dat op termijn nieuwe kredieten worden aangevraagd, terwijl dan geen budget aanwezig is voor de bijbehorende kapitaallasten.
Financiering moet t.z.t. plaatsvinden vanuit nieuw geld.

Eindigheid 'uittredesommen' voormalige partners Hollandse Biesbosch
Per 2018 is een aantal deelnemers uitgetreden. Voor de Hollandse Biesbosch heeft dit betrekking op de provincie Zuid-Holland en de gemeente Sliedrecht.
De bijdrage van de provincie Zuid-Holland voor 'beheer' wordt gedurende 8 jaar (2018-2025) gecontinueerd via een gegarandeerde begroting-boekjaarsubsidie; het gaat om een bedrag van in totaal € 337.758 op jaarbasis.
Per 2024 is de uittredesom van de gemeente Sliedrecht op. Dit betekent dat per 1/1/2024 een tekort ontstaat van € 127.172.
De financiering van het bezoekerscentrum en het beheer van de Hollandse Biesbosch op termijn is dus nog onzeker.

Fiscale positie - Hollandse Biesbosch
Op de fiscale positie van de gemeenschappelijke regeling Parkschap NP De Biesbosch (GR) namen we het standpunt in dat er geen sprake is van een vpb-plicht, primair omdat de GR fungeert als functionele overheid binnen haar rechtsgebied. Dit standpunt is getoetst door een fiscalist. Deze oordeelt dat de primaire denklijn van de GR (het meest) in overeenstemming is met de juridische en financiële basis van de GR. Een mogelijk risico betreft de exploitatie van het Zuid-Hollandse deel, het aanbod in de vorm van beleefbare natuur voor de burger, gericht op het overdragen van natuurkennis en natuurbesef. Voorjaar 2017 is de uitwerking voorgelegd aan de Belastingdienst. Mondeling is aangegeven dat de conclusie, gemotiveerd door de samenhang van activiteiten, zeker verdedigbaar is, maar dat de uitwerking anders moet worden opgezet. Dit moet nog worden opgepakt.
Het risico op vpb lijkt minimaal, maar kan pas definitief worden uitgesloten op het moment dat de Belastingdienst daadwerkelijk komt controleren. Tot het aanpassen van de uitwerking handhaven we het risico (€ 23.000 op jaarbasis).

De omvang van de algemene reserve aandeel Hollandse Biesbosch bedraagt per 31/12/2020 circa € 479.000 en wordt overdragen aan de rechtsopvolger van het beheer en onderhoud en exploitatie van het Biesboschcentrum, de gemeente Dordrecht, op grond van het vastgestelde liquidatieplan.

10.1 Onderhoud kapitaalgoederen

De budgetten 2020 voor onderhoud kapitaalgoederen zijn inclusief de overheveling 2019 (zie jaarrekening 2019 en onderstaande tabel).

Onderhoudsvoorziening	Budget begroting 2020	Budget doorschuif 2019	Totaal budget	Realisatie 2020	Ontrekking Zuileshoeve (reserve)	Restant budget	Budget doorschuif 2021
Groen (gras, vegetatie en beplanting)	8.000	4.910	12.910	-13.460		-550	-550
Infrastructuur	15.130	5.170	20.300	-17.960		2.340	2.340
Recreatieve voorzieningen	10.900		10.900	-12.550		-1.650	-1.650
Gebouwen	27.000	150.090	177.090	-20.150	-28.350	128.590	128.590
Water en oevers	90.400	178.790	269.190	-99.570		169.620	169.620
Rondvaart en verhuur	3.500	15.000	18.500	-12.430		6.070	6.070
SOM	**154.930**	**353.960**	**508.890**	**-176.120**	**-28.350**	**304.420**	**304.420**

Er zijn diverse onderhoudsfondsen welke jaarlijks worden geactualiseerd. Voor de periode 2020-2029 is daarin het groot onderhoud omschreven en afgeprijsd.

- **Onderhoudsfonds groen (gras en beplanting):** ook dit jaar is natuurlijk restmateriaal dat niet ter plekke verwerkt kan worden afgevoerd naar een erkend verwerkingsbedrijf. De uit 2018 doorgeschoven renovatiewerkzaamheden aan het evenemententerrein hebben door het niet gebruiken (pandemie) van het evenemententerrein zonder onderbrekingen kunnen plaatsvinden.
- **Onderhoudsfonds infrastructuur:** het doorgeschoven budget van 2019 is ingezet voor het leveren en plaatsen van verkeersgeleidingen van inlands kastanjehout. Daarnaast zijn er klinkerbestratingen opgehaald en zijn de daar aanwezige lichtmasten geconserveerd.
- **Onderhoudsfonds recreatieve voorzieningen:** het budget van 2020 is besteed aan de levering en plaatsing van een robinia zeshoekschommel bij de recreatieplas Merwelanden. Ook heeft er groot onderhoud plaatsgevonden aan straatmeubilair. Het merendeel van de in het gebied geplaatste afvalbakken heeft een grote opknapbeurt ondergaan.
- **Onderhoudsfonds gebouwen:** ten laste van 2020 en de doorschuif uit 2019 is groot onderhoud aan verschillende opstallen gepleegd. Bij dit onderhoud is rekening gehouden met de planvorming rondom "Revitalisering bezoekerscentrum" en het nog niet definitief zijn van de bestemming voor de Zuileshoeve. In 2020 is uitgevoerd:
    - aanvang groot onderhoud beregeninstallatie groene dak Biesboschcentrum;
    - herstel houtrot en planmatig schilderwerk aan diverse opstallen;
    - groot onderhoud toiletgroepen, bijenstal en ecolodge.
- **Onderhoudsfonds water en oevers:** de problemen met de vervuilde stof PFAS in de waterbodems zijn ondanks de landelijke versoepeling van de norm in 2020 niet kleiner geworden en hebben het Parkschap wederom moeten doen besluiten de geplande grootschalige baggerwerkzaamheden voorlopig niet uit te voeren. Een verwachte verdere versoepeling van de norm lijkt op dit moment de enige oplossing om te kunnen starten met de baggerwerkzaamheden. Wel uitgevoerd in 2020:
    - kleinschalige baggerwerkwerkzaamheden in de Hel- en Zuilespolder waarbij de bemonstering heeft uitgewezen dat de baggerspecie op de kant kon worden gezet;
    - groot onderhoud aan het gemaal dat ingezet wordt voor de onderbemaling van polder Crayestein;
    - start gemaakt met groot onderhoud van de uit 2019 doorgeschoven werkzaamheden aan de oeverbeschoeiing van de haven van het Biesboschcentrum Dordrecht;
- **Onderhoudsfonds Rondvaart en verhuur:** enkele accu's en enkele motoren zijn vervangen.

10.2 *Bedrijfsvoeringsparagraaf*

Personeel
De inzet en aanstelling van medewerkers bij het Parkschap is gevarieerd. Er is sprake van detachering en dienstverleningsovereenkomsten (DVO) vanuit de gemeente Dordrecht. Daarnaast zijn arbeidscontractanten in dienst van het Parkschap. Tenslotte is sprake van flexibele inhuur. Het Servicecentrum Drechtsteden verzorgt de financiële- en personeelsadministratie voor de arbeidscontractanten van het Biesboschcentrum Dordrecht en adviseert de inkoop (via DVO). Ook wordt er veel werk verricht door vrijwilligers, met name als gids voor bezoekers (dit geldt zowel voor het Biesboschcentrum Dordrecht als voor het bezoekerscentrum van SBB in Drimmelen). De inzet van vrijwilligers was in 2020 beperkt door corona. Veel vrijwilligers behoren tot de risicogroep.

Vanuit Staatsbosbeheer zijn verschillende medewerkers betrokken bij het Parkschap. De afspraken hierover zijn vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst Staatsbosbeheer en de Gemeenschappelijke Regeling Parkschap Nationaal Park De Biesbosch.
Voor de uitvoering van het beheer van het recreatiegebied De Hollandse Biesbosch maakt het Parkschap gebruik van de diensten van Drechtwerk (uitsluitend recht). Ook het beheer in de Nieuwe Dordtse Biesbosch (een deel van de Noorderdiepzone en het recreatieterrein) valt hieronder.
De arbeidsovereenkomsten met het personeel dat in dienst was bij het Parkschap zijn per 31-12-2020 beëindigd, het personeel is per 1-1-2021 in dienst getreden bij de gemeente Dordrecht. De detacheringscontracten zijn beëindigd.

Automatisering
De medewerkers die werkzaam zijn op de locaties Sionpolder en het Biesboschcentrum zijn middels een glasvezelverbinding aangesloten op het stadskantoor in Dordrecht.
Het Parkschap heeft een eigen website, www.biesboschcentrumdordrecht.nl, welke wekelijks wordt geactualiseerd. De werkplekondersteuning wordt verzorgd door het SCD, evenals de personeelsadministratie en een deel van de financiële administratie. In het Biesboschcentrum wordt gebruik gemaakt van het bedrijfsvoeringssysteem Recreatex, dat wordt ondersteund door het SCD en waarvoor geautomatiseerde verwerking naar het financiële pakket K2F plaatsvindt.

Organisatie
Met de vorming van één Parkschap is de werkorganisatie voor bestuursondersteuning, vastgesteld in de bestuursvergadering van 25 februari 2011, als volgt:
Directeur (0,67 fte), Beleid (0,5 fte), Beheer (0,2 fte) en Bezoek (0,2 fte), directiesecretaresse (0,45 fte), boekhouding (0,40 fte) en control (een equivalent van € 42.000).
In 2020 gaat het om: directeur 1 fte, Beheer 0,1 fte, Beleid 0,89 fte, management-ondersteuning 0,5 fte en control.
Daarnaast is via de samenwerkingsovereenkomst met Staatsbosbeheer sprake van een capaciteit voor bestuursondersteuning vanuit Staatsbosbeheer van een equivalent van € 50.000.

Huisvesting
De medewerkers van het Parkschap zijn gehuisvest op meerdere locaties, te weten: het Biesboschcentrum Dordrecht (incl. verhuurloket), de Sionpolder, het Stadskantoor Dordrecht en het Biesbosch MuseumEiland (tot 1 juli 2020), alwaar ook de medewerkers van Staatsbosbeheer gehuisvest zijn.

10.3 Verbonden partijen

Het Parkschap is een gemeenschappelijke regeling waarin de gemeentes Altena, Dordrecht en Drimmelen deelnemen. Zij staan bij een nadelig exploitatiesaldo garant voor het gezamenlijke deel, bestuursondersteuning en Parkschapsbeleid. De gemeente Dordrecht staat garant voor de Hollandse Biesbosch. Zie hoofdstuk 10. onder Algemene dekkingsmiddelen.

10.4 Financieringsparagraaf

Treasury is het besturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden, het te allen tijde zorgen voor voldoende liquide middelen, waarbij een tijdelijk overschot tegen een zo hoog mogelijk rendement wordt belegd, en het daarbij afdekken van met rente- en kredietrisico's.

In het kader van de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) is een Financieringsstatuut verplicht. Dit statuut heeft tot doel kaders aan te geven, waarbinnen het schap zijn geldstromen beheert. Het Financieringsstatuut voor het Parkschap is 20 mei 2011 door het Algemeen Bestuur vastgesteld en maakt deel uit van de financiële beheerverordening van het Parkschap. Voor een nadere uiteenzetting van het treasury-beleid verwijzen wij naar het genoemde Financieringsstatuut.

Het omslagpercentage van de rente is in de begroting 2018 verlaagd naar 1% op grond van de gewijzigde BBV. De rentelasten in de jaarrekening 2020 zijn bijna € 14.600 lager dan begroot, de leningen zijn afgelost en de rente op de lopende rekening is nihil.

De wettelijk toegestane kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen is 8,2%; de renterisiconorm 20% (Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden, artikel 2).
In alle kwartalen van 2020 bleef het Parkschap (ruim) binnen de toegestane kasgeldlimiet (zie het overzicht hieronder). Dit wordt mede veroorzaakt door het feit dat het Parkschap subsidies (soms tot 100%) bevoorschot krijgt.
Wanneer in drie achtereenvolgende kwartalen sprake is van overschrijding moet nieuwe langlopende financiering worden onderzocht.

Kasgeldlimiet Parkschap De Biesbosch

Bedragen * €1,-

1) Berekening kasgeldlimiet 2020:

Begrotingstotaal (lasten)	3.171.695
Wettelijk percentage	8,20%
Kasgeldlimiet	260.079

2) Kwartaaluitkomsten kasgeldlimiet 2020:

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gem. netto vlottende schuld (+)	-617.878	-487.614	-1.102.056	-1.220.579
Kasgeldlimiet	260.079	260.079	260.079	260.079
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	877.957	747.693	1.362.135	1.480.658

In 2013 heeft het Parkschap een specifieke werkrekening voor schatkistbankieren geopend. M.i.v. 1 januari 2014 moet het saldo van de BNG-rekening van het Parkschap boven de drempelwaarde van € 250.000 worden afgeroomd naar de specifieke werkrekening voor schatkistbankieren. De BNG-rekening van het Parkschap is momenteel nog onderdeel van het rekeningstelsel van de gemeente Dordrecht en wordt daarin meegenomen voor wat betreft het schatkistbankieren.

10.5 Grondbeleid

Het Parkschap heeft geen grondexploitatie, derhalve wordt er geen grondbeleid ontwikkeld.

Rode kelkzwam

C. JAARREKENING

11. Overzicht baten en lasten (exploitatie)

De programmarekening beoogt het inzicht in de financiën van het schap te vergroten en biedt daartoe een samenhangend inzicht in de ontwikkeling van de exploitatie en de belangrijkste vermogensbestanddelen.

In deze paragraaf worden in een totaaloverzicht de aan de verschillende programma's gerelateerde baten en lasten gepresenteerd. Het betreft een totaaloverzicht van de in de programmaverantwoording gepresenteerde deeloverzichten.

Tabel 11. Overzicht baten en lasten (exploitatie) exclusief BTW BCF

	Gereali-seerd resultaat 2019	Begroting 2020					Rekening 2020				
Programma	Saldo	Lasten	Baten	Totaal saldo B&L	Mutaties reserves	Geraamd resultaat	Lasten	Baten	Gerealiseerd totaal saldo B&L	Mutaties reserves	Gerealiseerd resultaat
Bestuursondersteuning en parkschapsbeleid											
Personeelslasten - OVERHEAD	181.071	231.935	-25.616	206.319		206.319	208.253	-25.616	182.637		182.637
Personeelslasten - Recreatie	36.365	58.403	0	58.403		58.403	95.975	-20.054	75.921		75.921
Algemene kosten - OVERHEAD	55.572	71.307	-6.250	65.057		65.057	83.801	-61.270	22.531		22.531
Parkschapsbeleid algemeen	83	0	0	0		0	26.344	-26.658	-314		-314
NLDelta	-3.118	0	0	0		0	212.382	-212.560	-178		-178
STEP-exploitaties	55	18.731	-16.831	1.900		1.900	20.517	-19.624	893		893
Gastheerschap	29	12.000	-12.000	0		0	5.094	-5.130	-36		-36
Deelnemersbijdragen & uittredesommen	-305.300	0	-331.680	-331.680		-331.680	0	-442.076	-442.076		-442.076
mutatie algemene reserve - Parkschap	35.242				0	0				160.622	160.622
saldo	***0***	***392.377***	***-392.377***	***0***	***0***	***0***	***652.366***	***-812.988***	***-160.622***	***160.622***	***0***
Natuur- en recreatiegebied De Hollandse Biesbosch											
OVERHEAD											
Overhead Hollandse Biesbosch	171.763	177.991	0	177.991		177.991	213.457	-57	213.400		213.400
RECREATIE EN NATUURGEBIEDEN											
Groen	429.443	509.013	-26.314	482.698		482.698	526.884	-51.800	475.085		475.085
Infrastructuur	100.617	133.787	-4.535	129.251		129.251	131.227	-7.302	123.926		123.926
Recreatieve voorzieningen	24.569	27.523	0	27.523		27.523	27.123	0	27.123		27.123
Water en oevers	131.742	116.242	-5.015	111.227		111.227	116.883	-4.979	111.904		111.904
Administratie / beheer	46.157	52.585	0	52.585		52.585	48.461	-154	48.308		48.308
mutatie algemene reserve	0				0	0				0	0
subtotaal recreatie & natuurgebieden	***732.527***	***839.149***	***-35.865***	***803.285***	***0***	***803.285***	***850.579***	***-64.234***	***786.345***	***0***	***786.345***
TOEZICHT & HANDHAVING											
Toezicht & handhaving	63.435	140.394	-7.632	132.762		132.762	130.783	-14.562	116.221		116.221
subtotaal toezicht & handhaving	***63.435***	***140.394***	***-7.632***	***132.762***	***0***	***132.762***	***130.783***	***-14.562***	***116.221***	***0***	***116.221***
BIESBOSCHCENTRUM DORDRECHT											
Gebouw en inrichting	125.819	171.560	-28.382	143.178		143.178	177.093	-13.588	163.505		163.505
Algemeen	255.408	283.228	-45.031	238.197		238.197	263.156	-27.953	235.203		235.203
Promotie & Marketing	163.724	135.943	0	135.943		135.943	180.744	-914	179.831		179.831
Voorlichting & educatie	44.937	54.606	-13.611	40.995		40.995	48.583	-6.212	42.371		42.371
Rondvaarten Halve Maen / Sterling	-88.098	108.258	-151.969	-43.711		-43.711	61.092	-21.436	39.656		39.656
Exploitatie pontje en verhuringen	-59.068	193.954	-241.909	-47.955		-47.955	212.525	-183.174	29.351		29.351
Ondernemend BC	0	0	0	0		0	39.960	-70.209	-30.249		-30.249
mutatie bestemmingsreserves	15.833				2.183	2.183				28.630	28.630
subtotaal Biesboschcentrum Dordrecht	***458.554***	***947.549***	***-480.902***	***466.648***	***2.183***	***468.831***	***983.154***	***-323.487***	***659.667***	***28.630***	***688.296***
GEBOUWEN EN GRONDEN											
Golfbaancomplex en skihelling (gronden)	-103.525	0	-101.834	-101.834		-101.834	-267	-102.797	-103.064		-103.064
Gebouwen en woningen	87.178	134.158	-72.196	61.962		61.962	163.632	-99.364	64.268		64.268
Werken voor derden	-785	25.000	-25.000	0		0	36.415	-36.960	-545		-545
Werk voor derden - NDB	-42.850	208.743	-238.743	-30.000		-30.000	276.244	-312.091	-35.847		-35.847
										-1.304	-1.304
subtotaal overige baten & lasten	***-59.983***	***367.901***	***-437.773***	***-69.872***	***0***	***-69.872***	***476.024***	***-551.212***	***-75.188***	***-1.304***	***-76.492***
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN											
Bijdrage deelnemers in nadelig saldo	-1.057.234	0	-1.048.066	-1.048.066		-1.048.066	0	-1.278.066	-1.278.066		-1.278.066
Uitredingsommen & begrotingsubsidie	-474.481	0	-464.930	-464.930		-464.930	0	-464.930	-464.930		-464.930
mutatie algemene reserve - resultaat	165.417									15.226	15.226
subtotaal algemene dekkingsmiddelen	***-1.366.298***	***0***	***-1.512.996***	***-1.512.996***	***0***	***-1.512.996***	***0***	***-1.742.996***	***-1.742.996***	***15.226***	***-1.727.770***
VPB						***0***					***0***
TOTAAL	**0**	**2.865.362**	**-2.867.545**	**-2.183**	**2.183**	**0**	**3.306.363**	**-3.509.536**	**-203.174**	**203.174**	**0**
						mutaties reserves	113.129	-85.803			
						resultaat Parkschap	160.622				
						resultaat HB	15.226				
						Totaal lasten en baten	**3.595.340**	**-3.595.340**			

Voor de meer gedetailleerde plussen en minnen wordt verwezen naar de tabellen en toelichting in het Jaarverslag.

Het overzicht incidentele baten en lasten staat in het volgende hoofdstuk. Er is geen post onvoorzien. De bijlage 4a. Staat van materiële vaste activa bevat de afschrijvingen. Er is geen toegerekende rente in 2020.

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Parkschap NP De Biesbosch. De bezoldiging van de leden van het Algemeen Bestuur (en overige topfunctionarissen) over het jaar 2020 is als volgt:

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

		I.C.L.W. Koenraats
1	Functie (functienaam)	a.i. directeur
2	In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	1-apr-20
3	In dienst tot en met (datum einde functievervulling)	31-dec-20
4	(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
5	Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	49%
6	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	64.000
7	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	0
8	Totaal bezoldiging uit hoofde van de functie van topfunctionaris	**64.000**
13	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	74.274

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

		I.C.L.W. Koenraats
1	Functie (functienaam)	a.i. directeur
2	In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	1-apr-19
3	In dienst tot en met (datum einde functievervulling)	31-mrt-20
4	Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	3
5	Omvang dienstverband in uren	416
6	Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja
7	Totale bezoldiging	**39.000**
8	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	60.900

Vergelijkende cijfers 2019

1	Uurtarief	€ 85,11
2	Totale bezoldiging	**107.329**
3	Toepasselijk bezoldigingsmaximum	214.200

Toezichthoudende topfunctionarissen met totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam	Functie
B.C.M. Stam	Voorzitter AB/DB
H. van der Linden	lid AB
R.J. van Vugt	lid AB/DB
J.M. van Oosten	lid AB
L. Schuitmaker	lid AB/DB
J.G.M. Vissers	lid AB

Toelichting
Het bezoldigingsmaximum voor de directieleden bedraagt € 201.000. Dit maximum wordt niet overschreden door de directeur.
Het bijbehorende bezoldigingsmaximum voor de voorzitter van het bestuur bedraagt € 30.150 en voor de overige leden van het bestuur € 20.100. Deze maxima worden niet overschreden.

12. Totaal saldo van baten en lasten, mutaties reserves en gerealiseerd resultaat

Onder dit hoofdstuk worden onder andere de incidentele baten en lasten verantwoord. Onder incidentele baten en lasten worden tijdelijke posten verstaan die zich in principe gedurende maximaal drie jaar voordoen. De notitie m.b.t. incidentele baten en lasten d.d. januari 2012 geeft aan, dat meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een raadsbesluit en/of een toekenningbesluit, worden geclassificeerd als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom langer is dan 3 jaar.
De incidentele baten en lasten zijn voor 2020 onder te verdelen in enkele onderwerpen, te weten de gevolgen van opheffing van de GR, waaronder de vrijval van resterende middelen / uittredesommen, (subsidie)projecten, waaronder de afrekening van het prijzengeld NLDelta, en de middelen van de Waterdriehoek voor de revitalisering, corona en overige incidentele posten:

Kosten gerelateerd aan de opheffing van de GR, de nieuwe samenwerking en uittredesommen

1. De resterende **verlofrechten** per 31-12-2020 zijn afgerekend met de gemeente Dordrecht.
2. De resterende middelen m.b.t. het **governance**-traject zijn ingezet voor kosten gerelateerd aan de liquidatie.
3. Op de balans stonden nog resterende middelen **Ondergedompeld**, welke werden aangewend voor onder andere de huur van een kantoor in het Biesboschmuseum en proceskosten Waterdriehoek.
4. Vanuit NLDelta is een vergoeding ontvangen voor de inzet van een medewerker. Deze vergoeding is aangewend voor het schrijven van een **gebiedsvisie** voor de nieuwe samenwerking.
5. Per 1/1/2018 zijn de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant en de gemeente Sliedrecht uitgetreden. De **uittredesommen** zijn eindig (2022/2023) en als incidenteel aangemerkt. Voor het gezamenlijke deel (Parkschap) geldt dat sprake is van een vrijval van de resterende uittredesom, omdat dit onderdeel in haar huidige opzet per 1-1-2021 is beëindigd.
6. Daarnaast is – evenals in de begroting 2020 - ook 15% van de **begrotingsboekjaarsubsidie** van de provincie Zuid-Holland als incidenteel aangemerkt, het deel wat betrekking heeft op ontwikkeling. Het gaat om het na 4 jaar niet meer gegarandeerde deel van de voormalige deelnemersbijdrage. De overige 85% heeft betrekking op beheer (Hollandse Biesbosch).

(Subsidie)projecten

1. Evides heeft een bijdrage toegezegd t.b.v. een **vaarkaart** voor de Biesbosch van in totaal € 20.000, waarvan een deel in 2019 was besteed; de daadwerkelijke realisatie en de afrekening heeft in 2020 plaatsgevonden.
2. Het Parkschap heeft samen met Staatsbosbeheer en het Haringvliet (o.a. Natuurmonumenten) op grond van een Bidbook **NLDelta prijzengeld** ontvangen en projecten uitgevoerd. De subsidievaststelling, afrekening met de partners en een terugbetaling aan het Rijk (van onder andere het btw-deel van het Parkschap dat op het BCF kon worden verhaald) heeft in 2020 plaatsgevonden.
3. De **oplaadpalen en de zonnepont Grienduil** kosten per saldo geld. In 2019 hebben de deelnemers en Staatsbosbeheer eenmalig een bijdrage verstrekt om de exploitatie binnen het Parkschap voor de resterende duur mogelijk te maken. Per 1-1-2021 zijn de exploitaties overgedragen aan de drie gemeenten.
4. Het Parkschap voerde onderzoeken uit en implementeerde **verdienmodellen** onder de noemer 'De Biesbosch verdient 't', gefinancierd door de provincies Noord-Brabant en Zuid-Holland. De 2e tranche van deze subsidies liep nog voor het onderdeel Ondernemend Biesboschcentrum. Dit subsidietraject is in 2020 afgerond. Dit project is verruimd met een uitvoeringsfase tot een Revitalisering. De middelen hiervoor komen uit een

bestemmingsreserve van het Parkschap, aangevuld met middelen vanuit de **Waterdriehoek**. Het volledige project zal voorjaar 2021 worden afgerond.

Corona

1. De effecten van corona hebben voor het Parkschap betrekking op het ontbreken van overnachtingen in de ecolodge in de periode april/mei en het niet organiseren van een gastheercursus. Voor de Hollandse Biesbosch is sprake van minderkosten in de vorm van minder inhuur, minder vrijwilligersvergoedingen en minder inkoop groenwinkel en aan de opbrengstenkant minder omzet (groenwinkel, schoolprogramma's, rondvaart en verhuur) en minder inkomsten uit het evenemententerrein en kwijtschelding van huur / gebruiksvergoeding (Biestro, wielervereniging).

Overige incidentele posten

1. Tenslotte kon in 2020 – met name als gevolg van de vrijval van resterende middelen op de balans en uittredesommen - per saldo € 175.848 worden toegevoegd aan de algemene reserves (rekeningresultaat).

De posten zijn in tabel 12.1 verantwoord onder de begrotingspost, waar ze financieel zijn verantwoord.

Tabel 12.1 Incidentele baten en lasten

Programma	lasten begroot	baten begroot	saldo	lasten werkelijk	baten werkelijk	saldo
Bestuursondersteuning en Parkschapsbeleid	8.150	-145.091	-136.941	288.441	-554.944	-266.503
Huur Biesboschmuseum	6.250	-6.250	0	6.250	-6.250	0
Afkoop verlofrechten wegens liquidatie	0	0	0	5.844	0	5.844
Kosten liquidatie / resterende middelen governance	0	0	0	12.610	-29.238	-16.628
Bijdragen / Resterende middelen Ondergedompeld	0	0	0	9.500	-25.782	-16.282
Parkschapsbeleid algemeen - vaarkaart Evides	0	0	0	15.654	-15.968	-314
Bijdrage NLDelta, ingezet voor gebiedsvisie	0	0	0	29.100	-20.000	9.100
NL Delta - afrekening prijzengeld (incl. subsidievaststelling)	0	0	0	212.382	-212.560	-178
Exploitaties oplaadpalen en zonnepont	1.900	0	1.900	8.601	-7.411	1.190
Effecten corona (afgerond)	0	0	0	-11.500	11.500	0
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN						
15% begrotingboekjaarsubsidie provincie ZH	0	-60.101	-60.101	0	-60.101	-60.101
Bijdrage provincie Noord-Brabant, vrijval uittredesom	0	-62.912	-62.912	0	-125.824	-125.824
Bijdrage Sliedrecht, vrijval uittredesom	0	-15.828	-15.828	0	-63.311	-63.311
Natuur- en recreatiegebieden Hollandse Biesbosch	0	-127.172	-127.172	55.360	-221.381	-166.021
Afkoop verlofrechten wegens liquidatie	0	0	0	55.229	0	55.229
Effecten corona (afgerond)	0	0	0	-66.000	206.000	140.000
Vervangende inhuur NLDelta	0	0	0	26.172	0	26.172
Ondernemend Biesboschcentrum	0	0	0	39.960	-70.209	-30.249
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN						
extra deelnemersbijdrage Dordrecht - NLDelta en corona	0	0	0	0	-230.000	-230.000
bijdrage Sliedrecht	0	-127.172	-127.172	0	-127.172	-127.172
Mutatie reserves	0	0	0	175.848	0	175.848
Toevoeging Algemene Reserve - Parkschap	0	0	0	160.622	0	160.622
Toevoeging Algemene Reserve - Holl. Biesbosch	0	0	0	15.226	0	15.226
Totaal incidentele baten en lasten 2020	**8.150**	**-272.263**	**-264.113**	**519.650**	**-776.325**	**-256.676**

In onderstaande tabel is het totaal saldo van baten & lasten en het begrote en gerealiseerde resultaat aangegeven. De mutaties in de reserves zijn hierdoor meer zichtbaar.

Tabel 12.2 Totaal saldo der baten & lasten en geraamd en gerealiseerd resultaat

	begroot	werkelijk		begroot	werkelijk
Totaal saldo baten & lasten - lasten	**2.865.362**	**3.306.363**	**Totaal saldo baten & lasten - baten**	**2.867.545**	**3.509.536**
			Onttrekking reserve donaties	2.500	19.753
Dotatie aan reserve onderhoud tentoonstelling	18.333	18.333	Onttrekking reserve tentoonstelling	13.650	30.050
Dotatie aan reserve afschrijving - tentoonstelling	0	60.100			
Dotatie aan reserve afschrijving - drukriool	0	34.696			
Toevoeging AR-Parkschap - resultaat 2020:		160.622			
Toevoeging AR-Hollandse Biesbosch - resultaat 2020:		15.226	Onttrekking AR - Hollandse Biesbosch - Zuileshoeve		36.000
Geraamd en gerealiseerd resultaat - lasten	**2.883.695**	**3.595.340**	**Geraamd en gerealiseerd resultaat - baten**	**2.883.695**	**3.595.340**

Het totaal saldo van baten en lasten in de gewijzigde begroting 2020 was € 2.183 voordelig (het saldo van de begrote mutaties op de reserves).
Het totaal saldo van baten en lasten in de jaarrekening 2020 is € 203.174 voordelig, een verschil met de begroting van € 200.991 (voordelig).

Na het verwerken van alle afgesproken mutaties op de reserves is bij jaarrekening 2020 sprake van een voordelig totaal saldo van € 175.848, welke per saldo op grond van art.42, 5e lid is toegevoegd aan de algemene reserves, te weten € 160.622 aan de algemene reserve Parkschap en € 15.226 algemene reserve Hollandse Biesbosch. De toevoeging aan de algemene reserve Parkchap is het gevolg van de vrijval van middelen, waaronder uittredesommen welke conform het vastgestelde liquidatieplan voor de frictiekosten worden aangewend. De toevoeging aan de reserve Hollandse Biesbosch is het gevolg van bijdragen van de gemeente Dordrecht inzake vervangende inhuur NLDelta en de geprognosticeerde gevolgen van corona. In beide gevallen was sprake van een 'voordeel' (minder vervangende inhuur, een kleiner effect van corona).

Jonge bever

13. Balans per 31 december 2020

De financiële positie van het Parkschap Nationaal Park De Biesbosch is op te maken uit de balans (tabel 13.1) en de liquidatiebalans (tabel 13.2):

Tabel 13.1 Balans per 31 december 2020

ACTIVA	Ultimo 2019		Ultimo 2020	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		**0**		**0**
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	*0*		*0*	
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	*0*		*0*	
Materiële vaste activa		**1.162.237**		**1.141.528**
- Investeringen met een economisch nut				
- gronden uitgegeven in erfpacht	*94.915*		*94.915*	
- overige investeringen met een economisch nut	*623.179*		*622.021*	
- Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	*444.143*		*424.592*	
Financiële vaste activa		**456.308**		**440.279**
- Overige langlopende leningen u/g				
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer				
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	*456.308*		*440.279*	
Totaal vaste activa		**1.618.545**		**1.581.806**
Vlottende activa				
Voorraden		**27.179**		**22.238**
- overige grond- en hulpstoffen				
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie				
- Gereed product en handelsgoederen	*27.179*		*22.238*	
- Vooruitbetalingen				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**1.102.629**		**435.470**
- Vorderingen op openbare lichamen	*1.023.925*		*243.644*	
- Verstrekte kasgeldleningen				
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen				
- Overige vorderingen	*78.704*		*191.826*	
- Overige uitzettingen				
Liquide middelen		**174.749**		**342.867**
- Kassaldi	*5.234*		*2.456*	
- Bank- en girosaldi	*169.516*		*340.411*	
Overlopende activa		**38.604**		**208.558**
- Vooruit gefactureerde bedragen	*0*		*0*	
- Van Europese of Nederlandse overheden nog te ontvangen voorschotbedragen specifieke uitkeringen	*0*		*80.134*	
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	*38.604*		*128.424*	
Totaal vlottende activa		**1.343.161**		**1.009.133**
Totaal generaal		**2.961.706**		**2.590.940**

PASSIVA	Ultimo 2019		Ultimo 2020	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		**1.057.684**		**1.260.858**
- Algemene reserve	*605.204*		*745.052*	
- Bestemmingsreserves	*452.480*		*515.806*	
- Nog te bestemmen resultaat	*0*		*0*	
Voorzieningen		**593.503**		**605.617**
-Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	*593.503*		*605.617*	
- Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting				
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		**56.667**		**0**
- Obligatieleningen	*0*		*0*	
- Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	*0*		*0*	
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	*56.667*		*0*	
- binnenlandse bedrijven	*0*		*0*	
- overige binnenlandse sectoren	*0*		*0*	
Overig		**0**		**0**
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	*0*		*0*	
- Waarborgsommen	*0*		*0*	
- Verplichtingen uit hoofde van financial lease-overeenkomsten	*0*		*0*	
Totaal vaste passiva		**1.707.853**		**1.866.474**
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**226.721**		**75.979**
- Kasgeldleningen				
- Bank- en girosaldi				
- Crediteuren	*226.721*		*75.979*	
Overlopende passiva		**1.027.132**		**648.487**
- Nog te betalen bedragen	*281.980*		*141.868*	
- Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	*261.726*		*0*	
- Overige vooruitontvangen bedragen	*483.426*		*506.619*	
Totaal vlottende passiva		**1.253.853**		**724.466**
Totaal generaal		**2.961.707**		**2.590.940**

Voor een toelichting op de balans wordt verwezen naar hoofdstuk 14 en verder.

De niet uit de balans blijkende verplichtingen (van enige omvang) hebben betrekking op de frictiekosten van ca. € 327.000 voor de deelnemers van het Parkschap, zoals omschreven in het vastgestelde liquidatieplan welke zal worden opgenomen in de liquidatiebalans, de aanbesteding van het beheer aan Drechtwerk (uitsluitend recht) voor het jaar 2021, welke is overgenomen door de gemeente Dordrecht, de opdracht voor de tentoonstelling in het Biesboschcentrum en de verbouwing van het centrum in het kader van de revitalisering en een incidentele subsidie van maximaal € 200.000 voor groot onderhoud aan de Zuileshoeve. In december 2020 is hiertoe een subsidieaanvraag ingediend, waarop in 2020 nog niet is beschikt.

Daarnaast zijn er voor kleinere bedragen diverse overeenkomsten, waarvan de belangrijkste zijn de gebruiksovereenkomsten met SBB en overeenkomsten voor de controle op gemalen.

Het contract met de schaapherder (onbepaalde tijd, 8 maanden in een jaar) ad. € 33.090 excl. btw (2020) is beëindigd. De gemeente Dordrecht is voor 2021 een jaarcontract aangegaan.

In bijlage 9 is de balans ultimo 2020 gesplitst in een deel Parkschap en een deel Hollandse Biesbosch. De gesplitste balans is de basis voor de liquidatiebalans, die ook weer een deel Parkschap en een deel Hollandse Biesbosch kent (a+b).
De posten die niet terugkomen in de liquidatiebalans worden afgewikkeld door de gemeente Dordrecht; de saldo`s van deze jaarrekening van de GR Parkschap gaan over in de boekhouding van de gemeente Dordrecht. Voor de GR Parkschap zijn immers geen activiteiten meer aan de orde en is geen boekhouding 2021 geopend.
De liquidatiebalans van de GR Parkschap met een deel Parkschap en een deel Hollandse Biesbosch is hieronder weergegeven.

Tabel 13.2 Liquidatiebalans Parkschap en Hollandse Biesbosch

	Liquidatiesaldo Parkschap			
	Positief	Negatief		Totaal liquidatiesaldo
Eigen vermogen				
- Algemene reserve	266.293			
Niet uit de balans blijkende verplichtingen		-327.379		excl. salarisontw.
	266.293	-327.379	0	-61.086

	Liquidatiesaldo Hollandse Biesbosch			
	Positief	Negatief		totaal liquidatiesaldo
Materiële vaste activa				
- gronden uitgegeven in erfpacht	94.915			
- overige investeringen met een economisch nut	622.021			
- Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	424.592			
Financiële vaste activa				
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	440.279			
Voorraden				
- Gereed product en handelsgoederen	22.238			
Eigen vermogen				
- Algemene reserve	478.758			
Overlopende passiva				
- Overige vooruitontvangen bedragen	382.978			
	2.465.781			2.465.781

N.B. de niet uit de balans blijkende verplichting incidentele subsidie Zuileshoeve wordt gedekt vanuit de bestemmingsreserves, waarvoor voor het overgrote deel verplichtingen zijn aangegaan in 2020.

De liquidatiebalansen zijn opgesteld conform hetgeen vermeld is in paragraaf 2.3 Bedrijfseconomische/financiële invalshoek: liquidatiebalans van het vastgestelde liquidatieplan (versie 2.4). De bedragen zijn geactualiseerd naar de balans ultimo 2020 (zie tabel 13.1 en de uitsplitsing in bijlage 9.).

Het negatieve liquidatiesaldo voor het Parkschap ad. (-)€ 61.086 valt positief uit ten opzichte van het in paragraaf 2.3.6 Recapitulatie liquidatiesaldo van het vastgestelde liquidatieplan gepresenteerde saldo van (-)€ 87.043. Dit is onder andere het gevolg van het maken van minder kosten voor de liquidatie dan gepland.

Het positieve liquidatiesaldo voor de Hollandse Biesbosch ad. (+)€ 2.465.781 valt lager uit ten opzichte van het in paragraaf 2.3.6 Recapitulatie liquidatiesaldo van het vastgestelde liquidatieplan

gepresenteerde saldo ad. (+)€ 2.556.124. De belangrijkste oorzaak is dat de tentoonstelling nog niet volledig is gerealiseerd (de post materiële vaste activa is lager).

Hooge Hof

Toelichting op de balans per 31 december 2020

14. Vaste activa

De vaste activa bestaan uit de materiële en financiële vaste activa met de volgende onderdelen (zie tabel 14.1):

Tabel 14.1 Materiële en financiële vaste activa

B. Materiële vaste activa	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
In erfpacht uitgegeven gronden	94.915	94.915
Overige investeringen met een economisch nut	623.179	622.021
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	444.143	424.592
Totaal	**1.162.237**	**1.141.528**

N.B. in erfpacht uitgegeven gronden ad. € 94.915 is een vast bedrag.

C. Financiële vaste activa	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	456.308	440.279
Totaal	**456.308**	**440.279**

Totaal vaste activa	**1.618.545**	**1.581.806**

Het verloop van deze activa is weergegeven in onderstaande tabellen en wordt indien relevant toegelicht.
De boekwaarde van de erfpachtgronden is in het boekjaar niet gemuteerd. Zie voor de in erfpacht uitgegeven gronden de onderbouwing in bijlage 2.

Het onderstaande overzicht (tabel 14.2a) geeft het verloop van de boekwaarde van de 'Overige investeringen met economisch nut' weer.

Tabel 14.2a Verloop boekwaarde 'Overige investeringen met economisch nut'

	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	207.509	0	0	0	0	0	207.509
Woonruimten	77.950	0	0	3.543	0	0	74.407
Bedrijfsgebouwen	215.376	0	0	25.220	0	0	190.156
Vervoermiddelen	82.046	0	0	17.019	0	0	65.026
Overige materiële vaste activa	40.297	60.100	0	15.476	0	0	84.922
Totaal	**623.179**	**60.100**	**0**	**61.258**	**0**	**0**	**622.021**

Er was in 2020 sprake van een bijdrage van derden (Waterdriehoek, provincie Zuid-Holland) aan de nieuwe tentoonstelling. Dit is niet gepresenteerd in bovenstaande tabel; het gehele bedrag is gestort in de reserve afschrijving ter dekking van de afschrijving.
Er was in 2020 geen sprake van een duurzame waardeverminderingen (afwaardering).

Voor de afzonderlijke activa die onderdeel uitmaken van de verschillende categorieën in de tabel wordt verwezen naar de 'Staat van materiële vaste activa' met een uitsplitsing naar de categorieën in de balans (bijlage 4b).
In de staat van vaste activa zijn ook de activa opgenomen die geheel zijn gefinancierd met incidentele middelen; het gaat om de luisterstoelen, de ecolodge, de zonnepont Grienduil en de oplaadpunten voor elektrisch varen. Voor deze activa geldt dat na afloop van de levensduur niet opnieuw middelen beschikbaar zijn voor vervanging. De oplaadpunten voor elektrisch varen in Hank en bij boer Saarloos zijn per 1/1/2021 overgedragen aan de gemeenten Altena en Drimmelen.
In de staat van vaste activa zijn eveneens die productiemiddelen opgenomen, die inmiddels zijn afgeschreven en die nog in gebruik zijn. Ook hiervoor geldt dat geen middelen, (geen exploitatiebudget) beschikbaar is voor vervanging (er staan immers geen kapitaallasten meer in de begroting). Vervanging dient te zijner tijd plaats te vinden via bijdragen van derden.

De specificatie van de in het boekjaar gedane investeringen met economisch nut staan in onderstaand overzicht vermeld.

Tabel 14.2b Investeringen met economisch nut in boekjaar 2020

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2020	Cumulatief t/m 2020	Aangegane verplichtingen	Besteding inclusief verplichtingen
Biesboschcentrum Dordrecht					
Tentoonstelling Biesboschcentrum (2013)	136.500	60.100	60.100	69.900	130.000
Totaal	**136.500**	**60.100**	**60.100**	**69.900**	**130.000**

Toelichting

Biesboschcentrum Dordrecht

- In het 4e kwartaal van 2019 heeft een aanbesteding voor de tentoonstelling van het Biesboschcentrum plaatsgevonden. De tentoonstelling is gegund voor een bedrag van € 130.000. Er zijn geen uitgaven gedaan in 2020; het krediet is doorgeschoven.

Het verloop van de boekwaarde van de 'Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut' is weergegeven in tabel 14.3.

Tabel 14.3a Verloop boekwaarde Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	139.619	0	0	11.434	0	128.185
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	43.230	0	0	4.589	0	38.641
Bedrijfsgebouwen	39.426	0	0	2.494	0	36.932
Wegen	157.000	0	0	21.136	0	135.864
Overige materiële vaste activa	64.868	34.696	0	14.594	0	84.970
Totaal	**444.143**	**34.696**	**0**	**54.248**	**0**	**424.592**

Er heeft in 2020 een investering in een drukriool naar de Zuileshoeve plaatsgevonden; een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. De investering is nog niet gereed. Er waren geen bijdragen van derden. Er hebben geen duurzame waardeverminderingen (desinvesteringen) plaatsgevonden.

Voor de afzonderlijke activa die onderdeel uitmaken van de verschillende categorieën in de tabel wordt verwezen naar de 'Staat van materiële vaste activa' met een uitsplitsing naar de categorieën in de balans (bijlage 4b).

De specificatie van de in het boekjaar gedane investeringen met maatschappelijk nut staan in onderstaand overzicht vermeld.

Tabel 14.3b Investeringen met maatschappelijk nut in boekjaar 2020

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2020	Cumulatief t/m 2020	Aangegane verplichtingen	Besteding inclusief verplichtingen
Drukriool naar de Zuileshoeve	57.500	34.696	34.696	8.564	43.260
Totaal	**57.500**	**34.696**	**34.696**	**8.564**	**43.260**

Het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa is weergegeven in tabel 14.4.

Tabel 14.4 Verloop boekwaarde financiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2020
Bijdrage activa in eigendom van derden	456.308	0	0	16.029	0	0	440.279
Totaal	**456.308**	**0**	**0**	**16.029**	**0**	**0**	**440.279**

De bijdrage aan activa in eigendom van derden heeft betrekking op een investering in de riolering in de Hollandse Biesbosch door de gemeente Dordrecht. De riolering is in 2011 opgeleverd.

15. Vlottende activa

15.1 Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden zijn nogmaals opgenomen in onderstaande tabel.

Tabel 15.1 Voorraden

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
Winkelvoorraad	27.179	22.238
Totaal	**27.179**	**22.238**

15.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder betreffen het debiteurensaldo en kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Tabel 15.2 Specifieke uitzettingen korter dan 1 jaar.

	Saldo 31-12-2020	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2020	Balanswaarde 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	243.644	0	243.644	1.023.925
Overige vorderingen	191.826	0	191.826	78.704
Totaal	**435.470**	**0**	**435.470**	**1.102.629**

De vordering op openbare lichamen heeft voor € 243.644 betrekking op de gemeente Dordrecht (bijdrage in het geprognosticeerde tekort als gevolg van corona ad. € 190.000 en de afrekening van de werkzaamheden voor de Nieuwe Dordtse Biesbosch en enkele andere terreinen.)

De overige vorderingen hebben betrekking op diverse posten, waarvan de grootste posten betrekking hebben op erfpacht voor de golfbaan (2020) en de skihelling (2018-2020), in totaal € 129.704. De overige posten hebben voornamelijk betrekking op huur en (eind)afrekeningen in de periode vanaf september 2020, naast een tweetal bijdragen, te weten een subsidie in het kader van 75 jaar bevrijding (crossings) en de bijdrage voor de vaarkaart.
Van de vorderingen heeft € 10.028 betrekking op het Parkschap.

15.3 Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Tabel 15.3 Liquide middelen

	Saldo per 31-12-2019	Saldo per 31-12-2020
Kassaldi	5.234	2.456
Banksaldi	169.516	340.411
Totaal	**174.749**	**342.867**

De omvang van de liquide middelen per 31-12-2020 is verhoogd ten opzichte van het saldo per 31-12-2019 door een veelheid van factoren.

15.4 Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Tabel 15.4a Overlopende activa

	Saldo per 31-12-2019	Saldo per 31-12-2020
Provincie Zuid-Holland	0	80.134
Van EU en NL overheidslichamen nog te ontvangen:	**0**	**80.134**
Vooruit gefactureerde bedragen	0	0
Vooruit gefactureerde bedragen	**0**	**0**
Vooruitbetaalde bedragen	7.284	0
Overige nog te ontvangen bedragen	31.320	128.424
Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen	**38.604**	**128.424**
Totaal	**38.604**	**208.558**

Het grootste deel van de overlopende activa betreft de nog via de gemeenten te verhalen btw bcf 2020 en 20% van de begrotingboekjaarsubsidie 2020. Hiervan heeft € 34.230 betrekking op het Parkschap.

Het verloop van de in de balans opgenomen, nog van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotten, die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, is weergegeven in tabel 15.4b.

Tabel 15.4b Overlopende activa; nog van EU en NL overheidslichamen te ontvangen voorschotten m.b.t. een specifiek bestedingsdoel

	Saldo 31-12-2019	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen	Saldo 31-12-2020
Prov. Zuid-Holland begrotingboekjrsubs.	0	80.134	0	0	80.134
Totaal	**0**	**80.134**	**0**	**0**	**80.134**

De post betreft 20% van de begrotingboekjaarsubsidie 2020, welke voor 80% is bevoorschot.

Kikvorschkil

16. Vaste Passiva

16.1 Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Tabel 16.1a Eigen vermogen

	Saldo per 31-12-2019	Saldo per 31-12-2020
Algemene reserve	605.204	745.052
Bestemmingsreserves	452.480	515.806
Totaal	**1.057.684**	**1.260.858**

Het jaarrekeningresultaat 2020 is aan de algemene reserves (AR) toegevoegd. Het verloop in 2020 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.

Tabel 16.1b Verloop reserves

	Saldo 31-12-2019	Te bestemmen	Toevoeging	Ontrekking	Saldo 31-12-2020
Algemene reserve	***605.204***	***0***	***175.848***	***36.000***	***745.052***
Algemene reserve Parkschap	105.671	0	160.622	0	266.293
Algemene reserve Hollandse Biesbosch	499.533	0	15.226	36.000	478.758
Bestemmingsreserves Holl. Biesbosch	***452.480***	***0***	***113.129***	***49.803***	***515.806***
Bestemmingsreserve donatie	23.005	0	0	19.753	3.251
Bestemmingsreserve onderhoud tentoonstelling	284.886	0	18.333	30.050	273.169
Bestemmingsreserve Zuileshoeve	144.590	0	0	0	144.590
Reserve afschrijving HB	0	0	94.796	0	94.796
Nog te bestemmen resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal reserves	**1.057.684**	**0**	**288.977**	**85.803**	**1.260.858**

De reserves zijn onderdeel van het weerstandsvermogen. De AR is een egalisatiereserve en beoogt voor- en nadelen bij jaarrekening op te vangen.

De volgende reserves zijn bestemd ter dekking van specifieke investeringen:

- Reserve Donaties ter dekking van investering met een specifieke bestemming, met name ten behoeve van het BeverBos van voormalig sponsor Dupont.
- Reserve Onderhoud Tentoonstelling ter dekking van een vernieuwingsinvestering t.b.v. de tentoonstelling in het Biesboschcentrum. Er wordt jaarlijks gespaard, maar in 2021 zal de reserve grotendeels worden aangewend in het kader van de Revitalisering Biesboschcentrum.
- Reserve Zuileshoeve ter dekking van kosten groot onderhoud bij toekomstige bestemming. De middelen zijn gereserveerd voor de incidentele subsidie in dit kader. De subsidieaanvraag hiervoor is in 2020 ontvangen.

Toelichting op de mutaties in 2020

- De toevoeging aan de Algemene reserve heeft betrekking op het rekeningresultaat Parkschap en Hollandse Biesbosch. De onttrekking aan de algemene reserve is gebaseerd op een bestuursbesluit en heeft betrekking op de voorbereidingskosten en het drukriool in relatie tot de Zuileshoeve.
- De mutaties op de bestemmingsreserves zijn conform de begroting dan wel conform bestuursbesluiten. De reserve donaties is in 2020 grotendeels aangewend voor werkzaamheden aan het Beverbos in het kader van de Revitalisering Biesboschcentrum.
- De toevoeging aan de reserve afschrijving heeft betrekking op de gedeeltelijke realisatie van een drukriool naar de Zuileshoeve en het eerste deel van de investering in een nieuwe tentoonstelling. Deze investeringen zijn geactiveerd, de toekomstige kapitaallasten worden gedekt uit de reserve afschrijving.

Binnen het Parkschap resteren geen risico's meer, het Parkschap is immers in liquidatie. In 2021 wordt de liquidatie afgerond, het personeel en de bezittingen zijn per 1-1-2021 overgedragen aan

de rechtsopvolgers en de activiteiten zijn beëindigd. In het liquidatieplan is vastgelegd dat de algemene reserve Parkschap wordt aangewend voor de frictiekosten. De algemene reserve Hollandse Biesbosch gaat over naar de gemeente Dordrecht, de gemeente Dordrecht neemt immers ook de risico's gerelateerd aan de Hollandse Biesbosch over. Zie ook hoofdstuk 10 Weerstandsvermogen en risico's.

De ontwikkeling van de reserves vanaf 2016 is in tabel 16.1c weergegeven.

Tabel 16.1c Ontwikkeling van de reserves door de jaren

	2016	2017	2018	2019	2020
	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk
Algemene reserve	694.345	422.460	404.544	605.204	745.052
Bestemmingsreserve	279.055	420.406	436.647	452.480	515.806
Totaal	**973.401**	**842.867**	**841.192**	**1.057.684**	**1.260.858**

Voor 2021 zijn de volgende onttrekkingen voorzien:
- De bestemmingsreserve Zuileshoeve wordt op grond van bestuursbesluit volledig benut voor de resterende werkzaamheden voor het drukriool, en de incidentele subsidie;
- De bestemmingsreserve tentoonstelling wordt op grond van een bestuursbesluit grotendeels aangewend in het kader van de Revitalisering Biesboschcentrum waaronder de tentoonstelling;
- Reserve afschrijving ad. € 13.650, de investering in een nieuwe tentoonstelling wordt na investeren gestort in een 'bestemmingsreserve afschrijving economisch nut', waarna de afschrijving van de geactiveerde uitgaven jaarlijks worden onttrokken;
- Bestemmingsreserve donaties ad. € 2.500 voor geraamde uitgaven aan het Beverbos; deze onttrekking is nog eenmaal mogelijk op grond van de resterende middelen in de reserve.

16.2 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2020 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Tabel 16.2a Verloop Voorzieningen voor Groot Onderhoud (GO)

	Saldo 31-12-2019	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2020
Voorziening GO Gras ruigte en rietvegetatie	18.335	12.143	0	13.457	17.021
Voorziening GO Infrastructuur	85.849	52.865	0	17.956	120.758
Voorziening GO Recreatieve voorz.	32.527	7.566	0	12.548	27.545
Voorziening GO Water en Oevers	199.225	80.077	0	99.574	179.727
Voorziening GO gebouwen	175.872	44.504	28.348	20.120	171.908
Voorziening GO Sterling, Zonnepont 7, Verhuur	60.228	9.972	0	12.432	57.768
Voorziening GO Castor (toezicht & handhaving)	1.200	1.218	0	0	2.418
Voorziening ecolodge	2.267	3.705	0	0	5.972
Voorziening GO Zonnepont Grienduil	18.000	4.500	0	0	22.500
Totaal	**593.503**	**216.550**	**28.348**	**176.089**	**605.617**

Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht. Het gaat om aanwendingen ten behoeve van onderhoudsactiviteiten in de jaarschijf 2020 en voor onderhoudsactiviteiten uit jaarschijf 2019, welke zijn doorgeschoven op grond van de jaarrekening 2019. Er is daarnaast tevens sprake van vrijval op grond van een bestuursbesluit ten behoeve van de Zuileshoeve (voorbereidingskosten, drukriool).

Voor een toelichting op de uitgangspunten voor het groot onderhoud en de mutaties van de voorziening wordt verwezen naar hoofdstuk 10.5 Onderhoud kapitaalgoederen.
De ontwikkeling van de voorzieningen is in tabel 16.2b weergegeven.

Tabel 16.2b Ontwikkeling van de voorzieningen door de jaren

Boekjaar	2016	2017	2018	2019	2020
	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk
Voorzieningen	425.240	376.446	472.101	593.503	605.617
Totaal	**425.240**	**376.446**	**472.101**	**593.503**	**605.617**

16.3 *Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar*

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

Tabel 16.3a Langlopende schulden

	Saldo per 31-12-2019	Saldo per 31-12-2020
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	56.667	0
Totaal	**56.667**	**0**

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2020:

Tabel 16.3b Verloop langlopende schulden

	Saldo 31-12-2019	Vermeer-deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2020
Lening bank Nederlandse gemeenten	56.667	0	56.667	0
Totaal	**56.667**	**0**	**56.667**	**0**

Er zijn in 2020 geen nieuwe geldleningen aangetrokken voor vaste financiering. De totale rentelast voor het jaar 2020 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 714, deze is reeds verantwoord en geboekt in 2019.

In de bijlagen bij de productenrekening 2020 is het verloopoverzicht van de leningenportefeuille meer gedetailleerd opgenomen.

Solvabiliteit
Een oordeel over de vermogenspositie kan worden gevormd middels bepaling van de solvabiliteitsratio. Solvabiliteit kan daarbij worden gedefinieerd als de mate waarin een instelling in staat is aan haar korte en lange verplichtingen te voldoen. Deze maatstaf kan worden bepaald door de verhouding te bepalen tussen het eigen vermogen (reserves) en het vreemd vermogen (opgenomen financiering).

Tabel 16.3c Solvabiliteit

	Saldo per 31-12-2019	Saldo per 31-12-2020
Eigen vermogen	1.057.684	1.260.858
Vreemd vermogen	1.904.023	1.330.082
Ratio (EV/VV)	**56%**	**95%**

Door de wijze waarop de gemeenschappelijke regeling is gevormd, is het niet direct noodzakelijk om een hoge solvabiliteit te hebben; de participanten staan garant bij eventuele exploitatietekorten. Hierdoor hoeft het schap niet over veel eigen middelen te beschikken om tegenvallers op te kunnen vangen. Tegelijkertijd gaan deelnemers er steeds meer vanuit dat het schap tegenvallers wel kan opvangen.
Mede door de vrijval van bedragen in relatie tot het opheffen van de gemeenschappelijke regeling is het eigen vermogen fors gestegen. Daarnaast moeten de investeringen die op stapel staan in onder andere het Biesboschcentrum en de Zuileshoeve grotendeels nog worden uitgevoerd, waarvoor de bestemmingsreserves zullen worden aangewend. Het vreemd vermogen is met bijna 1/3e gedaald. De lening is afgelost, de omvang van de crediteuren en nog te betalen bedragen is fors gedaald en de subsidies verdienmodellen en het prijzengeld zijn afgerekend. De post vooruit ontvangen bedragen daarentegen is gestegen vanwege de bijdrage vanuit de Waterdriehoek voor de Revitalisering van het Biesboschcentrum en het resterende deel van de uittredesom van de gemeente Sliedrecht voor de Hollandse Biesbosch.

17. Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Tabel 17. Vlottende passiva

	Saldo per 31-12-2019	Saldo per 31-12-2020
Schulden < 1 jaar	226.721	75.979
Overlopende passiva	1.027.132	648.487
Totaal	**1.253.853**	**724.466**

17.1 Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Tabel 17.1 Vlottende passiva: verbijzondering kortlopende schulden < 1 jaar

	Saldo per 31-12-2019	Saldo per 31-12-2020
Bank saldo	**0**	**0**
Gemeente Dordrecht	*186.780*	*0*
Overige crediteuren	*39.941*	*75.979*
Crediteuren	**226.721**	**75.979**
Totaal	**226.721**	**75.979**

De post overige crediteuren heeft betrekking op diverse kleine posten, waarvan enkele onderhoudstermijnen en losse opdrachten van DrechtwerkGroen van ca. € 34.200, onderhoudswerkzaamheden door Timmerbedrijf Groeneveld van ca. € 19.800 en notariskosten van ca. € 11.200 de grootste zijn.

Boeiende meidoorns op de Paardenwei

Overlopende passiva
De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Tabel 17.2a Vlottende passiva: verbijzondering overlopende passiva

	Saldo per 31-12-2019	Saldo per 31-12-2020
Gemeente Dordrecht	136.440	73.177
provincie Zuid-Holland	55.355	0
Belastingdienst	43.507	32.903
Rente Bank Nederlandse Gemeenten	2.085	0
Overige nog te betalen bedragen	44.593	35.787
Nog te betalen bedragen	**281.980**	**141.868**
Subsidie provincies - verdienmodellen	49.166	0
Prijzengeld EZ - NL Delta	212.560	0
Bijdrage Waterdriehoek Revitalisering BC	40.000	123.642
Van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotten	**301.726**	**123.642**
Vooruitontvangen - uittredesom	321.513	381.030
Deelnemersbijdragen - governance	29.238	0
Deelnemersbijdragen - oplaadp/zonnep	3.765	0
Bijdragen inzake Ondergedompeld	32.032	0
bijdrage inzet NLDelta	20.000	0
Vooruitontvangen bedragen - overig	36.878	1.948
Overige vooruitontvangen bedragen	**443.426**	**382.978**
Totaal	**1.027.132**	**648.487**

De post voor de gemeente Dordrecht heeft voor ca. € 61.100 betrekking op het afkopen van verlof en voor € 12.100 voor het 4e kwartaal van de DVO m.b.t. projectmanagement Revitalisering Biesboschcentrum.
De grootste posten binnen de 'Overige nog te betalen bedragen' hebben betrekking op het 4e kwartaal van een DVO met SCD Communicatie van ca. € 7.500, het laatste deel van de kosten van de accountantscontrole 2020 van € 5.100 en de OZB 2020 voor het bezoekerscentrum van ca. € 4.200.

De in de balans opgenomen, van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotten die ontstaan door voorfinanciering van uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, hebben betrekking op subsidies verdienmodellen en prijzengeld en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 17.2b Van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotten m.b.t. een specifiek bestedingsdoel

	Saldo 31-12-2019	Toe-voegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2020
Subsidie Provincies - verdienmodellen	49.166	0	49.166	0
Prijzengeld EZ - NL Delta	212.560	0	212.560	0
Waterdriehoek - Revitalisering BC	40.000	142.400	58.758	123.642
Totaal	**301.726**	**142.400**	**320.484**	**123.642**

De beide provincies hebben oorspronkelijk € 195.000 subsidie verleend voor de 2e tranche verdienmodellen (Ondernemend bezoekerscentrum, Natuurbijdrage automobilisten en Biespas). De provincie Zuid-Holland heeft daarnaast € 47.500 beschikbaar gesteld voor de marketing van het programma. De subsidievaststelling heeft in 2020 plaatsgevonden en de middelen zijn deels vrijgevallen op grond van besteding (Ondernemend bezoekerscentrum) en deels terugbetaald, vanwege onderuitputting.

Het in 2017 gewonnen prijzengeld vanuit de prijsvraag Nationale Parken van wereldklasse door EZ is overgemaakt aan het Parkschap, als penvoerder voor het partnerschap met Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.
Per 1/1/2019 voert de gemeente Dordrecht de resterende deelprojecten van het Parkschap uit. De bedragen zijn in 2020 na goedkeurende accountantscontrole overgemaakt aan de partners Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de gemeente Dordrecht; het resterende deel is terugbetaald.

Tenslotte heeft het Parkschap in 2019 en 2020 respectievelijk € 40.000 en € 178.000 (waarvan 80% is bevoorschot) aan subsidie vanuit de Waterdriehoek toegezegd gekregen voor de revitalisering van het Biesboschcentrum Dordrecht (voortvloeiend uit het verdienmodel Ondernemend bezoekerscentrum). De uitvoering is gestart in 2020 en zal voorjaar 2021 worden afgerond.

Sterlinggriend

18. SISA

Het Parkschap heeft over 2020 geen bijdragen ontvangen die via SISA worden verantwoord.

Huiswaard

19. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

19.1 Inleiding

Voor het Parkschap Nationaal Park De Biesbosch zijn in 2011 twee verordeningen en drie besluiten vastgesteld, waarvan enkele zijn gewijzigd. Het gaat om de verordeningen;

1. Financiële beheer verordening (gewijzigd 2017, ingangsdatum 2018)
2. Controle verordening

en om de besluiten;

1. Financieringsstatuut
2. Mandaat, volmacht en machtiging
3. Inkoop- en aanbestedingsbeleid (2018)

Het besluit Mandaat, volmacht en de machtiging gaat vergezeld van een overzicht met tekenbevoegdheden d.d. 29 november 2013.

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die de financiële beheer verordening en de controleverordening daarop geeft. De programmarekening is opgesteld naar de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeente (BBV).

19.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van

jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.
Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

19.3 Balans - Vaste activa

Immateriële vaste activa
Bij geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden deze kosten lineair in 4 jaar afgeschreven.
Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Materiële vaste activa
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut zijn meestal investeringen waarop langdurig onderhoud moet worden gepleegd (wegen, bruggen, openbaar groen, water e.d.). Er bestaat een nauwe relatie met de paragraaf onderhoud kapitaallasten. Deze investeringen werden bij voorkeur niet geactiveerd. Met ingang van 2018 zullen investeringen in maatschappelijk nut conform de wijziging in de BBV wel worden geactiveerd. De wijziging heeft voornamelijk consequenties voor de investeringen in fiets- en wandelpaden en de wielerbaan. De financiële verordening is in 2017 gewijzigd als gevolg van de wijzigingen in het BBV; de wijziging ging in op 1-1-2018.

De afschrijving start met ingang van het kalenderjaar, volgend op het moment van ingebruikname.

Materiële vaste activa met economisch nut - In erfpacht uitgegeven gronden
De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Overige investeringen met economisch nut
Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) onderscheidt investeringen naar economisch en maatschappelijk nut. Investeringen met een economisch nut betreffen vaste activa die verhandelbaar zijn (zoals gebouwen, grond, voertuigen) of waar inkomsten tegenover staan (bijvoorbeeld gronden in erfpacht).
Deze investeringen moeten worden geactiveerd en reserves mogen niet op deze investeringen in mindering worden gebracht. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Er mag niet resultaatgericht worden afgeschreven, maar er moet consistent worden afgeschreven. Wel mogen bijdragen van derden die gerelateerd zijn aan de investering in mindering worden gebracht.

Activa met economisch nut met een afschrijvingsperiode tot en met 10 jaar worden met ingang van het kwartaal na ingebruikname afgeschreven. De overige activa wordt met ingang van het kalenderjaar volgend op het moment van ingebruikname afgeschreven. Slijtende investeringen worden lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening kan worden gehouden met een eventuele restwaarde.

Er geldt een ondergrens voor het activeren. Activa met een verkrijgingprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd. Deelinvesteringen, zoals de aanschaf van accu's, zijn ondergebracht in de onderhoudsvoorziening.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

De in de financiële verordening van het schap voorgeschreven afschrijvingstermijnen zijn:

Nieuwbouw woonruimten en bedrijfsgebouwen	30 jaar
Vaartuigen	4 -10 jaar
Technische installaties in bedrijfsgebouwen	15 jaar
Kantoormeubilair / telefooninstallaties	10 jaar
Aanhangwagens en auto's lichte motorvoertuigen	5 jaar
Groot onderhoud gronden en terreinen	10 -75 jaar
Automatisering	3 jaar
Overige bedrijfsmiddelen	5-10 jaar

Financiële vaste activa
Voor één investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut in de Hollandse Biesbosch geldt dat sprake is financiële vaste activa. Het gaat om een investering in de riolering in de Hollandse Biesbosch. Het schap heeft de bijdrage voor deze riolering aan Stadsbeheer Dordrecht vastgelegd in een overeenkomst welke voldoet aan de regelgeving voor te activeren bijdragen aan derden. Het bestuur heeft besloten tot activeren van de bijdrage.

Nieuwe investeringen worden onderscheiden in:
- routine investeringen, welke bij het vaststellen van de begroting 2019 zijn geautoriseerd;
- overige investeringen, waarvoor autorisatie wordt gevraagd middels een inhoudelijk uitgewerkt voorstel. Zie voor een bespreking van de investeringen hoofdstuk 9.

Voor meer informatie over het geraamde verloop van de investeringen wordt verwezen naar de staat van vaste activa en de staat van uit te voeren werken welke zijn opgenomen als bijlagen bij de programmarekening.

19.4 Balans - Vlottende activa

19.4.1 Voorraden

Er is geen sprake van als onderhanden werken opgenomen bouwgronden; het schap heeft geen grondexploitatie (zie 10.9. Grondbeleid).
Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich met name voor indien voorraden incourant worden.

19.4.2 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Bij verwachte oninbaarheid wordt het bestuur geïnformeerd. Het bestuur besluit over het afboeken van oninbare vorderingen met enige omvang.

19.4.3 Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

19.5 *Balans – Vaste passiva*

19.5.1 Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de kapitaalgoederen.

19.5.2 Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

19.5.3 Verplichting voortvloeiend uit leasing

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen. Het schap heeft geen financial lease.

19.6 *Balans - Vlottende passiva*

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Nieuwe Merwede vanaf Ottersluis

Bijlagen

1.	Exploitatierekening (detail) / staat van baten en lasten (a + b)	1
2.	Staat uit te voeren werken	20
3.	Opbouw balanswaarde gronden in erfpacht	21
4.	Staat van Activa (a + b)	22
5.	Staat van reserves en voorzieningen	27
6.	Inkomstenverdeelstaat	28
7.	Kostenverdeelstaat	29
8.	Overzicht lang lopende lening	30
9.	Balans ultimo 2020 – deel Parkschap en deel Hollandse Biesbosch	31

LASTEN **Bijlage 1. EXPLOITATIEREKENING in detail**

FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
		Hoofdfunctie 0			
ALGEMENE KOSTEN			**340.357**	**361.646**	**388.029**
		Functie 0001			
60100100	**O**	**PERSONEELSKOSTEN - overhead**	**206.687**	**231.935**	**208.253**
	11098	Doorbelaste personeelslasten (10% beh	9.706	10.143	10.143
	35135	Gedetacheerd personeel	196.981	216.129	197.987
	38820	Geschenk medewerkers uit pieteit of per	0	0	107
	38882	Reis- en verblijfkosten	0	5.664	17
60100110	**R**	**PERSONEELSKOSTEN - recreatie**	**57.411**	**58.403**	**95.975**
	11010	Kostenplaats personeelskosten	80.834	84.603	84.016
	11098	Doorbelaste personeelslasten	-25.327	-26.200	-23.513
	38069	Kosten externe adviesopdrachten	0	0	27.325
	38157	Overige niet duurz. goederen en dienste	0	0	7.644
	38...	Personeelskosten	1.904	0	503
	11098	Doorbelasting naar gastheren en Biesboschcentrum Dordrecht.			
60100120	**O**	**ALGEMENE KOSTEN - overhead**	**76.260**	**71.307**	**83.801**
	11040	Vacatiegelden	3.149	3.553	3.254
	38043	Betaalde huren (woningen en gebouwen	12.500	6.250	6.250
	38054	Servicekosten kantoor Biesboschmus.	3.937	2.030	2.364
	38069	Kosten externe adviesopdrachten	0	9.045	20.110
	38070	Accountantskosten	17.100	15.312	19.850
	38114	Verzekeringen	1.752	0	3.712
	38122	ICT overige kosten	24.335	28.746	25.126
	38134	Contributies, lidmaatsch. en abonnemen	667	0	0
	38137	Representatiekosten / horeca	371	2.798	18
	38157	Overige niet duurz. goederen en dienste	9.122	0	339
	38...	Overige personeelskosten	90	0	6
	38882	Reis- en verblijfkosten	738	1.074	273
	43829	Bijdrage SNP	2.500	2.500	2.500
	38122	DVO met Dordrecht/SCD voor werkplekkosten en financiële administratie.			
		Totaal der lasten Algemeen	**340.357**	**361.646**	**388.029**
		Totaal der baten Algemeen	**67.349**	**31.866**	**106.940**
PARKSCHAPSBELEID			**38.238**	**30.731**	**264.337**
STIMULERING DUURZAME RECREATIE			**24.836**	**18.731**	**46.860**
60100200	**R**	**STEP/Ondergedompeld**	**2.750**	**0**	**26.344**
	11098	Verrekenpost Salarissen en sociale laste	819	0	1.580
	35110/35140	Inhuur	567	0	1.986
	38137	Representatiekosten / Horeca	21	0	0
	38157	Overige niet duurzame goederen en dier	1.344	0	3.126
	38130	Drukwerk en reproductiekosten	0	0	8.930
	38820	Geschenk medewerkers uit pieteit of per	0	0	32
	43331	Overige bijdragen	0	0	10.690
60100210	**R**	**Ecolodge**	**16.016**	**16.831**	**11.915**
	11098	Doorbelaste personeelskosten	1.189	2.000	0
	32028	Overige aankopen en uitbesteding duurz	0	0	185
	38005	Energiekosten	0	200	0
	38046	Onderhoud en reparatiekosten	5.000	3.000	2.380
	38049	Schoonmaakkosten (Stayokay)	6.173	7.035	5.334
	38055	Provisiekosten online boeken	0	75	0
	38122	ICT overige kosten	792	1.334	129

		EXPLOITATIEREKENING in detail			BATEN
FCL	**ECL**	**Omschrijving**	**Rekening 2019**	**Raming 2020**	**Rekening 2020**
		Hoofdfunctie 0			
ALGEMENE KOSTEN			**67.349**	**31.866**	**106.940**
		Functie 0001			
60100100	**O**	**PERSONEELSKOSTEN - overhead**	**25.616**	**25.616**	**25.616**
	35205	Vergoeding voor personeel	25.616	25.616	25.616
	R	**BIJDRAGEN**	**21.046**	**0**	**20.054**
	38050	Overige baten	20.993	0	20.000
	38...	Inhoudingen personeel	52	0	54
60100120	**O**	**ALGEMENE KOSTEN - overhead**	**20.688**	**6.250**	**61.270**
	38050	Overige baten	0	0	
	38050	Overige inkomstenoverdrachten (niet Rijk)	20.688	6.250	61.270
		Totaal der baten Algemeen	**67.349**	**31.866**	**106.940**
		Totaal der lasten Algemeen	**340.357**	**361.646**	**388.029**
			273.008	*329.780*	*281.089*
PARKSCHAPSBELEID			**41.189**	**28.831**	**263.972**
STIMULERING DUURZAME RECREATIE			**24.699**	**16.831**	**46.281**
60100200		**STEP/Ondergedompeld**	**2.667**	**0**	**26.658**
	38050	Overige baten	2.667	0	0
	38051	Donaties	0	0	26.658
60100210		**Ecolodge**	**18.697**	**16.831**	**12.212**
	38019	Opbrengst (btw laag)	18.697	16.831	12.212

LASTEN **Bijlage 1. EXPLOITATIEREKENING in detail**

FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
	38114	Verzekeringen	0	800	1.620
	72005	Bijdragen t.l.v. exploitatie t.g.v. voorzieni	2.267	2.267	2.267
	73610	Afschrijvingslasten (automatisering)	594	119	0
	74620	Rentelasten (buiten de module activa)	1	1	0
60100220	**R**	**Zonnepont "Grienduil"**	**2.736**	**1.450**	**6.295**
	38046	Onderhoud en reparatiekosten	1.194	0	21
	38114	Verzekeringen	1.542	1.450	1.773
	72005	Bijdragen t.l.v. exploitatie t.g.v. voorzieni	0	0	4.500
60100230	**R**	**Oplaadpunten**	**3.335**	**450**	**2.307**
	38005	Energiekosten	1.715	0	532
	38030	Doorberekende kosten (0% of verlegd)	154	0	0
	38046	Onderhoud en reparatiekosten	1.011	0	0
	38114	Verzekeringen	455	450	455
	38157	Overige niet duurz. goederen en dienste	0	0	1.320
PROJECTEN			**13.402**	**12.000**	**217.477**
60100240	**R**	**Gastheerschap**	**13.402**	**12.000**	**5.094**
	11098	Doorbelaste personeelskosten	4.809	6.500	2.233
	35110	Inhuur op formatie / gemeentelijke functi	1.388	0	1.854
	38138	Advertentie- / Promotiekosten	1.115	0	0
	38157	Overige niet duurz.goederen en dienster	6.090	5.500	1.008
60100300		**NLDelta - Prijzengeld**	**0**	**0**	**212.382**
	38157	Overige niet duurzame goed.en dienster	0	0	68.373
	43331	Overige bijdragen	0	0	144.009
		Totaal der lasten Parkschapsbeleid	**38.238**	**30.731**	**264.337**
		Totaal der baten Parkschapsbeleid	**41.189**	**28.831**	**263.972**
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN			**83.819**	**63.000**	**84.646**
60100400	**R**	**Deeln.bijdr. Parkschap NP De Biesbos**	**83.819**	**63.000**	**84.646**
	43261	BCF Gemeente Dordrecht	49.617	37.153	49.919
	43271	BCF Gemeente Drimmelen	11.250	8.504	11.426
	43281	BCF Gemeente Altena	22.953	17.342	23.301
		Totaal der lasten Algemene dekkingsmiddelen	**83.819**	**63.000**	**84.646**
		Totaal der baten Algemene dekkingsmiddelen	**389.119**	**394.680**	**526.722**
		Totaal der lasten Parkschap	**462.415**	**455.377**	**737.012**
		Totaal der baten Parkschap	**497.657**	**455.377**	**897.634**
60100499		**Mutaties reserves Parkschap**			
	71007	Toevoeging t.g.v. resultaat	35.242		160.622
		Resultaat			
		Totaal der lasten Parkschap	**497.657**	**455.377**	**897.634**
		Totaal der baten Parkschap	**497.657**	**455.377**	**897.634**

		EXPLOITATIEREKENING in detail			BATEN
FCL	**ECL**	**Omschrijving**	**Rekening 2019**	**Raming 2020**	**Rekening 2020**
60100220		**Zonnepont "Grienduil"**	**0**	**0**	**3.784**
	38023	Opbrengst Sterling kaartverkoop	0	0	18
	38050	Overige baten	0	0	3.765
60100230		**Oplaadpunten**	**3.335**	**0**	**3.627**
	38020	Opbrengst (btw hoog)	240	0	188
	38050	Overige baten	3.094	0	3.439
PROJECTEN			**16.490**	**12.000**	**217.690**
60100240	**R**	**Gastheerschap**	**13.372**	**12.000**	**5.130**
	38020	Opbrengst (btw hoog)	0	0	90
	38050	Overige baten - gastheerovereenkomsten	13.372	12.000	5.040
60100300		**NLDelta - Prijzengeld**	**3.118**	**0**	**212.560**
	42200	Inkomsten overdracht niet rijk	3.118	0	0
	43120	Inkomstensoverdrachten van het Rijk	0	0	212.560
		Totaal der baten Parkschapsbeleid	**41.189**	**28.831**	**263.972**
		Totaal der lasten Parkschapsbeleid	**38.238**	**30.731**	**264.337**
			-2.951	*1.900*	*365*
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN			**389.119**	**394.680**	**526.722**
60100400	**R**	**Deeln.bijdr. Parkschap NP De Biesbosch**	**245.688**	**253.028**	**274.675**
	43260	Gemeente Dordrecht	94.904	112.067	112.068
	43261	BCF Gemeente Dordrecht	49.617	37.153	49.919
	43270	Gemeente Drimmelen	22.357	25.651	25.651
	43271	BCF Gemeente Drimmelen	11.250	8.504	11.426
	43280	Gemeente Altena	44.608	52.310	52.310
	43281	BCF Gemeente Altena	22.953	17.342	23.301
60100410	**R**	**Bijdr.voorm.deeln. Parkschap NP De Biest**	**143.431**	**141.652**	**252.047**
	43420	Ov.inkomensoverdr.niet Rijk - PZH	64.691	62.912	62.912
	43290	Ov.inkomensoverdr.niet Rijk - Sliedrecht	15.828	15.828	63.311
	43421	Ov.inkomensoverdr.niet Rijk - PNBr	62.912	62.912	125.824
		Totaal der baten Algemene dekkingsmiddelen	**389.119**	**394.680**	**526.722**
		Totaal der lasten Algemene dekkingsmiddelen	**83.819**	**63.000**	**84.646**
		saldo:	*-305.300*	*-331.680*	*-442.076*
		Totaal der baten Parkschap	**497.657**	**455.377**	**897.634**
		Totaal der lasten Parkschap	**462.415**	**455.377**	**737.012**
60100499		**Mutaties reserves Parkschap**			
		Resultaat			
		Totaal der baten Parkschap	**497.657**	**455.377**	**897.634**
		Totaal der lasten Parkschap	**497.657**	**455.377**	**897.634**
			0	*0*	*0*

LASTEN **Bijlage 1. EXPLOITATIEREKENING in detail**

FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
		Hoofdfunctie 5			
		Hollandse Biesbosch	2.643.591	2.697.986	2.968.984
		Functie 0056			
60560000	**O**	**PERSONEELSKOSTEN - overhead**	**172.704**	**177.991**	**213.457**
	11010	Kostenplaats personeelslasten	105.358	101.427	100.761
	11098	Doorbelaste personeelslasten (10%)	-10.895	-10.143	-10.143
	35135	Gedetacheerd personeel (manager BC)	25.369	41.517	55.000
	35135	Gedetacheerd personeel (boekhouding)	0	0	0
	38122	ICT overige kosten (DVO CBB/SCD)	49.519	45.190	33.940
	38134	Contributies, lidmaatschappen en abonn	0	0	1.235
	38157	Overige niet duurzame goederen en dier	0	0	30.509
	38...	Personeelskosten	3.353	0	2.155
	11098	Doorbelasting naar overhead onder bestuursondersteuning (andere financiering)			
60560010	**T**	**Treasury**	**0**	**0**	**0**
	51035	Rente langlopende leningen	3.469	14.563	0
	74620	Rentelasten (buiten de module activa)	-3.469	-14.563	0
BEHEER NATUUR- EN RECREATIEGEBIEDEN			**784.219**	**839.149**	**850.579**
60560210	**R**	**Groen**	**470.432**	**509.013**	**526.884**
	21105	Betaalde belastingen	4.911	0	4.917
	33005	Betaalde (erf) pachten precario e.d.	4.055	4.575	4.386
	35140	Inhuur specialistische kennis	450	0	0
	38046	Onderhoud en reparatiekosten	398.034	440.166	453.519
	38056	Begrazing door schaapskudde	32.242	33.149	33.090
	38057	Overige onderhoudskosten	6.975	6.150	7.387
	38803	Verstrekking consumpties op de werkple	0	0	8
	72005	Bijdragen t.l.v. exploitatie t.g.v. voorzieni	11.964	12.143	12.143
	73610	Afschrijvingslasten (activa nrs: 10)	11.434	11.434	11.434
	74620	Rentelasten (buiten de module activa)	366	1.396	0
60560220	**R**	**Infrastructuur**	**106.318**	**133.787**	**131.227**
	32028	Overige aankopen en uitbest.duurz.goec	0	518	0
	38046	Onderhoud en reparatiekosten	20.985	26.837	26.761
	38114	Verzekeringen	1.514	0	4.562
	72005	Bijdragen t.l.v. exploitatie t.g.v. voorzieni	35.084	52.865	52.865
	73610	Afschrijvingslasten (activa nrs: 13)	47.039	47.039	47.039
	74620	Rentelasten (buiten de module activa)	1.696	6.528	0
60560230	**R**	**Recreatieve voorzieningen**	**24.569**	**27.523**	**27.123**
	38046	Onderhoud en reparatiekosten	12.105	14.616	14.667
	72005	Bijdragen t.l.v. exploitatie t.g.v. voorzieni	7.454	7.566	7.566
	73610	Afschrijvingslasten (activa nrs: 14)	4.890	4.890	4.890
	74620	Rentelasten (buiten de module activa)	120	451	0
60560240	**R**	**Beheer**	**46.179**	**52.585**	**48.461**
	11010	Kostenplaats personeelslasten	35.161	37.706	36.907
	38107	Inkoop catering	0	0	2
	38114	Verzekeringen	196	0	118

		EXPLOITATIEREKENING in detail			BATEN
FCL	**ECL**	**Omschrijving**	**Rekening 2019**	**Raming 2020**	**Rekening 2020**
		Hoofdfunctie 5			
		Hollandse Biesbosch	2.824.841	2.700.168	3.011.536
		Functie 0056			
60560000	**O**	**PERSONEELSKOSTEN - overhead**	**941**	**0**	**57**
	38...	Personeelskosten	941	0	57
	35205	Opbrengsten voor doorberekende uren, waar staan onder werken derden (NDB)	0	0	0
BEHEER NATUUR- EN RECREATIEGEBIEDEN			**51.692**	**35.864**	**64.234**
56101000	**R**	**Groen**	**40.989**	**26.314**	**51.800**
	33020	Pachten (Hel- en zuilespolder)	8.415	5.041	5.780
	33021	Erfpacht (Baanhoekweg 25)	8.569	8.569	8.946
	33041	Gebruiksvergoeding (evenemententerrein)	12.380	6.856	2.444
	38020	Opbrengst (btw hoog)	0	0	1.658
	38050	Overige baten	11.625	0	27.122
	43120	Inkomensoverdrachten vanuit het Rijk (SNL)	0	5.849	5.850
60560220	**R**	**Infrastructuur**	**5.701**	**4.535**	**7.302**
	33041	Gebruiksvergoeding (wielercircuit)	4.662	4.535	3.362
	38050	Overige baten	1.039	0	3.939
60560230	**R**	**Recreatieve voorzieningen**	**0**	**0**	**0**
	38050	Overige baten	0	0	0
60560240	**R**	**Beheer**	**22**	**0**	**154**
	38989	Inhoudingen PAWW	22	0	24
	38992	Inhouding bedrijfsfitness/IKB sport	0	0	130

LASTEN **Bijlage 1. EXPLOITATIEREKENING in detail**

FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
	38122	ICT overige kosten	8.506	11.493	8.525
	38130	Drukwerk en reproductiekosten	0	0	137
	38133	Kantoorbehoeften	426	1.146	0
	38137	Representatiekosten / Horeca	0	0	30
	38157	Overige niet duurzame goed.en dienster	1.587	1.494	962
	38808	Cursus congr. seminars studies opleid. e	0	0	1.590
	38882	Reis- en verblijfkosten (WKR)	0	0	16
	38883	Reiskosten zakelijk boven € 0,19 per km	0	0	8
	38890	Overige personeelskosten (werkkosten)	304	746	0
	38899	Organisatiekosten	0	0	167
60560250	**R**	**Water en Oevers**	**136.721**	**116.242**	**116.883**
	38005	Energiekosten	5.400	4.338	5.151
	38046	Onderhoud en reparatiekosten	27.904	27.653	27.466
	38114	Verzekeringen	3.545	0	287
	72005	Bijdragen t.l.v. exploitatie t.g.v. voorzieni	95.894	80.077	80.077
	73610	Afschrijvingslasten (activa nrs: 16)	3.903	3.903	3.903
	74620	Rentelasten (buiten de module activa)	75	271	0
TOEZICHT EN HANDHAVING			**77.467**	**140.394**	**130.783**
60560260	**V**	**Toezicht en Handhaving**	**77.467**	**140.394**	**130.783**
	11010	Kostenplaats personeelslasten	51.124	52.176	52.386
	11098	Doorbelaste personeelslasten (NDB)	-23.353	0	-10.081
	21105	Betaalde belastingen	405	0	3.512
	32028	Overige aankopen en uitbesteding duurz	2.027	0	803
	35100	Toezicht bijz. opsporingsambtenaar (BO.	20.320	61.150	55.911
	35101	Boa-registratiesysteem	2.622	2.776	2.498
	35140	Inhuur specialistische kennis	2.175	0	0
	38005	Energiekosten	3.058	0	3.189
	38010	Verbruik brandstof	0	1.710	0
	38046	Onderhoud kosten (vaartuigen en auto)	1.050	5.130	5.607
	38107	Inkoop catering	21	0	0
	38114	Verzekeringen	1.858	2.052	1.841
	38115	Kosten telecomunicatie	153	456	135
	38130	Drukwerk en reproductiekosten	1.141	1.596	0
	38138	Advertentie- / Promotiekosten	0	1.611	0
	38157	Overige goederen en diensten	1.902	0	3.435
	38803	Verstrekking consumpties op de werkple	0	0	27
	38804	Maaltijd en consumpties i.v.m. overwerk	0	0	361
	38808	Cursus congr. seminars studies opleid. e	0	0	1.749
	38830	Ter beschikking gestelde werkkleding (W	0	0	507
	38840	Arbovoorzieningen	0	0	1.314
	38880	Personeelsverzekeringen (werkkosten)	0	0	6
	38882	Reis- en verblijfkosten (WKR)	0	0	77
	38890	Overige personeelskosten (werkkosten)	5.555	4.087	0
	38899	Organisatiekosten	0	0	168
	72005	Bijdragen t.l.v. exploitatie t.g.v. voorzieni	1.200	1.218	1.218
	73610	Afschrijvingslasten (activa nrs: 20)	6.121	6.121	6.121
	74620	Rentelasten (buiten de module activa)	90	310	0

73610 kapitaallasten bestaan uit de Castor en de bedrijfsauto.

EXPLOITATIEREKENING in detail BATEN

FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
60560250	**R**	**Water en Oevers**	**4.979**	**5.015**	**4.979**
	38050	Overige baten	4.979	5.015	4.979
TOEZICHT EN HANDHAVING			**14.032**	**7.632**	**14.562**
60560260	**R**	**Toezicht en Handhaving**	**14.032**	**7.632**	**14.562**
	37024	Legesinkomsten	10.100	7.632	14.531
	38030	Doorberekende kosten	1.902	0	0
	38989	Inhoudingen PAWW	2.029	0	32

N.B. Kosten vergunningverlening (ontheffingen) onder overhead en Beheer natuur- en recreatiegebieden.

LASTEN **Bijlage 1. EXPLOITATIEREKENING in detail**

FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
BEZOEKERSMANAGEMENT			**986.959**	**947.550**	**983.154**
		BEZOEKERSCENTRUM	**986.959**	**947.550**	**983.154**
60560100	**R**	**Gebouw en inrichting**	**149.833**	**171.561**	**177.093**
	21105	Betaalde belastingen	6.651	10.150	4.870
	32006	Aanschaf inventaris/meubilair	3.923	8.697	0
	38005	Energiekosten	16.289	22.341	15.180
	38046	Onderhoudskosten	1.929	0	0
	38049	Schoonmaakkosten	22.705	14.446	30.118
	38101	Bank / girokosten	6.570	4.615	4.487
	38115	Kosten telecomunicatie	346	0	0
	38102	Onderhoud BeverBos en Levende Have	33	1.000	19.247
	38103	Onderhoud gebouw	12.930	6.079	25.135
	38105	Onderhoud horeca voorziening	386	1.907	0
	38106	Onderhoud groepsruimte	0	631	0
	38107	Inkoop catering	2.208	0	4.458
	38114	Verzekeringen	1.010	5.969	813
	38115	Kosten telecommunicatie	0	0	354
	38122	ICT overige kosten (werkplek, Recreatex	45.996	49.831	46.572
	38157	Overige niet-duurzame goederen dienste	-14	2.854	262
	38901	Kosten vrijwilligers (Beverbos)	3.363	1.500	506
	73610	Afschrijvingslasten (activa nrs:30 autom.	13.752	13.752	13.752
	73611	Afschrijvingslasten (activa nrs: 30 geb.)	11.340	24.990	11.340
	74620	Rentelasten (buiten de module activa)	416	2.797	0

38901 / 38102 voor het Beverbos worden m.i.v. 2017 t/m 2021 gefinancierd vanuit de reserve Donaties.

60560110	**R**	**Algemeen**	**303.293**	**283.228**	**263.156**
	11010	Kostenplaats personeelslasten	199.003	159.154	221.918
	11098	Doorbelasting gedetacheerd personeel (	-34.264	19.700	-32.710
	35115	Inhuur uitzendkrachten	75.721	43.645	24.108
	35140	Inhuur Specialistische kennis	0	0	339
	38005	Energiekosten	0	0	23
	38011	Activiteiten en evenementen	0	1.061	0
	38046	Onderhoud- en reparatiekosten	0	0	1.678
	38101	Bankkosten	104	0	3
	38107	Winkelbehoeften (inkoop artikelen)	33.905	30.157	19.712
	38109	Kasverschillen	-428	0	0
	38114	Verzekeringen	3.104	0	1.559
	38130	Drukwerk en reproductiekosten	175	1.071	354
	38133	Kantoorbehoeften	867	2.519	461
	38134	Contributies, lidmaatsch.en abonnement	1.154	863	1.111
	38137	Representatie / horeca	1.042	0	433
	38138	Advertentie / promotiekosten	-451	8.628	98
	38157	Overige niet duurz.goederen en dienster	1.780	292	9.671
	38801	Zakelijke maaltijd met relaties/collega's	0	0	32
	38803	Verstrekking consumpties op de werkple	0	0	2.087
	38820	Geschenk medewerkers uit pieteit of per	0	0	4
	38821	Zakelijk gesch.,cadeaubon,geschenk pe	0	0	100
	38840	Arbovoorzieningen	0	0	377
	38855	Kerstpakketten e.d. medewerker (WKR)	0	0	700
	38880	Personeelsverzekeringen (werkkosten)	0	0	20
	38890	Overige personeelskosten (werkkosten)	10.032	10.769	3.340
	38899	Organisatiekosten	0	0	563
	38901	Kosten vrijwilligers	10.026	5.370	6.486
	43801	Doorbetaling Beleef en geef	1.522	0	689

EXPLOITATIEREKENING in detail **BATEN**

FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
BEZOEKERSMANAGEMENT			**544.238**	**480.902**	**323.487**
		BEZOEKERSCENTRUM	**544.238**	**480.902**	**323.487**
60560100	**R**	**Gebouw en inrichting**	**24.015**	**28.382**	**13.588**
	36005	Huuropbrengst algemeen (groepsruimte)	6.675	9.953	1.720
	36006	Huuropbrengst Biestro	17.339	18.429	11.869
60560110	**R**	**Algemeen**	**47.885**	**45.031**	**27.953**
	38014	Opbrengst winkel (btw 0%)	72	0	545
	38015	Opbrengst winkel (btw laag)	15.933	11.794	8.394
	38016	Opbrengst winkel (btw hoog)	30.178	33.237	16.642
	38027	Opbrengst fluisterboten	0	0	-261
	38050	Overige baten	-34	0	129
	38901	Opbrengsten vrijwilligers	76	0	60
	38988	Inhouding vakbondscontributie IKB	0	0	417
	38989	Inhoudingen PAWW	126	0	139
	38990	Inhoudingen/aflossingen fiets	0	0	1.200
	43801	Donaties Beleef en geef	1.534	0	689

LASTEN **Bijlage 1. EXPLOITATIEREKENING in detail**

FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
60560120	**R**	**Voorlichting en educatie**	**49.326**	**54.606**	**48.583**
	11010	Kostenplaats personeelslasten	37.825	39.292	38.832
	38011	Activiteiten en evenementen	2.385	1.592	370
	38012	Tentoonstellingen	0	2.148	4.000
	38130	Drukwerk en reproductiekosten	2.612	0	0
	38137	Representatiekosten / Horeca	0	0	145
	38157	Overige niet duurz.goederen en dienster	458	1.889	4.089
	38821	Zakelijk gesch.,cadeaubon,geschenk pe	0	0	25
	38882	Reis- en verblijfkosten (WKR)	0	0	43
	38883	Reiskosten zakelijk boven € 0,19 per km	0	0	17
	38890	Overige personeelskosten (werkkosten)	784	0	0
	38899	Organisatiekosten	0	0	98
	38901	Kosten vrijwilligers incl. bijdrage VVHB	5.262	9.685	963
60560130	**R**	**Rondvaarten Sterling en wandeltochten**	**85.905**	**108.258**	**61.092**
	11010	Kostenplaats personeelslasten	9.696	5.852	3.665
	35115	Inhuur uitzendkrachten	39.552	48.099	27.708
	38046	Onderhoud en reparatiekosten (Sterling)	2.705	1.611	19.307
	38106	Onderhoud groepsruimte	1.063	35.000	0
	38107	Inkoop catering (charters)	24.223	0	301
	38114	Verzekeringen	1.061	5.370	1.162
	38115	Kosten telecomunicatie	0	0	42
	38130	Drukwerk en reproductiekosten	160	0	0
	38137	Representatiekosten / Horeca	0	0	10
	38157	Overige niet duurz.goederen en dienster	523	1.530	5.106
	38890	Overige personeelskosten (werkkosten)	376	1.105	256
	38901	Kosten vrijwilligers - rondvaarten	3.345	6.444	288
	72005	Bijdragen t.l.v. exploitatie t.g.v. voorzieni	3.200	3.248	3.248
60560140	**R**	**Exploitatie pontje en verhuringen**	**206.315**	**193.954**	**212.525**
	11010	Kostenplaats personeelslasten	59.541	108.131	68.908
	11098	Doorbelaste personeelslasten	53.964	0	52.410
	21105	Betaalde belastingen	319	0	285
	32006	Aanschaf inventaris/meubilair (verhuurm	5.482	4.047	5.962
	35115	Inhuur uitzendkrachten reguliere wzh	41.558	38.570	40.844
	38005	Energiekosten	466	0	62
	38010	Doorberekende kosten (btw hoog)	31	0	0
	38042	Onderhoud botenhuis	610	0	687
	38046	Onderhoud en reparatiekosten (materiaa	14.480	11.057	10.042
	38114	Verzekeringen	3.601	3.807	3.297
	38130	Drukwerk en reproductiekosten	1.257	0	598
	38107	Inkoop catering (consumpties	453	0	0
	38157	Overige niet duurz.goederen en dienster	0	3.354	8.066
	38882	Reis- en verblijfkosten (WKR)	0	0	7
	38883	Reiskosten zakelijk boven € 0,19 per km	0	0	3
	38890	Overige personeelskosten (werkkosten)	574	3.094	263
	38899	Organisatiekosten	0	0	37
	38900	BHV/Huwelijk/Gladheid/KOV/Matk.via sa	0	0	220
	38901	Kosten vrijwilligers	4.122	1.302	1.357
	72005	Bijdragen t.l.v. exploitatie t.g.v. voorzieni	6.625	6.724	6.724
	73610	Afschrijvingslasten (activa nrs:35 fluister	11.222	11.266	10.899
	73611	Afschrijvingslasten (activa nrs: botenhuis	1.854	1.854	1.854
	74620	Rentelasten (buiten de module activa)	155	747	0

EXPLOITATIEREKENING in detail **BATEN**

FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
60560120	**R**	**voorlichting en educatie**	**4.389**	**13.611**	**6.212**
	38021	Opbrengst schoolboot	1.110	0	0
	38022	Opbrengst schoolprogramma's	3.200	13.611	587
	38050	Overige baten	55	0	5.600
	38989	Inhoudingen PAWW	24		25
60560130	**R**	**Rondvaarten Sterling en wandeltochten**	**174.003**	**151.969**	**21.436**
	36005	Huuropbrengsten Algemeen	0	0	-170
	38009	Opbrengst reserveringskosten	2.675	2.145	0
	38017	Opbrengst catering (btw laag)	21.357	34.500	-75
	38018	Opbrengst catering (btw hoog)	727	1.500	0
	38023	Opbrengst Sterling kaartverkoop	125.636	73.682	21.786
	38024	Opbrengst Sterling charters	21.100	35.318	183
	38901	Inkomsten vrijwilligers	2.508	4.825	-287
60560140	**R**	**Exploitatie pontje en verhuringen**	**265.383**	**241.909**	**183.174**
	38020	Opbrengst (btw hoog)	0	0	-12
	38024	Opbrengst Sterling charters	0	0	-12
	38025	Opbrengst kano's	12.636	107.058	89.311
	38026	Opbrengst Kano-excursies o.l.v. vrijwilligers	10.177	6.176	2.798
	38027	Opbrengst fluisterboten	233.026	120.440	80.931
	38028	Opbrengst pontje	413	8.235	8.993
	38050	Overige baten	9.091	0	1.126
	38989	Inhoudingen PAWW	39	0	41

LASTEN **Bijlage 1. EXPLOITATIEREKENING in detail**

FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
60560150	**R**	**Marketing en promotie**	**164.488**	**135.943**	**180.744**
	11010	Kostenplaats personeelslasten	116.427	114.346	122.764
	35110	Inhuur op formatie / gemeentelijke functi	0	0	26.172
	35135	Inhuur uitzendkrachten	27.767	0	0
	38137	Representatiekosten / Horeca	0	0	12
	38138	Advertentie / promotiekosten	18.931	21.597	26.031
	38157	Overige goederen en diensten	0	0	5.456
	38881	Dienstreis OV	0	0	39
	38882	Reis- en verblijfkosten (WKR)	0	0	157
	38883	Reiskosten zakelijk boven € 0,19 per km	0	0	74
	38890	Overige personeelskosten	1.363	0	0
	38899	Organisatiekosten	0	0	38
60560160		**Ondernemend Bezoekerscentrum**	**27.799**	**0**	**39.960**
	35140	Inhuur Specialistische kennis	21.784	0	45.654
	38012	Tentoonstelling	0	0	2.641
	38069	Kosten externe adviesopdrachten	12.515	0	-8.420
	38103	Onderhoud gebouw	0	0	583
	38157	Overige niet duurzame goederen en dier	-6.500	0	-498

EXPLOITATIEREKENING in detail **BATEN**

FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
60560150	**R**	**Marketing en promotie**	**764**	**0**	**914**
	38050	Overige baten	690	0	0
	38989	Inhoudingen personeel	74	0	79
	38990	Inhoudingen/aflossingen fiets	0	0	835
60560160		**Ondernemend Bezoekerscentrum**	**27.799**	**0**	**70.209**
	38050	Overige baten (subsidie verdienmodellen)	0	0	11.451
	43260	Deeln.bijdr. (Waterdriehoek)	0	0	28.508
	43262	Inkomensoverdrachten (Waterdriehoek)	0	0	30.250
	43420	Inkomensoverdrachten Provincie	13.900	0	0
	43421	Inkomensoverdrachten Provincie NB	13.900	0	0

LASTEN **Bijlage 1. EXPLOITATIEREKENING in detail**

FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
GEBOUWEN EN GRONDEN			**156.577**	**134.158**	**163.365**
60560270	**R**	**Recreatieobjecten**	**0**	**0**	**-267**
	38114	Verzekeringen	0	0	-267
60560280	**R**	**Gebouwen en woningen**	**156.577**	**134.158**	**163.632**
	21105	Betaalde belastingen	5.260	7.105	5.866
	35140	Inhuur specialistische kennis	20.824	0	29.651
	38005	Energiekosten	4.417	7.595	4.892
	38046	Onderhoud en reparatiekosten	41.239	41.471	41.811
	38048	Onderhoud bedrijfswoning	9.214	0	5.493
	38114	Verzekeringen	7.690	8.016	9.479
	38115	Kosten telecomunicatie	186	1.665	192
	72005	Bijdragen t.l.v. exploitatie t.g.v. voorzieni	45.263	45.942	45.942
	73610	Afschrijvingslasten (activa nrs: 50 gebou	21.935	20.304	20.304
	74620	Rentelasten (buiten de module activa)	550	2.062	0
WERKEN VOOR DERDEN			**237.314**	**233.744**	**312.659**
60560290	**R**	**Diversen - doorberekende kosten**	**46.190**	**25.000**	**36.415**
	38005	Energiekosten	23.896	20.000	18.870
	38010	Doorberekende kosten (btw hoog)	12.786	0	0
	38030	Doorberekende kosten (0% of verlegd)	1.081	0	600
	38046	Onderhoud- en reparatiekosten	5.268	5.000	14.596
	38107	Inkoop catering	2.859	0	1.881
	38115	Kosten telecommunicatie	0	0	269
	38122	ICT overige kosten	300	0	200
60560291	**R**	**Beheer Nieuwe Dordtse Biesbosch**	**191.124**	**208.744**	**276.244**
	11098	Verrekenpost Salarissen en sociale laste	23.353	0	10.081
	32029	Kunstwerken	0	7.142	0
	35100	Toezicht bijz. opsporingsambtenaar (BO.	19.520	32.636	38.408
	35140	Salariskosten ondersteuning vanuit SBB	0	13.556	0
	38046	Onderhoud en reparatiekosten (groen)	148.251	109.681	227.754
	38057	Overige onderhoudskosten (zwerfvuil)	0	22.301	0
	38114	Verzekeringen (en belastingen)	0	5.021	0
	38157	Overige niet duurz.goederen en dienster	0	18.406	0

De in beheer zijnde gebieden betreffen delen van de Noorderdiepzone en het dagrecreatieterrein.
38157 betreft onvoorzien
35100 betreft naast toezicht en handhaving ook voorlichting en educatie door boswachters

		EXPLOITATIEREKENING In detail			BATEN
FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
GEBOUWEN EN GRONDEN			**172.925**	**174.030**	**202.161**
		RECREATIE - OBJECTEN			
60560270	**R**	**Recreatieobjecten**	**103.525**	**101.834**	**102.797**
	33020	Pachten	0	11.142	0
	33021	Erfpacht (golfbaan)	103.525	90.692	102.797
60560280	**R**	**Gebouwen en woningen**	**69.399**	**72.196**	**99.364**
	33020	Pachten	0	8.778	0
	33021	Erfpachten	8.778	4.000	8.778
	36005	Huuropbrengsten algemeen (woningen)	15.350	15.078	15.836
	36007	Huuropbrengst Sionpolder (Baanhoekweg 63	45.271	44.340	46.403
	72010	Toevoeging t.g.v. exploitatie t.l.v. voorziening	0	0	28.348
	36005	Betreft de woningen in de Helpolder Merwelanden 37 en de Baanhoekweg 51			
WERKEN VOOR DERDEN			**280.949**	**263.743**	**349.051**
60560290	**R**	**Diversen - doorberekende kosten**	**46.975**	**25.000**	**36.960**
	38010	Doorberekende kosten (btw hoog)	45.250	24.000	35.151
	38020	Opbrengst (btw hoog)	643	1.000	0
	38029	Doorberekende kosten (btw laag)	0	0	665
	38030	Doorberekende kosten (o% of verlegd)	1.081	0	1.144
60560291	**R**	**Beheer Nieuwe Dordtse Biesbosch**	**233.974**	**238.743**	**312.091**
	35205	Vergoeding voor personeel	30.000	30.000	30.000
	38020	Opbrengst (btw hoog)	203.974	208.743	282.091

LASTEN **Bijlage 1. EXPLOITATIEREKENING in detail**

FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN Hollandse Biesbosch			**228.351**	**225.000**	**314.988**
60560300	**R**	**Deelnemersbijdragen HB**	**228.351**	**225.000**	**314.988**
	43261	BCF Gemeente Dordrecht	228.351	225.000	314.988
		Totaal der lasten Hollandse Biesbosch	**2.643.591**	**2.697.986**	**2.968.984**
		Totaal der baten Hollandse Biesbosch	**2.824.841**	**2.700.168**	**3.011.536**
60560399	**Dotatie bestemmingsreserves**				
	71006	Dotatie reserve tentoonstelling	18.333	18.333	18.333
	71303	Dotatie reserve afschrijving	0	0	94.796
	Dotatie algemene reserve				
	71007	Dotatie algemene reserve - resultaat HB	165.417	0	15.226
		Totaal der lasten Hollandse Biesbosch	**2.827.341**	**2.716.319**	**3.097.340**
		Totaal der baten Hollandse Biesbosch	**2.827.341**	**2.716.318**	**3.097.340**
TOTAAL PARKSCHAP NP DE BIESBOSCH					
HOOFDFUNCTIE 9					
		Saldo van baten en lasten vóór mutaties reserves			
		Totaal der lasten GR Parkschap	**3.289.756**	**3.171.696**	**3.834.352**
		Totaal der baten GR Parkschap	**3.322.498**	**3.155.545**	**3.909.170**
		Resultaat (ná mutaties reserves)			
		Totaal der lasten GR Parkschap	**3.324.998**	**3.171.696**	**3.994.974**
		Totaal der baten GR Parkschap	**3.324.998**	**3.171.695**	**3.994.974**

EXPLOITATIEREKENING in detail **BATEN**

FCL	ECL	Omschrijving	Rekening 2019	Raming 2020	Rekening 2020
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN Hollandse Biesbosch			**1.760.066**	**1.737.996**	**2.057.984**
60560300	**R**	**Deelnemersbijdragen HB**	**1.285.585**	**1.273.066**	**1.593.054**
	43260	Gemeente Dordrecht	1.057.234	1.048.066	1.278.066
	43261	BCF Gemeente Dordrecht	228.351	225.000	314.988
60560310	**R**	**Bijdragen voormalige deelnemers Hollandse Biesbosch**	**474.481**	**464.930**	**464.930**
	43290	Ov.inkomensoverdr.niet Rijk - Sliedrecht	127.172	127.172	127.172
	43420	Ov.inkomensoverdr.niet Rijk - PZH	347.309	337.758	337.758
		Totaal der baten Hollandse Biesbosch	**2.824.841**	**2.700.168**	**3.011.536**
		Totaal der lasten Hollandse Biesbosch	**2.643.591**	**2.697.986**	**2.968.984**
				saldo:	*-42.551,71*
60560399	**Onttrekking bestemmingsreserves**				
	71005	Onttrekking reserve donaties	2.500	2.500	19.753
	71006	Onttrekking reserve tentoonstelling	0	13.650	30.050
	Onttrekking algemene reserve:				
	71007	Onttrekking algemene reserve	0	0	36.000
		Totaal der baten Hollandse Biesbosch	**2.827.341**	**2.716.318**	**3.097.340**
		Totaal der lasten Hollandse Biesbosch	**2.827.341**	**2.716.319**	**3.097.340**
			0	*2*	*0,00*
TOTAAL PARKSCHAP NP DE BIESBOSCH					
	HOOFDFUNCTIE 9				
		Saldo van baten en lasten vóór mutaties reserves			
		Totaal der baten GR Parkschap	**3.322.498**	**3.155.545**	**3.909.170**
		Totaal der lasten GR Parkschap	**3.289.756**	**3.171.696**	**3.834.352**
					-74.819
		Resultaat (ná mutaties reserves)			
		Totaal der baten GR Parkschap	**3.324.998**	**3.171.695**	**3.994.974**
		Totaal der lasten GR Parkschap	**3.324.998**	**3.171.696**	**3.994.974**

Bijlage 1.b Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

	Taakveld	gerealiseerde lasten 2020	gerealiseerde baten 2020
0.4	Overhead	505.511	86.943
0.5	Treasury	0	0
0.9	Vpb	0	0
0.10	Mutaties reserves	113.129	85.803
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	175.848	0
1.2	Openbare orde en handhaving	130.783	14.562
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.069.702	3.807.665
	Totaal gerealiseerde baten en lasten	**3.994.974**	**3.994.974**

Bijlage 2. Staat van uit te voeren werken

Uitgaven

Volg-nr.	Omschrijving	Geraamde kredieten	Rekening 2020
	Functie		
	Investeringskredieten (excl. restantkredieten 2019)	**194.000,00**	**94.796,32**
70560301	**Tentoonstelling Biesboschcentrum***	**136.500,00**	**60.100,00**
	Drukriool Zuileshoeve*	**57.500,00**	**34.696,32**
	Functie 91	**154.929,00**	**204.436,16**
	Onttrekking (geraamde ontrekking excl. restant 2019)		
89420056	**Gras-Ruigte en Rietvegetatie (Groen)**	**8.000,00**	**13.457,43**
89421056	**Infrastructuur**	**15.129,00**	**17.956,15**
89422056	**Recreatieve voorzieningen**	**10.900,00**	**12.548,26**
89423056	**Water en oevers**	**90.400,00**	**99.574,23**
89424056	**Gebouwen**	**27.000,00**	**48.468,09**
89426010	**verblijf Ecolodge**	**0,00**	**0,00**
89427010	**zonnepont Grienduil**	**0,00**	**0,00**
89428056	**Vloot**	**3.500,00**	**12.432,00**
89429056	**boot Castor**	**0,00**	**0,00**
	Totaal der uitgaven	**348.929,00**	**299.232,48**
	Totaal der inkomsten	**374.689,38**	**365.053,16**

* de geraamde investeringskredieten zijn geraamd in eerdere begrotingen en/of separate bestuursvoorstel

Inkomsten

Volg-nr.	Omschrijving	Geraamde kredieten	Rekening 2020
	Functie 56		
	Functie 91		
	Reserve en voorzieningen	**229.018,00**	**233.518,00**
89420056	**Gras-Ruigte en Rietvegetatie (Groen)**	**12.143,00**	**12.143,00**
89421056	**Infrastructuur**	**52.865,00**	**52.865,00**
89422056	**Recreatieve voorzieningen**	**7.566,00**	**7.566,00**
89423056	**Water en Oevers**	**80.077,00**	**80.077,00**
89424056	**Gebouwen**	**45.942,00**	**44.504,00**
89426010	**verblijf Ecolodge**	**2.267,00**	**3.705,00**
89427010	**zonnepont Grienduil**	**0,00**	**4.500,00**
89428056	**Vloot**	**9.825,00**	**9.825,00**
89429056	**boot Castor**	**0,00**	**0,00**
80301056	**Reserve onderhoud tentoonstelling**	**18.333,00**	**18.333,00**
91560001	**Vrijgekomen middelen**	**145.671,38**	**131.535,16**
	Afschrijving op geactiveerde kapitaalsuitgaven	**145.671,38**	**131.535,16**
	Totaal der inkomsten	**374.689,38**	**365.053,16**
	Totaal der uitgaven	**348.929,00**	**299.232,48**

BIJLAGE 3.

Opbouw balanswaarde gronden in erfpacht (2004):

1	Hel en Zuilespolder bestaat uit 121 ha, waarvan verpacht 32,43 ha (Balanswaarde vaste activa € 35.783,27 / 121 X 32,43)	€ 9.614,63
2	Golfbaancomplex (Balanswaarde vaste activa)	€ 80.121,08
3	Restaurant 13 are te Polder Crayestein	€ 298,67
4	Skibaan 1 ha en 90are (Balanswaarde inrichting Polder Crayestein ad. 22 ha € 50.543,51)	€ 4.365,12
5	Erfpacht NJHC (op 1,2470 ha) (Deze is gebaseerd op Moldiep, welke bestaat uit 27 ha; balanswaarde activa bosgrond Moldiep € 11.163,57)	€ 515,59
	Totaal balanswaarde in erfpacht uitgegeven gronden	**€ 94.915,09**

BIJLAGE 4.a STAAT VAN MATERIËLE VASTE ACTIVA 2020

objnr	Omschrijving	Oorspronk. kapitaals-uitgaven	Vermeerdering	Bruto Investering 31-12-2020	Bijdrage Rijk, provincie, lagere overheden en EU tot 01.01.2020	in 2020	t/m 31.12.2020	Netto invest. 31.12.2020
	Recreatie en Natuurgebieden (Groen)							
10	Bosgebied Moldiep	98.738,92		98.738,92	61.872,85		61.872,85	36.866,07
10	Moldiep vaarwater	203.631,69		203.631,69	17.315,11		17.315,11	186.316,58
10	Zuilespolder (aankoop)	881.751,59		881.751,59	796.054,83		796.054,83	85.696,76
10	3e Merwedehaven (aank. Grond)	501.508,92		501.508,92	444.719,99		444.719,99	56.788,93
10	Aankoop sionpolder	820.046,87		820.046,87	738.042,13		738.042,13	82.004,74
10	Inrichting Hel & Zuilespolder	2.933.516,96		2.933.516,96	2.618.987,74		2.618.987,74	314.529,22
10	Inrichting Polder Craystein	857.330,39		857.330,39	766.756,57		766.756,57	90.573,82
10	Sionpolder (2e Fase inrichting)	656.353,37		656.353,37	489.748,25		489.748,25	166.605,12
	Recreatie en Natuurgebieden (Infrastructuur)							
13	Parkeren verl. Thermen (2011/12)	230.790,74		230.790,74				230.790,74
13	Renovatie fietspaden (1994)	54.031,25		54.031,25				54.031,25
13	Fietspaden (2011)	15.000,00		15.000,00				15.000,00
13	Wielerbaan Fietspaden (2014/15)	160.263,03		160.263,03				160.263,03
13	Fietspaden (2016)	54.263,37		54.263,37				54.263,37
13	Riolering pompen (2011)	188.610,48		188.610,48				188.610,48
13	Riolering drukriool (2011)	395.932,80		395.932,80				395.932,80
13	Riolering drukriool (2020)	34.696,32		34.696,32	is nog niet gereed in 2020			34.696,32
	Recreatie en Natuurgebieden (Recreatieve voorz.)							
14	Speelobjecten rondom zwemplas	7.237,40		7.237,40				7.237,40
14	Ponton waterbus (aanlegsteiger)	138.900,00		138.900,00	75.315,12		75.315,12	63.584,88
14	Abri + verlichting ponton waterbus	27.701,36		27.701,36	22.161,09		22.161,09	5.540,27
14	Verlichting naar Restaurant (2017)	4.327,47		4.327,47				4.327,47
	Recreatie en Natuurgebieden (Water en oevers)							
16	Oeverbescherming	21.401,64		21.401,64				21.401,64
16	Gemaal Hel & Zuilep.	5.101,03		5.101,03				5.101,03
16	Pompgemaal Sionpolder	45.251,81		45.251,81				45.251,81
16	Gemaal Hel en Zuilespolder	10.576,50		10.576,50				10.576,50
	Toezicht en Handhaving							
20	Boot parkwacht	28.750,94		28.750,94				28.750,94
20	Bedrijfsauto beheer	16.228,32		16.228,32				16.228,32
	Gebouwen en Inrichting (Bezoekerscentrum)							
30	Software (Recreatex, 2016)	41.694,62		41.694,62				41.694,62
30	Glasvezelkabel (2012)	54.130,75		54.130,75				54.130,75
30	Meubilair groepsruimte (2015)	10.000,00		10.000,00				10.000,00
30	Milieustraat (BC)	12.413,32		12.413,32				12.413,32
30	Tentoonstelling Biesboschcentrum (2020)	60.100,00		60.100,00	is nog niet gereed in 2020			60.100,00
30	Bezoekerscentrum	1.568.482,07		1.568.482,07	1.295.520,62		1.295.520,62	272.961,45
	Exploitatie en Verhuring							
35	RVS Roeiboten 6x (2013)	13.290,00		13.290,00				13.290,00
35	RVS Roei/Fluisterboten 2x (2013)	4.430,00		4.430,00				4.430,00
35	Fluisterbootjes 2x (2014)	18.040,50		18.040,50				18.040,50
35	Motoren Roei/fluisterboten 2x (2014)	6.600,00		6.600,00				6.600,00
35	Fluisterbootje (2015)	9.750,00		9.750,00				9.750,00
35	Accu's Roei/Fluisterb 2x (2015)	2.500,00		2.500,00				2.500,00
35	Accu's Fluisterbootje 1x (2015)	3.500,00		3.500,00				3.500,00
35	Accu's (Spindotter, 2015)	4.800,00		4.800,00				4.800,00
35	Fluisterbootje 6p. Greensilver 480 (2016)	5.500,00		5.500,00				5.500,00
35	Accu's (2016)	2.250,00		2.250,00				2.250,00
35	Accu's (Balsemien 2016)	3.800,00		3.800,00				3.800,00
35	Fluisterbootje 8-persoons (2017)	4.500,00		4.500,00				4.500,00
35	Accu's Fluisterbootje (2017)	2.250,00		2.250,00				2.250,00
35	Fluisterbootjes 2x 6 p. Greensilver (2019)	18.824,95		18.824,95				18.824,95
35	Botenloods	55.629,03		55.629,03				55.629,03
	Golfbaancomplex en Skihelling							
42	Golfbaancomplex	272.763,16		272.763,16				272.763,16
	Gebouwen en Woningen							
50	Woning Merwelanden 39 (2011)	106.296,00		106.296,00				106.296,00
50	Werkplaats Sionpolder	428.008,84		428.008,84				428.008,84
50	Toiletgebouwen (Sterrenw. '05/06)	38.113,12		38.113,12				38.113,12
50	Toiletgebouwen Hel-/Zuilespolder	17.391,01		17.391,01				17.391,01
50	Toiletgebouw (herbouw 2010)	19.310,00		19.310,00				19.310,00

Afschrijvingen t/m 2019	aantal jaar	Boekwaarde 31.12.2019	Rente 2020	Afschrijving 2020	Kapitaallasten 2020	Boekwaarde 31.12.2020	Obj. nr.	Cat	Cat - verbijzondering
		€ 361.923,15		**11.434,16**	11.434,16	**350.488,99**			
25.702,50	50	€ 11.163,57				11.163,57	10	E	Gronden
88.196,19	75	€ 98.120,39				98.120,39	10	E	Gronden
49.913,49	75	€ 35.783,27				35.783,27	10	E	Gronden
36.694,17	75	€ 20.094,76				20.094,76	10	E	Gronden
24.863,04	75	€ 57.141,70				57.141,70	10	E	Gronden
278.029,30	50	€ 36.499,92		6.290,58	6.290,58	30.209,34	10	M	Gronden (M)
69.013,99	50	€ 21.559,83		1.811,48	1.811,48	19.748,35	10	M	Gronden (M)
85.045,41	50	€ 81.559,71		3.332,10	3.332,10	78.227,61	10	M	Gronden (M)
		€ 652.801,84		**47.039,06**	47.039,06	640.459,10			
191.296,62	10	€ 39.494,12		9.873,53	9.873,53	29.620,59	13	M	Overige VA (M)
45.026,47	30	€ 9.004,78		1.801,04	1.801,04	7.203,74	13	M	Wegen (M)
12.000,00	10	€ 3.000,00		1.500,00	1.500,00	1.500,00	13	M	Wegen (M)
64.105,20	10	€ 96.157,83		16.026,30	16.026,30	80.131,53	13	M	Wegen (M)
5.426,34	30	€ 48.837,03		1.808,78	1.808,78	47.028,25	13	M	Wegen (M)
75.444,16	20	€ 113.166,32		9.430,52	9.430,52	103.735,80	13	M	Financiële VA
52.791,04	60	€ 343.141,76		6.598,88	6.598,88	336.542,88	13	M	Financiële VA
						34.696,32	13	M	Overige VA (M)
		€ 44.415,75		**4.889,76**	4.889,76	39.525,99			
1.809,35	10	€ 5.428,05		723,74	723,74	4.704,31	14	E	Overige VA
28.613,16	20	€ 34.971,72		3.179,24	3.179,24	31.792,48	14	M	Grond & water (M)
4.986,27	10	€ 554,00		554,03	554,03	-0,03	14	M	Grond & water (M)
865,49	10	€ 3.461,98		432,75	432,75	3.029,23	14	M	Overig VA (M)
		€ 27.133,67		**3.902,56**	3.902,56	23.231,11			
13.697,12	25	€ 7.704,52		856,07	856,07	6.848,45	16	M	Grond & water (M)
4.845,95	20	€ 255,08		255,08	255,08	0,00	16	M	Overig VA (M)
29.779,52	20	€ 15.472,29		2.262,59	2.262,59	13.209,70	16	M	Overig VA (M)
6.874,72	20	€ 3.701,78		528,83	528,83	3.172,96	16	M	Overig VA (M)
		€ 30.952,01		**6.120,76**	6.120,76	24.831,25			
10.781,59	10	€ 17.969,35		2.875,09	2.875,09	15.094,26	20	E	Vervoersmiddelen
3.245,66	5	€ 12.982,66		3.245,66	3.245,66	9.736,99	20	E	Vervoersmiddelen
		€ 146.536,74		**25.092,05**	25.092,05	181.544,69			
31.270,94	5	€ 10.423,68		8.338,92	8.338,92	2.084,76	30	E	Overige VA
35.184,99	10	€ 18.945,76		5.413,08	5.413,08	13.532,69	30	E	Overige VA
4.500,00	10	€ 5.500,00		1.000,00	1.000,00	4.500,00	30	E	Overige VA
9.930,64	10	€ 2.482,68		1.241,33	1.241,33	1.241,35	30	M	Overig VA (M)
	10					60.100,00	10	E	Overige VA
163.776,83	30	€ 109.184,62		9.098,72	9.098,72	100.085,91	30	E	Bedrijfsgebouwen
		€ 69.624,71		**12.752,85**	12.752,85	56.871,86			
8.970,75	10	€ 4.319,25		1.329,00	1.329,00	2.990,25	35	E	Vervoersmiddelen
2.990,25	10	€ 1.439,75		443,00	443,00	996,75	35	E	Vervoersmiddelen
10.373,29	10	€ 7.667,21		1.804,05	1.804,05	5.863,16	35	E	Vervoersmiddelen
2.970,00	10	€ 3.630,00		660,00	660,00	2.970,00	35	E	Vervoersmiddelen
4.631,25	10	€ 5.118,75		975,00	975,00	4.143,75	35	E	Vervoersmiddelen
2.250,00	5	€ 250,00		250,00	250,00		35	E	Vervoersmiddelen
3.325,00	5	€ 175,00		175,00	175,00		35	E	Vervoersmiddelen
4.080,00	5	€ 720,00		720,00	720,00		35	E	Vervoersmiddelen
1.925,00	10	€ 3.575,00		550,00	550,00	3.025,00	35	E	Vervoersmiddelen
1.575,00	5	€ 675,00		450,00	450,00	225,00	35	E	Vervoersmiddelen
2.660,00	5	€ 1.140,00		760,00	760,00	380,00	35	E	Vervoersmiddelen
1.125,00	10	€ 3.375,00		450,00	450,00	2.925,00	35	E	Vervoersmiddelen
1.125,00	5	€ 1.125,00		450,00	450,00	675,00	35	E	Vervoersmiddelen
941,25	10	€ 17.883,70		1.882,50	1.882,50	16.001,20	35	E	Vervoersmiddelen
37.097,98	30	€ 18.531,05		1.854,30	1.854,30	16.676,75	30	E	Bedrijfsgebouwen
		€ 80.121,08				80.121,08			
192.642,08	20	€ 80.121,08				80.121,08	42	E	Gronden
		€ 205.036,80		**20.303,97**	20.303,97	184.732,83			
28.345,60	30	€ 77.950,40		3.543,20	3.543,20	74.407,20	50	E	Woonruimten
340.348,16	30	€ 87.660,68		14.266,96	14.266,96	73.393,72	50	E	Bedrijfsgebouwen
16.841,98	30	€ 21.271,14		1.270,44	1.270,44	20.000,70	50	M	Bedrijfsgebouwen (M)
12.753,40	30	€ 4.637,61		579,70	579,70	4.057,91	50	M	Bedrijfsgebouwen (M)

objnr	Omschrijving	Oorspronk. kapitaals-uitgaven	Vermeerdering	Bruto Investering 31-12-2020	Bijdrage Rijk, provincie, lagere overheden en EU tot 01.01.2020	in 2020	t/m 31.12.2020	Netto invest. 31.12.2020
	Recreatie (STEP)							
54	Oplaadpunten (2013)	47.414,16		47.414,16			47.414,16	
54	Steiger oplaadpunt (Saarloos, 2013)	35.553,50		35.553,50			35.553,50	
54	Zonnepont "Grienduil" (2012)	107.089,50		107.089,50			107.089,50	
54	Ecolodge (2012)	64.827,26		64.827,26			64.827,26	
30	Luisterstoelen (2012-2013)	88.644,22		88.644,22			88.644,22	
	Afgeschreven activa							
33	Sterling	74.350,00						
33	Steiger Rondvaartboot	182.658,51						
35	Rolstoeltoegankelijk fluisterbootje (2012)	27.450,00						
50	Hekwerk werkplaats Sionpolder	25.961,00						
TOTAAL GENERAAL		**11.830.258,69**		**11.519.839,18**	**7.326.494,30**		**7.670.022,94**	**3.849.816,24**

Afschrijvingen t/m 2019	aantal jaar	Boekwaarde 31.12.2019	Rente 2020	Afschrijving 2020	Kapitaallasten 2020	Boekwaarde 31.12.2020	Obj. nr.	Cat	Cat - verbijzondering
5.793,03	30	€ 13.516,97		643,67	643,67	12.873,30	50	M	Bedrijfsgebouwen (M)
		€ -							
							54	E	Overige VA
							54	E	Overige VA
							54	E	Vervoersmiddelen
							54	E	Bedrijfsgebouwen
							30	E	Overige VA
		€ -							
	10							E	Vervoersmiddelen
	10							E	Overige VA
	10							E	Vervoersmiddelen
	10						50	E	Overige VA
2.136.474,17		**1.618.545,75**		**131.535,16**	**131.535,16**	**1.581.806,90**			

Bijlage 4b. Staat van materiële vaste activa - categorieën materiële vaste activa

Investeringen met economisch nut

	Investeringen 2020	Saldo 31-12-19	Desinvestering	Afschrijving	Afwaardering	Saldo 31-12-2020
Gronden en terreinen						
Bosgebied Moldiep (10)		11.163,57		0,00		11.163,57
Moldiep vaarwater (10)		98.120,39		0,00		98.120,39
Zuilespolder (aankoop) (10)		35.783,27		0,00		35.783,27
3e Merwedehaven (aankoop grond) (10)		20.094,76		0,00		20.094,76
Aankoop Sionpolder (10)		57.141,70		0,00		57.141,70
Golfbaancomplex (42)		80.121,08		0,00		80.121,08
		302.424,77				
waarvan aandeel in erfpacht uitgegeven gronden		-94.914,77		0,00		
Totaal gronden en terreinen excl. in erfpacht uitgegeven gronden		**207.510,00**				**207.510,00**
Woonruimten						
Woning Merwelanden 39 (50)		**77.950,40**		**3.543,20**		**74.407,20**
Bedrijfsgebouwen						
Bezoekerscentrum (30)		109.184,62		9.098,72		100.085,90
Botenloods (30)		18.531,05		1.854,30		16.676,75
Werkplaats Sionpolder (50)		87.660,68		14.266,96		73.393,72
		215.376,35		**25.219,98**		**190.156,37**
Vervoermiddelen						
Accu's Fluistebootje 1X (35)		175,00		175,00		0,00
Accu's Spindotter (35)		720,00		720,00		0,00
Accu's Roei en Fluisterboten (35)		250,00		250,00		0,00
Boot parkwacht 2016 (20)		17.969,35		2.875,09		15.094,26
Fluisterbootje 2016 (35)		3.575,00		550,00		3.025,00
Accu's 2016 (35)		675,00		450,00		225,00
Accu's Balsemien 2016 (35)		1.140,00		760,00		380,00
Motoren Roei/Fluisterboten (35)		3.630,00		660,00		2.970,00
Fluisterbootje 1x (35)		5.118,75		975,00		4.143,75
RVS roeiboten 6X (35)		4.319,25		1.329,00		2.990,25
RVS roeiboten/ Fluisterboten 2X (35)		1.439,75		443,00		996,75
Fluisterbootjes 2X (35)		7.667,21		1.804,05		5.863,16
Accu's Fluisterbootjes 2X (35)		0,00		0,00		0,00
Fluisterbootje 2017 (35)		3.375,00		450,00		2.925,00
Accu's fluisterbootje 2017 (35)		1.125,00		450,00		675,00
Fluisterbootjes 2X (35)		17.883,70		1.882,50		16.001,20
Bedrijfsauto 2018		12.982,66		3.245,66		9.737,00
	0,00	**82.045,67**		**17.019,30**		**65.026,37**
Overige materiële vaste actica						
Meubilair BC (30)		5.500,00		1.000,00		4.500,00
Software Recreatex		10.423,68		8.338,92		2.084,76
Glasvezel BC (30)		18.945,77		5.413,08		13.532,69
Tentoonstelling BC (30)	60.100,00	0,00		0,00		60.100,00
Speelobjecten rondom zwemplas(14)		5.428,05		723,74		4.704,31
	60.100,00	**40.297,50**		**15.475,74**		**84.921,75**
Totaal	**60.100,00**	**623.179,91**		**81.258,22**		**622.021,69**

Investeringen met maatschappelijk nut

	Investeringen 2020	Saldo 31-12-19	Desinvestering	Afschrijving	Afwaardering	Saldo 31-12-2020
Gronden en terreinen						
Inrichting Hel & Zuilespolder (10)		36.499,92		6.290,58		30.209,34
Inrichting polder Crayestein (10)		21.559,83		1.811,48		19.748,35
Sionpolder tweede fase (10)		81.559,71		3.332,10		78.227,61
	0,00	**139.619,46**		**11.434,16**		**128.185,30**
Grond- en waterbouwkundige werken						
Ponton waterbus (14)		34.971,72		3.179,24		31.792,48
Abri + verlichting ponton waterbus (14)		554,00		554,03		-0,03
Oeverbescherming (16)		7.704,52		856,07		6.848,45
	0,00	**43.230,24**		**4.589,34**		**38.640,90**
Gebouwen						
Toiletgebouw Sterrenwacht (50)		21.271,14		1.270,44		20.000,70
Toiletgebouw (50)		4.637,61		579,70		4.057,91
Toiletgebouw (50)		13.516,97		643,67		12.873,30
	0,00	**39.425,72**		**2.493,81**		**36.931,92**
Wegen						
Renovatie fietspaden (13)		9.004,78		1.801,04		7.203,74
Fietspaden 2016 (13)		48.837,03		1.808,78		47.028,25
Fietspaden (13)		3.000,00		1.500,00		1.500,00
Wielerbaan /fietspaden		96.157,83		16.026,30		80.131,53
	0,00	**156.999,64**		**21.136,12**		**135.863,52**
Overige materiële vaste activa						
Verlichting naar Restaurant (14) 2017		3.461,98		432,75		3.029,23
Parkeren Thermen (13)		39.494,12		9.873,53		29.620,59
Gemaal Hel & zuilespolder (16)		255,08		255,08		0,00
Pompgemaal SP (16)		15.472,29		2.262,59		13.209,70
Gemaal Hel & zuilespolder (16)		3.701,78		528,83		3.172,95
Milieustraat (30)		2.482,68		1.241,33		1.241,35
Drukriool	34.696,32	0,00		0,00		34.696,32
	34.696,32	**64.867,93**		**14.594,11**		**84.970,14**
	94.796,32	**444.142,99**	**0,00**	**54.247,54**	**0,00**	**424.591,78**

Bijlage 5. Staat van reserves en voorzieningen

	Vorig dienstjaar	2019			Dienstjaar	2020		
Naam Reserve	Saldo aan het begin van het Dienstjaar	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Saldo aan het begin van het Dienstjaar	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Saldo aan het einde Dienstjaar	Toelichting
Reserves Hollandse Biesbosch								
Reserve Donaties	25.505	0	2.500	23.005	0	19.753	3.251	Bestemmingsreserve
Reserve onderh. Tentoonstelling	266.553	18.333	0	284.886	18.333	30.050	273.169	Bestemmingsreserve
Reserve Zuileshoeve	144.590	0	0	144.590	0	0	144.590	Bestemmingsreserve
Reserve Afschrijving	0	0	0	0	94.796	0	94.796	Bestemmingsreserve
Algemene reserve								
Reserve Parkschap	70.429	35.242	0	105.671	160.622	0	266.293	Algemene reserve
Reserve Hollandse Biesbosch	334.115	165.417	0	499.533	15.226	36.000	478.758	Algemene reserve
Totaal in €	841.192	218.992	2.500	1.057.684	288.977	85.803	1.260.858	

	Vorig dienstjaar	2019			Dienstjaar	2020		
Naam Voorziening	Saldo aan het begin van het Dienstjaar	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Saldo aan het begin van het Dienstjaar	Vermeer-deringen	Vermin-deringen incl. vrijval*	Saldo aan het einde Dienstjaar	Toelichting
Groot onderhoud Grienduil	18.000	0	0	18.000	4.500	0	22.500	zonnepont
Groot onderhoud Ecolodge	0	2.267	0	2.267	3.705	0	5.972	logies
Groot onderhoud groen	11.691	11.964	5.320	18.335	12.143	13.457	17.021	onderhoud beplanting
Groot onderhoud infrastructuur	62.433	35.084	11.668	85.849	52.865	17.956	120.758	verhardingen
Reserve dubieuze debiteuren	0	0	0	0	0	0	0	voorziening debiteure
Groot onderhoud recreatieve voorzieningen	28.006	7.454	2.933	32.527	7.566	12.548	27.545	uggen/banken/steig speelwerktuigen
Groot onderhoud water en oevers	152.509	95.894	49.178	199.225	80.077	99.574	179.727	nderhoud waterweg
Groot onderhoud gebouwen*	146.996	45.263	16.386	175.872	44.504	48.468	171.908	onderhoud gebouwe
Groot onderhoud Castor	0	1.200	0	1.200	1.218	0	2.418	uig toezicht & handh
Reserve onderhoud Sterling Zonnepont	52.467	9.825	2.064	60.228	9.972	12.432	57.768	vaartuigen rondvaar
Totaal in €	472.101	208.951	87.549	593.503	216.550	204.436	605.617	

Bijlage 6. Inkomstenverdeelstaat

		0.4	0.10	1.2	5.7	
		Overhead	Mutaties reserves	Openbare orde en handhaving	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Eindtotaal
33	Pachten				132.108	132.108
352	Uitgeleend personeel	25.616			30.000	55.616
36	Huren				75.656	75.656
37	Leges en andere rechten			14.531		14.531
38	Overige goederen en diensten	61.327		32	678.990	740.349
431	Inkomensoverdrachten - Rijk				218.410	218.410
432	Inkomensoverdrachten - gemeenten				2.116.971	2.116.971
434	Inkomensoverdrachten - provincies				526.494	526.494
436	Inkomensoverdrachten - overige overheden					0
438	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen				689	689
61	Financiële transacties					0
71	Mutatie reserves		85.803			85.803
72	Mutatie voorzieningen				28.348	28.348
	Eindtotaal	**86.943**	**85.803**	**14.562**	**3.807.665**	**3.994.974**

Bijlage 7. Kostenverdeelstaat

		0.4	0.5	0.10	0.11	1.2	5.7	
		Overhead	Treasury	Mutaties reserves	Resultaat van de rekening van baten en lasten	Openbare orde en handhaving	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Eindtotaal
11	Salarissen en sociale lasten	104.015				42.304	587.091	733.410
21	Belastingen					3.512	15.938	19.450
32	Duurzame goederen					803	6.147	6.950
33	Pachten						4.386	4.386
351	Ingeleend personeel	252.987				58.409	236.725	548.121
38	Overige goederen en diensten	146.009				18.416	1.323.647	1.488.072
432	Inkomensoverdrachten - gemeenten						399.634	399.634
433	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen						154.699	154.699
438	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	2.500					689	3.189
51	Rente							0
71	Mutatie reserves			113.129	175.848			288.977
72	Mutatie voorzieningen					1.218	215.332	216.550
73	Afschrijvingen					6.121	125.414	131.535
	Eindtotaal	**505.511**	**0**	**113.129**	**175.848**	**130.783**	**3.069.702**	**3.994.974**

Bijlage 8. Staat van opgenomen langlopende leningen

Nummer	Oorspronkelijk bedrag	Ingang lening	Jaar van aflossing	Rente percentage	Restant bedrag	de rente of rente bestanddeel	de aflossing aflossings-bestanddeel	Restant-bedrag geldlening
1	2	3	4	5	6	7	8	9
40.0100328	850.000,00	02-05-2005	2020	3,68	56.667	2.085	56.667	0
Totaal generaal	850.000,00				56.667	2.085	56.667	0

Bijlage 9.a Balans ultimo 2020 – deel Parkschap

PARKSCHAP - ACTIVA	Ultimo 2020	Ultimo 2020	PASSIVA - PARKSCHAP
Vaste activa			***Vaste passiva***
		266.293	**Eigen vermogen**
		266.293	- Algemene reserve
		0	**Voorzieningen***
		0	- Onderhoudsegalisatievoorzieningen
Totaal vaste activa	***0***	***266.293***	***Totaal vaste passiva***
Vlottende activa			***Vlottende passiva***
Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar	**10.028**	**11.498**	**Netto-vlottende schulden rentetyp. looptijd < 1 jaar**
- Vorderingen op openbare lichamen	0	11.498	- Crediteuren
- Overige vorderingen	10.028		
Liquide middelen	**245.820**	**12.287**	**Overlopende passiva**
- Bank- en girosaldi	245.820	12.287	- Nog te betalen bedragen
		0	- Overige vooruitontvangen bedragen
Overlopende activa	**34.230**		
- van EU- of NL overheden nto voorschotbedr specifieke uitk.	12.582		
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	21.647		
Totaal vlottende activa	***290.078***	***23.785***	***Totaal vlottende passiva***
PARKSCHAP - TOTAAL GENERAAL ACTIVA	**290.078**	**290.078**	**TOTAAL GENERAAL PASSIVA - PARKSCHAP**

* voorziening zonnepont cf. vastgestelde liquidatieplan naar gemeente Dordrecht (onder balans Hollandse Biesbosch meegenomen).

Toelichting Activa

De *overige vorderingen* hebben betrekking op de post debiteuren en bestaan uit de afrekening van de laadpaal en de bijdrage van Evides voor de vaarkaart.

De *nog te ontvangen voorschotbedragen van nationale overheden* betreft 20% van de begrotingboekjaarsubsidie 2020.

De *overige nog te ontvangen bedragen* betreft de te verhalen btw bcf bij de gemeenten Altena, Dordrecht en Drimmelen.

Toelichting Passiva

De post *Crediteuren* betreft de afrekeningen van energie, gebiedsvisie en notariskosten.

De *nog te betalen bedragen* betreffen de verlofrechten, de jaarrekeningcontrole, inspectie van de oplaadpalen en uitrijkaarten Parkeergarage.

Bijlage 9.b Balans ultimo 2020 – deel Hollandse Biesbosch

HOLLANDSE BIESBOSCH - ACTIVA	Ultimo 2020	Ultimo 2020	PASSIVA - HOLLANDSE BIESBOSCH
Vaste activa			***Vaste passiva***
Materiële vaste activa	**1.141.528**	**994.564**	**Eigen vermogen**
- gronden uitgegeven in erfpacht	94.915	478.758	- Algemene reserve
- overige investeringen met een economisch nut	622.021	515.806	- Bestemmingsreserves
- Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	424.592		
Financiële vaste activa	**440.279**	**605.617**	**Voorzieningen**
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	440.279	605.617	- Onderhoudsegalisatievoorzieningen
		0	**Vaste schulden rentetypische looptijd 1 jaar of langer**
		0	- binnenlandse banken en overige financiële instellingen
Totaal vaste activa	***1.581.806***	***1.600.181***	***Totaal vaste passiva***
Vlottende activa			***Vlottende passiva***
Voorraden	**22.238**	**64.481**	**Netto-vlottende schulden rentetyp. looptijd < 1 jaar**
- Gereed product en handelsgoederen	22.238	0	- Bank- en girosaldi
		64.481	- Crediteuren
Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar	**425.442**	**636.200**	**Overlopende passiva**
- Vorderingen op openbare lichamen	243.644	129.581	- Nog te betalen bedragen
- Overige vorderingen	181.798	123.642	- Van EU of NL overheden ontvangen, nog te besteden spec.uitk.
		382.978	- Overige vooruitontvangen bedragen
Liquide middelen	**97.047**		
- Kassaldi	2.456		
- Bank- en girosaldi	94.591		
Overlopende activa	**174.329**		
- van EU- of NL overheden nto voorschotbedr specifieke uitk.	67.552		
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	106.777		
Totaal vlottende activa	***719.055***	***700.681***	***Totaal vlottende passiva***
HOLLANDSE BIESBOSCH - TOTAAL GENERAAL ACTIVA	**2.300.862**	**2.300.862**	**TOTAAL GENERAAL PASSIVA - HOLLANDSE BIESBOSCH**

Het Dagelijks Bestuur Parkschap Nationaal Park De Biesbosch stemt in met de jaarstukken 2020.

Aldus besloten in de vergadering van het Dagelijks Bestuur d.d. 7 april 2021

de waarnemend secretaris, de voorzitter,

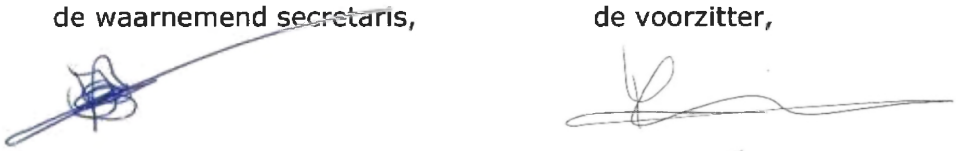

J. Booij B.C.M. Stam

Het Algemeen Bestuur Parkschap Nationaal Park De Biesbosch stemt in met de jaarstukken 2020.

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur d.d. 7 april 2021

de waarnemend secretaris, de voorzitter,

J. Booij B.C.M. Stam